

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.
Levélcím: 1391, Budapest 62. Pf. 211.
Telefon: (06-1) 472-8865
Ügyszám: VJ/12/2020.
Iktatószám: VJ/12-197/2020.

Betekintheső változat

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Szecskay Ügyvédi Iroda (1055 Budapest, Kossuth tér 16-17.) által képviselt **Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft.** (1113 Budapest, Bocskai út 134-146.) és a Dr. T. B. Ügyvédi Iroda által képviselt **Humbák Művek Kft.** (1076 Budapest, Péterfy Sándor utca 51. II. emelet 19.) eljárás alá vont vállalkozások ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban, nyilvános tárgyalás tartását követően, meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy

- i. a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft. eljárás alá vont vállalkozás **a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek hatékonyságára vonatkozó**
 - a) a www.dettol.hu weboldalon 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. június 7-ig alkalmazott
„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”
„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”
„...megöli a kórokozók 99,9%-át...”
 - b) a www.dettol.hu weboldalon 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. április 20-ig alkalmazott
„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”
 - c) az ezen kívüli további, a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. sz. mellékletében megjelölt kereskedelmi kommunikációs eszközök vonatkozásában pedig 2018. január 1. és 2020. május között alkalmazott
„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”
„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”
„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.”
„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”

állítások megjelenítésével közzétett kereskedelmi kommunikációjával megvalósította a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt magatartást és ezzel megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

- ii. a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft. eljárás alá vont vállalkozás a www.dettol.hu weboldalon, valamint Google Adwords hirdetésekben a 2018. január 1. és 2020. június 15. közötti időszakban **a Dettol termékcsaládba tartozó érintésnélküli kézmosó készülékhez alkalmazandó folyékony szappan kozmetikum termékkel kapcsolatban**, a termékek hatékonyságára vonatkozó, százalékos értéket tartalmazó állítások megjelenítésével közzétett kereskedelmi kommunikációjával megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt magatartást és ezzel megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
- iii. a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft. eljárás alá vont vállalkozás 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. április 20-ig a Dettol termékcsaládba tartozó **biocid felülettisztító termékek vonatkozásában a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával” / ”Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” ajánlás és a termékek hatékonyságára vonatkozóan megjelenített állítások együttes alkalmazásával** közzétett, a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. sz. mellékletében megjelölt kereskedelmi kommunikációjával, kivéve az indoklás 358. pontjában szereplő kereskedelmi kommunikációt, megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt magatartást és ezzel megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
- iv. a Humbák Művek Kft. a „Tibi atya” elnevezésű véleményvezér Facebook oldalán 2020. március 16-án közzétett bejegyzéshez kapcsolódó Dettol termékcsaládba tartozó terméket megjelenítő profilkép tekintetében megvalósított magatartással kapcsolatban az eljáró versenytanács a Tptv. 76. § (1) bekezdés o) pontja alapján megállapítja, hogy a magatartás nem jogsértő.

Az eljáró versenytanács a fenti jogsértések miatt a Reckitt Benckiser. Kft-t 147.000.000,- Ft, azaz száznegyvenhétmillió forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezi, amelyet a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára köteles megfizetni.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap^[1] használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselet kötelező.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács

^[1] http://www.gvh.hu//data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

- i. A Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft., a jelen vizsgálat tárgyát képező alábbi állításai tekintetében az eljáró versenytanács a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény („Tpvt.”) 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján az eljárást megszünteti:

„Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.”

„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”

„Megöli a baktériumok 99,9%-át.”

„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”

„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”

„Kézfertőtlenítő gél a bacik 99,9%-át elpusztítja.”

- ii. A Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft., a Dettol termékcsaládba tartozó **biocid** felülettisztító termékek vonatkozásában a „Heim Pál Gyermekkórház ajánlásával” / ”Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” ajánlás és a termékek hatékonyságára vonatkozóan megjelenített állítások együttes alkalmazásával közzétett, az indoklás 358. pontjában megjelölt, kereskedelmi kommunikációk (egyes TV reklámok) tekintetében az eljáró versenytanács a Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja alapján az eljárást megszünteti.
- iii. Az eljáró versenytanács végezetül a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft.-t kötelezi az eljárás során felmerült eljárási költség (szakértői díj) megfizetésére a Tpvt. 62/B. § (4) alapján. A Gazdasági Versenyhivatal 2020. december 2-án kelt, VJ/12-76/2020. számú végzésével megállapított bruttó 382.000,- Ft összegű szakértői díj összegét a kötelezett a Magyar Államkincstár 10032000-01468223-00000000 számú eljárási költségbevételei számlájára köteles megfizetni a határozat közzétételétől számított 30 napon belül. A szintén a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft. által megfizetendő, az eljáró versenytanács 2021. november 24-én kelt VJ/12-189/2020. számú végzésével megállapított szakértői díj összegének megfizetéséről az eljáró versenytanács, az esetleges bírósági felülvizsgálat esetén hozott bírósági ítélet jogerőre emelkedését követően, külön végzésben rendelkezik.

A végzés ellen a közzétételétől számított nyolc napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap^[2] használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselő kötelező.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

^[2] http://www.gvh.hu/data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

INDOKOLÁS

I.

A versenyfelügyeleti eljárás tárgya és egyéb eljárási lépések

1. A Gazdasági Versenyhivatal 2020. március 27-én kelt, VJ/12/2020. számú, vizsgálatot elrendelő végzésével versenyfelügyeleti eljárást indított, mivel észlelte, hogy a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: Reckitt Benckiser) 2018. január 1-jétől kezdődően a Dettol termékcsaládba tartozó egyes termékek népszerűsítése során a termékek felhasználási tulajdonságairól, így különösen a kórokozókkal, vírusokkal és baktériumokkal szembeni védelemre való alkalmasságukra vonatkozó valószínűsíthetően megalapozatlan állításokat alkalmaz (pl. „Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át”, „Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át”) a kereskedelmi kommunikációiban. Előbbi magatartásával a Reckitt Benckiser a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt magatartás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
2. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá, hogy a Reckitt Benckiser a Dettol termékcsaládba tartozó egyes termékei csomagolásán, valamint a termékcsomagolás feltüntetésével megvalósuló kereskedelmi kommunikációkban megjelenített, a baktériumok és vírusok elleni hatékonyságra vonatkozó, valamint, a Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával állítások alkalmazásával összhatásban azt a látszatot kelti a fogyasztókban, hogy a termék szakemberek által is elismerten különösen hatékony a baktériumok és vírusok elpusztításában. Ezzel a magatartásával a Reckitt Benckiser az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontban foglalt magatartás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
3. Előbbieken kívül a Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy a Reckitt Benckiser 2020 márciusától a Humbák Művek Kft. (a továbbiakban: Humbák Művek) által működtetett „Tibi atya” elnevezésű véleményvezér Facebook-oldalán a Dettol termékcsaládot népszerűsítő olyan tartalmat jelenített meg, melyért a Reckitt Benckiser valószínűsíthetően ellenszolgáltatást nyújtott, de ez a tartalmakból nem tűnik ki egyértelműen a fogyasztók számára, amely magatartásával a Reckitt Benckiser és a Humbák Művek eljárás alá vont vállalkozások az Fttv. Mellékletének 11. pontjában foglalt magatartás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
4. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat a Reckitt Benckiser honlapján, webshopokban, valamint a nagy számú követővel rendelkező „Tibi atya” véleményvezér Facebook oldalán jelent meg. Az eljárás alá vontak kereskedelmi kommunikációs gyakorlatai valószínűsíthetően széles fogyasztói körhöz jutnak el, különös tekintettel az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) által pandémiaként azonosított vírusos járvány következtében a vizsgált kereskedelmi kommunikációkkal népszerűsített, továbbá ahhoz hasonló termékek iránt megnövekedett fogyasztói érdeklődésre, és e termékeket kínáló webáruházak és más online értékesítési csatornák fokozottabb látogatására, igénybevételére. A Gazdasági Versenyhivatal valószínűsítette, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat más kommunikációs eszköz (pl. nyomtatott sajtó, televíziós reklámok, egyéb véleményvezérek) útján is megvalósul.
5. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt a Reckitt Benckiser 2018. január 1-jétől kezdődően a fentebb ismertetett gyakorlata megvalósítása során alkalmazott, valamint az ott kifogásoltakkal egyező tartalmú és üzenetű valamennyi kereskedelmi kommunikációjára.
6. A vizsgáló a vizsgálati jelentést 2021. március 1-jén terjesztette a Versenytanács elé¹, amelyet az eljáró versenytanács a VJ/12-116/2020. és VJ/12-117/2020. számú iratokkal megküldött az eljárás alá vontaknak észrevételezés, illetve nyilatkozattétel céljából a Tptv. 73. §-ának (3) bekezdése alapján.

¹ VJ/12-112/2020.

7. A Versenytanács a VJ/12-125/2020. számú, 2021. április 29-én kelt végzésével a jelen versenyfelügyeleti eljárás iratait a tényállás tisztázásához szükséges további vizsgálat céljából a vizsgálónak visszaadta.
8. A vizsgálat a kiegészítő jelentését VJ/12-144/2020. számon² terjesztette a Versenytanács elé.
9. Az eljáró versenytanács 2021. július 29-én küldte meg az eljárás alá vontnak a Tpv. 73. §-ának (1) bekezdése alapján VJ/12-158/2020. számú előzetes álláspontját, 2021. szeptember 16-án pedig az eljárás alá vont kérelmére tárgyalást tartott.

II.

Az eljárás alá vontak

II.1. Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft.

10. A Reckitt Benckiser a Reckitt Benckiser nemzetközi vállalatcsoport tagja. A www.e-cegjegyzek.hu weboldalon elérhető tárolt cégkivonatban szereplő adatok szerint 1991. május 15-én került bejegyzésre a cégjegyzékbe, főtevékenysége porcelán-, üvegáru-, tisztítószer-nagykereskedelem. A Reckitt Benckiser az utóbbi években több stratégiai változáson esett át, a cégcsoport nemzetközi átstrukturálása következtében 2019-ben a Reckitt Benckiser Hygiene & Home üzletága, valamint Health üzletága szervezetenként elkülönült, és előbbi kapcsán létrejött az RB (Hygiene Home) Hungary Kft. A Health üzletág felel a Durex, Dettol, Veet, Scholl valamint Strepsils, Strepfen, Gaviscon, Nurofen márkák forgalmazásáért.³
11. A Reckitt Benckiser elektronikus formában elérhető általános üzleti évet záró éves beszámolója alapján 2020. évi nettó árbevétele 22 170 689 000,- Ft. A társaság alkalmazásában állók éves átlagos állományi létszáma 2020-ben 66 fő volt.
12. A Reckitt Benckiser nyilatkozata szerint a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: KKV tv.) 3. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem minősül kis/középvállalkozásnak.⁴
13. Az eljárás alá vonttal szemben a megelőző tíz évben az alábbi ügyben állapított meg a Versenytanács jogsértést:

I.számú táblázat

Eljárás száma	Döntés ideje	Az eljárás alá vont kifogásolt magatartása	GVH által kiszabott bírság mértéke
VJ/51/2011.	2012. november 13.	Az Fttv. 3. § (1) bekezdésének megsértése tekintettel a 6. § (1) bekezdés bg) pontjában foglaltakra.	15 000 000 Ft

II.2. Humbák Művek Kft.

14. A Humbák Művek Kft. a www.e-cegjegyzek.hu weboldalon elérhető tárolt cégkivonatban szereplő adatok szerint 2014. április 30-án került bejegyzésre a cégjegyzékbe, főtevékenysége reklámügynöki tevékenység. A Humbák Művek Kft. a működtetője a „Tibi atya” véleményvezér Facebook oldalnak, amelynek célcsoportja a fiatal felnőttek elsősorban, 18-24 éves korcsoportban.⁵
15. A Humbák Művek Kft. nyilatkozata, valamint elektronikus formában elérhető általános üzleti évet záró éves beszámolója alapján 2018. évi (2018. január 1. – 2018. december 31.) nettó árbevétele 58 360 000

² A betekinhető jelentés száma VJ/12-146/2020.

³ VJ/12-23/2020., VJ/12-93/2020. számú feljegyzés 2. számú melléklete

⁴ VJ/12-23/2020. számú irat

⁵ VJ/12-7/2020., VJ/12-93/2020. számú feljegyzés 1. számú melléklete

Ft, amely 181 518 eurónak megfelelő forintösszeg⁶, összes foglalkoztatotti létszáma pedig 3 fő. A Humbák Művek Kft. elektronikus formában elérhető általános üzleti évet záró éves beszámolója alapján 2019. évi (2019. január 1. – 2019. december 31.) nettó árbevétele 18 270 000 Ft, a társaság nyilatkozata alapján ez az összeg 20 354 000 Ft, amely 61 679 eurónak megfelelő forintösszeg⁷, összes foglalkoztatotti létszáma pedig 2 fő.⁸

16. A Humbák Művek Kft. nyilatkozata szerint KKV tv. szerinti partnervállalkozásai, illetve kapcsolódó vállalkozásai a Mézesmetil Kft., a Drótoscefre Kft., valamint az Édesoffon Kft.
17. A nyilvánosan elérhető adatok, valamint a Humbák Művek Kft. nyilatkozata alapján megállapítható, hogy a Humbák Művek Kft. a KKV törvény 3. § (1) és (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel kisvállalkozásnak minősül.⁹
18. Az eljárás alá vonttal szemben a megelőző tíz évben nem állapított meg a Versenytanács jogsértést.

III.

Az érintett termékek és érintett piac

III.1. Érintett termékek: Dettol termékcsalád

19. Jelen versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termékek a Dettol termékcsaládba tartozó termékek. A Dettol termékcsaládban megtalálhatók az antibakteriális felülettisztítók (spray és kendő), kézfertőtlenítő gél, külsőleges oldatos spray, valamint szappanok (folyékony és szilárd).
20. A Dettol termékcsaládba tartozó termékeket a termékkategória feltüntetése mellett az alábbi táblázat tartalmazza:¹⁰

2. számú táblázat

	Termékmegnevezés	Kategória
1.	Dettol Antibakteriális felülettisztító spray Lime&Mint 500 ml	Antibakteriális felülettisztító/biocid
2.	Dettol Antibakteriális felülettisztító spray 500 ml	Antibakteriális felülettisztító/biocid
3.	Dettol Antibakteriális felülettisztító kendő Lime&Mint 36 darabos	Antibakteriális felülettisztító/biocid
4.	Dettol Antibakteriális felülettisztító kendő 36 darabos	Antibakteriális felülettisztító/biocid
5.	Dettol Antibakteriális felülettisztító kendő 84 darabos	Antibakteriális felülettisztító/biocid

⁶ A 2018 decemberében érvényes devizaárfolyam alapján 1 euró 321,51 forint, <https://www.mnb.hu/letoltes/hu0301-arfolyam.xls>

⁷ A 2019 decemberében érvényes devizaárfolyam alapján 1 euró 330,52 forint, <https://www.mnb.hu/letoltes/hu0301-arfolyam.xls>

⁸ VJ/12-30/2020. számú irat, <https://e-beszamolo.im.gov.hu>

⁹ VJ/12-30/2020. számú irat

¹⁰ VJ/12-23/2020. számú irat

6.	Dettol Power & Fresh Apple Antibakteriális felülettisztító spray 500 ml	Antibakteriális felülettisztító/biocid
7.	Dettol Power & Fresh Apple Antibakteriális felülettisztító kendő 32 darabos	Antibakteriális felülettisztító/biocid
8.	Dettol Power & Fresh Citrus Antibakteriális felülettisztító spray 500 ml	Antibakteriális felülettisztító/biocid
9.	Dettol Power & Fresh Citrus Antibakteriális felülettisztító kendő 32 darabos	Antibakteriális felülettisztító/biocid
10.	Dettol Kézfertőtlenítő 50 ml	Kézfertőtlenítő/Veszélyes biocid
11.	Dettol Med külsődleges oldatos spray 100 ml	OTC ¹¹
12.	Dettol Érintés nélküli adagoló + utántöltő 250 ml - Aloe	Szappan/kozmetikum
13.	Dettol Érintés nélküli adagoló + utántöltő 250 ml - Cucumber	Szappan/kozmetikum
14.	Dettol Érintés nélküli adagoló + utántöltő 250 ml - Wild berry	Szappan/kozmetikum
15.	Dettol Érintés nélküli adagoló KIDS + utántöltő 250 ml - Aloe	Szappan/kozmetikum
16.	Dettol Érintés nélküli utántöltő 250 ml - Aloe vera	Szappan/kozmetikum
17.	Dettol Érintés nélküli utántöltő 250 ml - Cucumber	Szappan/kozmetikum
18.	Dettol Érintés nélküli utántöltő 250 ml - Grapefruit	Szappan/kozmetikum
19.	Dettol Érintés nélküli utántöltő 250 ml - Vanilla	Szappan/kozmetikum
20.	Dettol Érintés nélküli utántöltő 250 ml - Wild berry	Szappan/kozmetikum

¹¹ Az OTC (Over the Counter) szerek a vény nélkül kapható gyógyszerek. Tekintettel arra, hogy a vizsgált állítások a Dettol termékcsaládba tartozó OTC termékekre vonatkozóan nem kerültek megjelenítésre, így az OTC termékek bővebb ismertetésére nem került sor.

21.	Dettol Érintés nélküli utántöltő KIDs 250 ml - Aloe vera	Szappan/ kozmetikum
22.	Dettol Érintés nélküli utántöltő KIDs 250 ml - Chamomil	Szappan/kozmetikum
23.	Dettol Érintés nélküli utántöltő KIDs 250 ml - Grapefruit	Szappan/kozmetikum
24.	Dettol Pumpás Folyékony szappan 250 ml - Aloe vera	Szappan/kozmetikum
25.	Dettol Pumpás Folyékony szappan 250 ml - Chamomil	Szappan/kozmetikum
26.	Dettol Pumpás Folyékony szappan 250 ml - Grapefruit KIDs	Szappan/kozmetikum
27.	Dettol Pumpás Folyékony szappan 250 ml – Grapefruit KIDs	Szappan/kozmetikum
28.	Dettol Pumpás Folyékony szappan 250 ml - Marine	Szappan/kozmetikum
29.	Dettol Pumpás Folyékony szappan 250 ml - Sensitive	Szappan/kozmetikum
30.	Dettol Pumpás Folyékony szappan 250 ml - Soothe	Szappan/kozmetikum
31.	Dettol Pumpás Folyékony szappan utántöltő 500 ml - Aloe vera	Szappan/kozmetikum
32.	Dettol Pumpás Folyékony szappan utántöltő 500 ml - Sensitive	Szappan/kozmetikum
33.	Dettol Pumpás Folyékony szappan utántöltő 500 ml - Soothe	Szappan/kozmetikum
34.	Dettol szilárd szappan 100 g - Fresh	Szappan/kozmetikum
35.	Dettol szilárd szappan 100 g - Sensitive	Szappan/kozmetikum

21. A **biocid termékek** forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 528/2012/EU Rendelet 3. cikk (1) bekezdés a) pontja szerint biocid termék:

- bármely olyan, egy vagy több hatóanyagból álló, egy vagy több hatóanyagot tartalmazó vagy egy vagy több hatóanyagot keletkeztető anyag vagy keverék a felhasználóhoz jutó kiszerelésben,

- amelynek rendeltetése, hogy károsító szervezeteket a tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli bármely módon elpusztítson, elriasszon, ártalmatlanná tegyen, hatásuk kifejtésében megakadályozzon vagy azokkal szemben más gátló hatást fejtsen ki,
- bármely olyan, az első francia bekezdés hatályán kívül eső anyagokból vagy keverékekből előállított anyag vagy keverék, amelynek rendeltetése, hogy károsító szervezeteket a tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli bármely módon elpusztítson, elriasszon, ártalmatlanná tegyen, hatásuk kifejtésében megakadályozzon vagy azokkal szemben más gátló hatást fejtsen ki.
22. Az 528/2012/EU Rendelet a biocid termékek 4 főcsoportját határozza meg¹², amelyek közül a Dettol termékcsaládba tartozó termékek az 1. főcsoportba tartoznak, amelyek a fertőtlenítő szereket foglalják magukba. A vonatkozó rendelet az 1. főcsoporton belül 5 terméktípust különböztet meg. A Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek között vannak amelyek az „1. humán-egészségügy”, „2. nem közvetlenül embereken vagy állatokon való felhasználásra szánt fertőtlenítőszeres és algásodás elleni szerek” és vannak amelyek a „4. élelmiszer és takarmány közelében használt termékek” terméktípusba tartozók.¹³
23. Az 528/2012/EU Rendelet 72. cikke értelmében a biocid termékekre vonatkozó reklámokban nem lehet a termékre az emberi egészséget, az állati egészséget, vagy a környezetet fenyegető kockázat, illetve a termék hatásossága tekintetében megtévesztő módon utalni. A hatásosság tekintetében a Rendelet 6. mellékletének 51. pontja szerint a termék hatásosságával kapcsolatos állítások értékelése kérelmező által benyújtott adatok alapján történik, azoknak elégségesnek kell lenniük ezen állítások megállapításához.
24. Az 528/2012/EU Rendelet végrehajtása körében alkotott, a biocid termékek engedélyezésének és forgalomba hozatalának egyes szabályairól szóló 316/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet szerint Uniói engedéllyel nem rendelkező egyedi biocid termék vagy biocid termékcsalád Magyarországon vagy annak bizonyos részén nemzeti engedély birtokában hozható forgalomba és használható fel, a nemzeti engedély, valamint a nemzeti engedély megújítása iránti kérelmet átvevő és értékelő illetékes hatóság az országos tisztifőorvos (Nemzeti Népegészségügyi Központ)¹⁴. A biocid termékek, fertőtlenítőszeres magyarországi átmeneti időszakos engedélyezési eljárásban az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (a továbbiakban: OGYÉI) a 4. terméktípusba tartozó biocid termékekre vonatkozóan állít ki élelmezés-egészségügyi szakvéleményt.¹⁵
25. A biocid termékekkel kapcsolatban a Reckitt Benckiser nyilatkozatában előadta, hogy a vonatkozó szabályozás szerint ezen termékeket forgalomba helyezés előtt az illetékes hatóság engedélyezi. A hatóság csak akkor adhatja ki az engedélyt, ha az általuk végzett értékelés szerint az adott termék

¹² A biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 528/2012/EU Európai Parlament és Tanács Rendelet V. melléklete

¹³ A biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 528/2012/EU Európai Parlament és Tanács Rendelet V. melléklete:

1. terméktípus: Humán-egészségügy

Az e csoportba tartozó termékek humán-egészségügyi célra használt biocid termékek, amelyeket elsősorban az emberi bőr vagy fejbőr fertőtlenítése céljából a bőrön, illetve a fejbőrön alkalmaznak, vagy alkalmazásuk során érintkeznek a bőrrel, illetve a fejbőrrel.

2. terméktípus: Nem közvetlenül embereken vagy állatokon való felhasználásra szánt fertőtlenítőszeres és algásodás elleni szerek Élelmiszerrel vagy takarmánnyal közvetlenül nem érintkező felületek, anyagok, berendezések és bútorok fertőtlenítésére használt termékek.

4. terméktípus: Élelmiszer és takarmány közelében használt termékek

Emberi, illetve állati fogyasztásra szánt élelmiszer vagy takarmány (az ivóvizet is beleértve) előállításával, tárolásával vagy fogyasztásával kapcsolatos berendezések, tartályok, edények, felületek vagy csővezetékek fertőtlenítésére használt termékek.

Élelmiszerrel esetlegesen érintkező anyagokban felhasználandó termékek.

¹⁴A 316/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet 4. § (2) bekezdése szerint a nemzeti engedély, valamint a nemzeti engedély megújítása iránti kérelmet átvevő és értékelő illetékes hatóság az országos tisztifőorvos.

A fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 6/A. § (1) bekezdése szerint az NNK-t az országos tisztifőorvos vezeti.

¹⁵ VJ/12-22/2020. számú irat

használata biztonságos az emberi és az állati egészségre, valamint a környezetre nézve, és hogy a termék a célnak megfelel. A biocid termékek engedélyezése kétlépcsős művelet, amelynek keretében első körben uniós szinten kell jóváhagyni a (biocid hatást kifejtő) hatóanyagot, majd ezt követően az adott hatóanyagot tartalmazó összes terméket engedélyeztetni kell a konkrét összetétel (pl. folyadék, spray), cél (kullancs- vagy szúnyogirtás) és felhasználási kategória (foglalkozásszerű vagy lakossági) tekintetében.¹⁶

26. A rendelkezésre álló dokumentumokból látható, hogy a Dettol termékcsaládba tartozó biocid szerek közül a Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray és Törölkendő, valamint a Dettol Power&Fresh Univerzális Felülettisztító Spray és Törölkendő a 2. és 4. terméktípusba, míg a Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő Gél az 1. terméktípusba tartozik. Előbbiekre tekintettel a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek esetében a Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő Gél kivételével sor került az OGYÉI egyetértő szakértői szakvéleményének elkészítésére az engedélyezési eljárásban.
27. A **kozmetikai termékekről** szóló 1223/2009/EK Rendelet 2. cikkének (1) bekezdés a) pontja szerint kozmetikai termék minden olyan anyag vagy keverék, amely azt a célt szolgálja, hogy az emberi test különböző külső részeivel (hámréteg, haj és testszőrzet, körmök, ajkak és külső nemi szervek) vagy a fogakkal és a szájüreg nyálkahártyájával érintkezésbe kerüljön, kizárólag vagy elsősorban azok tisztítása, illatosítása, kinézetük megváltoztatása, védelme, megfelelő állapotban tartása céljából, vagy a testszag megszüntetése érdekében. A kozmetikai termékek forgalmazására vonatkozó szabályokat a kozmetikai termékekről szóló 1223/2009/EK rendelet, valamint a kozmetikai termékekről szóló 246/2013. (VII. 2.) Kormányrendelet határozza meg. A kozmetikumok forgalomba hozatalának feltételeit röviden az alábbi táblázat foglalja össze:

3. számú táblázat

ALAPFELTÉTELEK			
biztonságos termék	+	„felelős személy” a Közösségben + rendelkezik termékinformációs dokumentációval	termékbejelentés a CPNP-ra (Cosmetic Product Notification Portal) + A CPNP-n való regisztráció NEM JELENTI automatikusan a termékre, a forgalmazóra, a „felelős személyre” vonatkozó jogszabályi követelmények teljesülését, NEM ELEGENDŐ FELTÉTELE a jogszerű forgalmazásnak

TOVÁBBI FELTÉTELEK A GYÁRTÁSI/SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT		
Magyarország	Tagország	Harmadik ország
gyártás bejelentés a gyártóhely szerinti kerületi/járási Kormányhivatal Népegészségügyi Osztályához	forgalmazó feleljen meg kötelezettségeinek	forgalmazó egyben „felelős személy”
jó gyártási gyakorlat (GMP kézikönyv)	magyar nyelvű pótcímke a terméken	„felelős személy” rendelkezzen a termékinformációs dokumentációval
termékinformációs dokumentáció	-	magyar nyelvű pótcímke a terméken

28. A kozmetikai termékek piacfelügyeletét a 246/2013. (VII. 2.) Kormányrendelet 4. § (1) bekezdése szerint a népegészségügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatal, az országos tisztifőorvos, a fogyasztóvédelmi hatóság, az 1223/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. cikk (1) bekezdése tekintetében az Fttv.-ben meghatározott hatóság az Fttv.-ben meghatározott szabályok szerint végzi, és hatáskörében eljár a rendelkezések megsértése esetén.

III.2. Érintett piac

29. A Reckitt Benckiser nyilatkozata szerint a versenyfelügyeleti eljárással érintett piac a felülettisztító termékek, szappanok és a vény nélkül kapható gyógyszerek szegmensére osztható. Az eljárás során

¹⁶ VJ/12-8/2020. számú irat

¹⁷ https://ogyei.gov.hu/kozmetikum_forgalomba_hozatalanak_feltetelei

vizsgált állításokkal érintett alpiac, vagyis az antibakteriális felülettisztító termékek piacán a Dettol versenytársai a Sanytol, Cif, Domestos, Szavo és különböző saját márkás termékek.¹⁸

30. A keresleti oldal vonatkozásában a Reckitt Benckiser nyilatkozatában kifejtette, hogy tapasztalata szerint az antibakteriális felülettisztító termékek iránti kereslet a 2019. évben a tavaszi nagytakarítás és az iskolakezdés időszakában általában magasabb volt. Az antibakteriális felülettisztító termékek kategóriájában a Dettol [ÜZLETI TITOK]. Az antibakteriális felülettisztító termékek a felülettisztító termékek piacának körülbelül [ÜZLETI TITOK] elmúlt 12 hónap adatai alapján.¹⁹
31. Az érintett piac vonatkozásában az eljáró versenytanács szerint nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény, hogy COVID-19 vírus világszerte bekövetkező terjedése miatt kialakult vírusos járványhelyzet következtében kétségtelenül megnövekedett a fogyasztói érdeklődés a tisztító- és fertőtlenítőszerrel. Ezt mutatja az is, hogy az e termékeket kínáló webáruházak és más online értékesítési csatornák fokozottabb látogatása, igénybevétele tapasztalható.
32. A Store insider FMCG²⁰ szakmai lap 2020. április-májusi számában megjelent „Covid-19: Járványkamra konszolidáció” című cikk az előbbieket kapcsán kiemeli, hogy a „járványkamra” slágerkategóriái közül a vegyi áruk iránti kereslet mutatott kimagasló teljesítményt a vizsgált 13. hét adatai alapján, így a háztartási fertőtlenítő megháromszorozta forgalmát 2020. március 23-29. között az előző év azonos időszakához képest.
33. Az AC Nielsen Piackutató Kft. 2020. első negyedévi villámriportjában áttekintette a hazai üzleti környezetet, valamint a fogyasztói és FMCG-trendeket. A villámriport megállapításai szerint az elmúlt hónapokban drámai tényezők alakították az összes szektort, a koronavírus-járvány teljesen felforgatta a társadalmi, illetve gazdasági szereplők mindennapjait. A pandémia soha nem látott vásárlási attitűdök és kihívások elé állította a kereskedőket és a gyártókat egyaránt. A 2020 február végén induló és márciusra csúcsra járó veszélyhelyzeti bevásárlás még erőteljesebb volt a vegyi áruk piacán (+20,2% Q1-ben). A villámriport az FMCG piac dinamikája kapcsán összefoglalja, hogy a márciusi kiugrásnak köszönhetően az első negyedéves adatok közel kétszámjegyű növekedésre húzták föl a teljes éves piaci bővülést. Az értékbeli növekedés mögött elsősorban a nagyarányú mennyiségi értékesítés áll. A felívelés erőteljesebben érintette a vegyi árukat (9,1%), ahol a teljes 2019-es év növekedése 6,1% volt. A vegyi áruk esetén a háztartási papíráruk és a tisztítószerrel lettek az időszak nagy nyertesei.²¹
34. A Store insider FMCG szakmai lap 2021. január 4-én megjelent „Így vásároltunk tavaly az eMAG-on” című cikkében bemutatott eladási adatok szerint 2020-ban a legkeresettebb termékek az egészségügyi és higiéniai termékek, a tisztítószerrel, valamint a konyhai és sporteszközök voltak az eMAG-on. A platformon tapasztalható vásárlási trendek jól tükrözik a 2020-as év tendenciáit: az FMCG termék-kategória jelentősen, négyszeresére növekedett az eladott darabszámokat tekintve, köszönhetően a hivatkozott termékek iránti óriási keresletnek. Az eMAG eladási toplistájának élén az értékesített darabszámok alapján a mosószerrel és tisztítószerrel állnak.²²
35. Előbbi tendenciát támasztják alá a Reckitt Benckiser Dettol termékcsaládba tartozó termékek értékesítéséből származó havi lebontásban rendelkezésre bocsátott árbevételi adatai is, amelyeket a vizsgálati jelentés VIII. fejezete tartalmaz. A hivatkozott árbevételi adatokból is látható, hogy a járványhelyzet magyarországi fokozódásával egy időben ugrásszerűen megnőtt a Dettol termékek iránti kereslet.

IV.

A tényállás és a vonatkozó bizonyítékok bemutatása

¹⁸ VJ/12-23/2020. számú irat

¹⁹ VJ/12-23/2020. számú irat

²⁰ Az FMCG (Fast-Moving Consumer Goods) a gyorsan forgó fogyasztási cikkek összefoglaló elnevezése., VJ/12-93/2020. számú feljegyzés 7. számú melléklete

²¹ VJ/12-93/2020. számú feljegyzés 6. számú melléklete

²² VJ/12-93/2020. számú feljegyzés 8. számú melléklete

IV.1. A Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatására vonatkozó állítások

IV.1.1 A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

36. A Reckitt Benckiser a 2018. január 1. és 2021. január 31. közötti időszakban a Dettol termékcsaládba tartozó termékeket az alábbi kommunikációs eszközökön keresztül népszerűsítette:²³
- televízió reklám,
 - sajtóhirdetés,
 - óriásplakát (indoor, outdoor),
 - szórólap,
 - display,
 - POS,
 - saját honlap (www.dettol.hu),
 - E-DM,
 - egyéb online megjelenések (pl. Extreme Digital, E-mag hirdetések, Joy kupon),
 - Facebook hirdetés,
 - Facebook márkaoldal,
 - Google adwords hirdetések,
 - YouTube megjelenés,
 - DM promóció kommunikációs eszközei (csak termékfotók megjelentetése, pl. bannerek, magazin, webshop),
 - mobil alkalmazások (megjelenés helye: „Mobile Only. In-app video appearance, targeting women with parenting interests”),
 - natív online hirdetés (megjelenés helye: hu.yahoo.com),
 - Google mail hirdetések,
 - influencer marketing Facebookon (www.babaszoba.hu Facebook oldala),
 - akciós újságok (pl. Kulcs Patika, Alma Gyógyszertár, Penny, DM újságok).
37. A Reckitt Benckiser által alkalmazott kereskedelmi kommunikációkat a Reckitt Benckiser VJ/12-8/2020., valamint VJ/12-87/2020. számú adatszolgáltatásának 1. és 2. mellékletei tartalmazzák, továbbá a megvizsgált kereskedelmi kommunikációk részletes bemutatását a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.²⁴
38. Az alábbi összefoglaló táblázat mutatja be a vizsgálattal érintett időszakban alkalmazott kereskedelmi kommunikációs eszközökön megjelenített, az egyes termékek hatékonyságára vonatkozó vizsgált állításokat termék kategóriánként és termékenkénti bontásban:

4. számú táblázat

biocid termék	vizsgált reklámállítás
Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (original, lime&menta) PT2., PT4. terméktípus	„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”
	„Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.”
	„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”
	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”
	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktiválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”
	„Megöli a baktériumok 99,9%-át.”
	„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”
	„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”

²³ VJ/12-8/2020. számú irat 1. és 2. számú melléklete

²⁴ VJ/12-144/2020. számú irat

	„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”
Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törlőkendő (original, lime&menta) PT2., PT4. terméktípus	„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.” „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.” „Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.” „Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.” „...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....” „Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.” „Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át” „Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”
Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (frissítő citrom&lime/üde zöldalma) PT2., PT4. terméktípus	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.” „Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.” „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.” „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.” „Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át” „Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”
Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Törlőkendő (frissítő citrom&lime/üde zöldalma) PT2., PT4. terméktípus	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.” „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.” „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.”
Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő PT1. terméktípus	„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.” „Kézfertőtlenítő gél a bacik 99,9%-át elpusztítja.” „...megöli a kórokozók 99,9%-át...” „Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át” „Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”
kozmetikum	vizsgált reklámállítás
Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és folyékony szappan	„A könnyű kézmosáshoz a Dettol Érintés-Nélküli Kézmosó Készülék a rendelkezésedre áll - a baktériumok 99,9%-át is elpusztítja.” „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.” „A baktériumok 99,9%-át elpusztítja.”

39. A Dettol termékcsaládba tartozó biocid tisztító szerekkel kapcsolatban alkalmazott vizsgált állítások az alábbi kommunikációs eszközökön jelentek meg:²⁵

5. számú táblázat

termék	vonatkozó vizsgált reklámállítás	kommunikációs eszköz
Dettol Antibakteriális Felülettisztító spray és kendő	„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”	display, POS saját honlap
	„Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.”	online megjelenések, Facebook
	„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”	tv reklám, sajtóhirdetés, display, POS, saját honlap, online megjelenések, Facebook, promóciók
	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”	e-dm

²⁵ a részletes adatokat a vizsgálati jelentés 8. számú melléklete tartalmazza

	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”	szórólap, display, POS, Google Adwords
	„Megöli a baktériumok 99,9%-át.”	saját honlap, online megjelenések, YouTube
	„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át...”	saját honlap
	„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”	tv reklám, online megjelenések, Facebook hirdetés, YouTube
	„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”	POS, sajtóhirdetés, online megjelenések, Facebook hirdetés, Facebook márkoldal
Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító spray és kendő	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”	szórólap
	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.”	szórólap, Google Adwords
	„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”	POS, e-dm, Facebook, promóciók
	„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”	e-dm, online megjelenés, Facebook hirdetés
	„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”	online megjelenés, Facebook hirdetés
Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő	„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”	saját honlap
	„Kézfertőtlenítő gél a bacik 99,9%-át elpusztítja.”	saját honlap
	„...megöli a kórokozók 99,9%-át...”	saját honlap
	„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”	POS, e-dm, Facebook hirdetés
	„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”	online megjelenés, Facebook hirdetés

40. A kozmetikumok közül a Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappanra vonatkozóan a vizsgált állítások az alábbi kereskedelmi kommunikációs eszközökön jelentek meg:²⁶

6. számú táblázat

termék	vonatkozó vizsgált reklámállítás	kommunikációs eszköz
Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappan	„A könnyű kézmosáshoz a Dettol Érintés-Nélküli Kézmosó Készülék a rendelkezésedre áll - a baktériumok 99,9%-át is elpusztítja.”	saját honlap (www.dettol.hu)
	„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”	Google Adwords
	„A baktériumok 99,9%-át elpusztítja.”	Google Adwords

41. A Reckitt Benckiser nyilatkozata szerint az „Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át” fordulatot a társaság 2020 februárja óta használja a Dettol Power&Fresh Antibakteriális Felülettisztító termékek (kendő és spray) tekintetében.²⁷ Ugyanakkor a Reckitt Benckiser által megküldött kereskedelmi kommunikációs eszközök áttekintését követően az állapítható meg, hogy az idézett reklámállítás a Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray és Törölkendő vonatkozásában került alkalmazásra.

42. A Reckitt Benckiser által benyújtott adatokból²⁸ látható, hogy 2020 májusától a kereskedelmi kommunikációkban alkalmazott, a vizsgált termékek hatékonyságára vonatkozó állítások – a www.dettol.hu saját weboldalon található állítások kivételével²⁹ – módosításra kerültek. A

²⁶ a részletes adatokat a vizsgálati jelentés 8. számú melléklete tartalmazza

²⁷ VJ/12-8/2020. számú irat

²⁸ VJ/12-87/2020. számú irat 1. és 2. számú melléklete

²⁹ VJ/12-93/2020. számú feljegyzés 11. számú melléklete

www.dettol.hu weboldalon a közzétett, a vizsgálati jelentés 8. számú mellékletében bemutatott állítások 2021. február 26-án még továbbra is megtalálhatók voltak.³⁰

43. A rendelkezésre álló adatokból az látható, hogy a Reckitt Benckiser 2020. májustól kezdődően kizárólag az „Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”, valamint az „Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át” állításokat alkalmazza a Dettol termékek népszerűsítése során, kivételt képeztek ez alól a saját weboldalon megjelenő állítások.
44. A Reckitt Benckiser a vizsgálati jelentésre benyújtott észrevételeiben³¹ ugyanakkor azt is kifejtette, hogy a kifogásolt kereskedelmi kommunikációkat a www.dettol.hu weboldalon módosította, egyúttal csatolta az erről készített képernyőmentéseket. A képernyőmentéseken látható, hogy a www.dettol.hu weboldalon a Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray és Törlőkendő termékismertetőjében feltüntetett állítás az „Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”. A Reckitt Benckiser úgy nyilatkozott, hogy a weboldalt 2021. április 20-án módosította.³²
45. A Reckitt Benckiser által a www.dettol.hu weboldalon végrehajtott módosítást megelőzően a weboldalon eredetileg közzétett reklámállításokat a vizsgálati jelentés 8. számú melléklete mutatja be.
46. A Reckitt Benckiser módosításai ellenére azonban a kiegészítő vizsgálati jelentés készítésének időpontjában a www.dettol.hu weboldalon módosítás nélkül, a korábbiak szerinti tartalommal továbbra is megjelenített reklámállításokat (melyek a képernyőmentések szerint még 2021. június 7-én még elérhetőek voltak, de az előzetes álláspont kiadásának idején már nem), valamint a módosításokat a VJ/12-137/2020. számú feljegyzés mellékletei mutatják be.
47. Ezek szerint a Reckitt Benckiser továbbra is alkalmazta az alábbi, a szakvélemény szerint nem elfogadható állításokat:

Dettol Antibakteriális Törlőkendő esetében:

„...*elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.*”

„...*megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át.*”

Dettol Antibakteriális Spray esetében:

„...*megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át.*”

Dettol Kézfertőtlenítő Gél esetében:

„...*megöli a kórokozók 99,9%-át.*”

48. A Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappan kapcsán a Reckitt Benckiser adatszolgáltatása 1. számú mellékleteként megküldött („17. SAJÁT HONLAP, 168004v1 - 30. Bilire szoktatás és higiénia _ Dettol”), a www.dettol.hu weboldalon megjelenített „A könnyű kézmosáshoz a Dettol Érintés-Nélküli Kézmosó Készülék a rendelkezésedre áll - a baktériumok 99,9%-át is elpusztítja.” állítás vonatkozásában a Reckitt Benckiser előadta, hogy a hivatkozott állítást a társaság nem használja kereskedelmi kommunikációin, az érintett állítás a www.dettol.hu weboldalon a kommunikációs anyagok frissítésekor adminisztrációs hibából kifolyólag maradhatott fenn. A hivatkozott állítás kizárólag a www.dettol.hu weboldalon jelent meg és a hivatkozott kereskedelmi kommunikációt a Reckitt Benckiser 2020. június 15-én törölte, így az már nem elérhető, a hivatkozott állítást a társaság jelenleg nem használja. A Reckitt Benckiser nyilvántartása szerint 2018 márciusa óta összesen [ÜZLETI TITOK] kattintás érkezett az állítást tartalmazó weboldalra, amely adat megegyezik a Reckitt Benckiser által szolgáltatott megjelenési adatokat tartalmazó táblázatban feltüntetett elért fogyasztó számmal.³³
49. A VJ/12-8/2020. számú adatszolgáltatás 2. számú mellékletében szereplő Google Adwords hirdetések megjelenési adatai között is feltüntetésre kerültek a Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és folyékony szappanra vonatkozó fenti, 99,9%-os hatásállítást tartalmazó kereskedelmi kommunikációk.

³⁰ VJ/12-111/2020. számú beemelő feljegyzés 1-11., valamint 15. számú mellékletei

³¹ VJ/12-121/2020. számú irat és 4. számú DVD melléklete

³² VJ/12-139/2020. számú irat

³³ VJ/12-23/2020. és VJ/12-40/2020. számú irat

50. A rendelkezésre álló információkból az látható, hogy a Dettol termékek hatékonyságára vonatkozóan alkalmazott, százalékos értéket feltüntető állítások módosítására elsőként 2020. februárban, a járványhelyzet magyarországi fokozódásával került sor, majd 2020 májusában, illetve 2021 áprilisában ismét módosította a Reckitt Benckiser az állításokat.
51. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a termékek hatékonyságára vonatkozó állítások – különös tekintettel a százalékos érték feltüntetésével a termék hatékonyságát még inkább hangsúlyozó állításokra – kiemelten fontossá váltak a fogyasztók számára a pandémiás helyzet súlyosbodásával, hiszen a hatékonyságra vonatkozó információk alapul vételével választanak a piacon felelhető termékek közül. Utóbbiakat támasztják alá a vizsgálati jelentés IV.2. fejezetében bemutatott információk, valamint a Reckitt Benckiser Dettol termékcsalád értékesítéséből származó árbevételi adatai is, melyek a vizsgált időszakban dinamikus növekedést mutatnak (lásd a vizsgálati jelentés VIII. fejezetét).
52. A hivatkozott termékre vonatkozó kereskedelmi kommunikációk részletes bemutatását, és a részletes megjelenési adatokat a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.³⁴

IV.1.2. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat kialakítása

53. [ÜZLETI TITOK]³⁵
54. [ÜZLETI TITOK]³⁶
55. [ÜZLETI TITOK]
56. [ÜZLETI TITOK]
57. [ÜZLETI TITOK]
58. [ÜZLETI TITOK]
59. A Reckitt Benckiser nyilatkozatában előadta, hogy a jelen eljárással érintett állítások bevezetésekor a Reckitt Benckiser marketingosztálya nem készített a Dettol termékcsaládot népszerűsítő kereskedelmi kommunikációval kapcsolatosan reklámügynökségi briefet, valamint a kereskedelmi kommunikációk kialakításáért jelenleg felelős, a jelentés V.1.2. fejezetében bemutatott, román leányvállalat, a Reckitt Benckiser (Románia) SRL társaság marketingosztálya sem készített magyar nyelvű vagy kifejezetten a magyar piacra vonatkozó reklámügynökségi briefet.³⁷

IV.1.3. A kereskedelmi kommunikáció célja, megcélzott fogyasztói kör, fő üzenete

60. [ÜZLETI TITOK]
61. [ÜZLETI TITOK].³⁸

IV.1.4. A Reckitt Benckiser által benyújtott bizonyítékok

i. Forgalomba hozatali engedélyek

62. A Reckitt Benckiser termékenként csatolta azokat az országos tisztifőorvos által kiadott hatósági engedélyeket, illetve azok módosításait, amelyek a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek jogszerű forgalomba hozatalát igazolják. A határozatokhoz kapcsolódóan benyújtásra kerültek továbbá a termékekkel kapcsolatos Engedélyezési lapok, valamint Címketerv/használati utasítás elnevezésű dokumentumok.³⁹

³⁴ VJ/12-144/2020. számú irat

³⁵ VJ/12-40/2020. számú irat

³⁶ VJ/12-40/2020. számú irat

³⁷ VJ/12-23/2020. számú irat

³⁸ VJ/12-94/2020. számú irat

³⁹ VJ/12-8/2020. számú adatszolgáltatása 3. számú mellékleteként

63. Az Engedélyezési lapon látható a készítmény neve, a terméktípus, gyártó adatai, forgalomba hozó adatai, hatóanyag és összetétel, fizikai és kémiai jellemzők, tárolásra, eltarthatóságra vonatkozó információk, csomagolás/kiszerezési egységre vonatkozó adatok, valamint a kapcsolódó szakvélemények és az engedély száma.
64. A Címketerv/használati utasítás elnevezésű dokumentumon láthatók az összetevőkkel kapcsolatos információk, az antimikrobiális spektrum meghatározása, a terméktípus, az alkalmazási terület, formuláció, felhasználói kör meghatározása, alkalmazási koncentrációk és behatási idővel kapcsolatos információk, óvintézkedésre vonatkozó mondatok, egyéb figyelmeztetések leírása, elsősegélynyújtással, hulladékkezeléssel, környezetvédelemmel, szennyezés-mentesítéssel kapcsolatban feltüntetendő adatok, továbbá tárolás, eltarthatóság, gyártási idő, lejáratási idő, kiszerezési egység, gyártó, forgalmazó adatai, valamint az engedély számának feltüntetése.

ii. Kutatási anyagok

65. A Reckitt Benckiser csatolta termékenkénti bontásban azokat a vizsgálatot érintett termékekhez kapcsolódó angol nyelvű kutatási anyagokat, melyekkel alá kívánta támasztani a vizsgált állításokat.⁴⁰

iii. Kutatási anyagok magyar nyelvű összefoglalója⁴¹

66. A Reckitt Benckiser csatolta a reklámállítások alátámasztását igazoló, általa relevánsnak ítélt kutatási anyagok magyar nyelvű összefoglaló táblázatát. A táblázat termékenként és reklámállításonként, számozással ellátva csoportosítja a termékhez kapcsolódó releváns kutatási anyagokat, valamint feltünteti a kapcsolódó tisztifőorvosi engedély számát.⁴² A kutatási anyagok magyar nyelvű összefoglaló táblázatát a vizsgálati jelentés 3. számú melléklete tartalmazza.
67. A Reckitt Benckiser ismételt csatolta azokat a magyar nyelvű összefoglaló táblázatában megjelölt kutatási anyagokat, amelyek alátámasztják a vizsgált reklámállításokat.⁴³ Az angol nyelvű kutatási anyagok mellett újként küldte meg a Reckitt Benckiser [ÜZLETI TITOK] számú tájékoztatását, valamint az ahhoz kapcsolódó [ÜZLETI TITOK].
68. A VJ/12-16/2020. számú adatszolgáltatás 3. számú mellékleteként csatolta továbbá a 2. számú melléklet alatt megküldött angol nyelvű kutatási anyagok releváns részeinek magyar nyelvű fordítását, közte a 63. számozott bekezdésben hivatkozott [ÜZLETI TITOK]. Az irat tartalmaz egy, a Reckitt Benckiser Regulatory Affairs Manager-e által készített bevezetőt is. A kutatási anyagok releváns részeinek magyar nyelvű fordítását a vizsgálati jelentés 4. számú melléklete tartalmazza.
69. Tekintettel arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal VJ/12-31/2020. számú végzésével további reklámállítások igazolására hívta fel a Reckitt Benckisert, a társaság VJ/12-34/2020. számú adatszolgáltatása 1. számú mellékleteként csatolta az alátámasztást igazoló kutatási anyagokat, tudományos alátámasztásokat és engedélyeket összefoglaló táblázatot. A táblázatban hivatkozott kutatási anyagokat és engedélyeket korábbi, 2020. június 4. napján kelt beadványának mellékleteként már a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére bocsátotta. A kutatási anyagok magyar nyelvű összefoglaló táblázatát a vizsgálati jelentés 6. számú melléklete tartalmazza.

iv. Dettól érintés nélküli kézmosó szappanra vonatkozóan alkalmazott állítás kapcsán megküldött kutatási anyagok

⁴⁰ VJ/12-8/2020. számú adatszolgáltatása 4. számú mellékleteként

⁴¹ A Gazdasági Versenyhivatal 2020. május 5-én kelt VJ/12-10/2020. számú végzésével kötelezte a Reckitt Benckisert a hivatkozott angol nyelvű kutatási anyagok magyar nyelvű fordításának megküldésére, amely végzését a VJ/12-15/2020. számú végzésével utóbb akként változtatott meg, hogy magyar nyelvű fordítás helyett magyar nyelvű összefoglaló megküldésére kötelezte a társaságot.

⁴² VJ/12-16/2020. számú adatszolgáltatás 1. számú mellékleteként

⁴³ VJ/12-16/2020. számú adatszolgáltatás 2. számú mellékleteként

70. A Reckitt Benckiser a www.dettol.hu weboldalon megjelenített „A könnyű kézmosáshoz a Dettol Érintés Nélküli Kézmosó Készülék a rendelkezésedre áll - a baktériumok 99.9%-át is elpusztítja.” állítás vonatkozásában VJ/12-23/2020. számú adatszolgáltatása 1/A-B. mellékleteként olyan dokumentumokat bocsátott a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére, amelyek a Reckitt Benckiser nyilatkozata szerint a termékkel kapcsolatban a „kemény a kórokozókkal szemben”, „kemény a baktériumokkal szemben” állítások igazolására alkalmasak. A Reckitt Benckiser csatoltan megküldte a vonatkozó igazolást, valamint annak magyar nyelvű összefoglalóját, amely a vizsgálati jelentés 5. számú mellékletében található.

IV.1.5. Szakvélemények

i. Az OGYÉI VJ/12-22/2020. számú tájékoztatása

71. A Gazdasági Versenyhivatal 2020. június 5-én kelt, VJ/12-19/2020. számú végzésével megkereste az OGYÉI-t.
72. Az OGYÉI tájékoztatásában bemutatta a lakossági felhasználásra készült biocid háztartási tisztítószernek Nemzeti Népegészségügyi Központ (a továbbiakban: NNK) általi forgalomba hozatali engedélyezésre irányuló eljárásához kapcsolódó szakértői tevékenységét, az egyetértő szakértői szakvélemény készítésének folyamatát, ismertette a szakvélemény elkészítéséhez a gyártó/forgalmazó által benyújtandó dokumentumok és adatok körét, a szakvélemény módosítására vonatkozó kérelem elbírásának folyamatát, valamint az alkalmazandó jogszabályi hátteret.
73. Az OGYÉI előadta, hogy a biocid termékek, fertőtlenítőszeres magyarországi átmeneti időszakos engedélyezési eljárásban a 4. terméktípusba (528/2012/EU rendelet V. melléklete) tartozó biocid termékekre, azaz élelmiszer és takarmány közelében használt fertőtlenítőszeresekre vonatkozóan élelmezés-egészségügyi szakvéleményt állít ki.
74. A szakvélemény készítésének során a forgalmazó/gyártó cégek által megküldött adatokat/dokumentumokat értékeli.
75. A szakvélemény készítésének központi részei többek között a termék antimikrobiális spektrumának megállapítása, a mikrobiológiai vizsgálatok értékelése, valamint az összetétel és a mikrobiológiai vizsgálatok értékelése alapján a címketerven szereplő alkalmazási paraméterek (tisztított/szennyezett felület, alkalmazási koncentráció, hőmérséklet, behatási idő stb.) ellenőrzése, előírása.
76. Kifejtette, hogy a szakvélemény készítése tulajdonképpen annak megállapítása, hogy élelmezés-egészségügyi szempontból javasoljuk-e a 4. terméktípusba tartozó fertőtlenítőszeres forgalomba hozatalát, illetve a Nemzeti Népegészségügyi Központ részére javaslatot tesz az engedélyezési lap élelmezés-egészségügyi szempontból kritikus pontjainak tartalmára. Az elkészült szakvéleményt hivatalos úton továbbítja engedélyezésre a Nemzeti Népegészségügyi Központnak.
77. Az OGYÉI előadta továbbá, hogy amennyiben egy termék alkalmazása szerint a 4. terméktípus mellett 2. terméktípusba is sorolható, ebben az esetben a szakvélemény készítése során az OGYÉI együttműködik a Nemzeti Népegészségügyi Központ Járványügyi és Infekciókontroll Főosztály DDD és Hatósági Osztályának munkatársaival. Ezeknél a termékeknél csak az engedélyezést/módosítást támogató levelet továbbítja az OGYÉI az engedélyezéshez a Nemzeti Népegészségügyi Központ részére.
78. A lakossági felhasználásra készült biocid háztartási tisztítószer termékek csomagolásán a baktericid és/vagy virucid kifejezés feltüntetésének engedélyezése, az ehhez szükséges vizsgálatok megnevezése vonatkozásában az OGYÉI az alábbi tájékoztatást adta:
79. A fertőtlenítőszeres mikrobiológiai hatásspektrum értékelésének alapját az alábbi összesítő szabvány adja:
MSZ EN 14885 összesítő szabvány: *Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Az európai szabványok alkalmazása a kémiai fertőtlenítőszeresekre és antiszeptikumokra*

80. A 4. terméktípusba tartozó termék címkéjén, illetve a használati útmutatójában akkor tüntethető fel a baktericid kifejezés, ha a termék a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítette az MSZ EN 1276 vagy a MSZ EN 13697 szabvány követelményeit.
MSZ EN 1276:2020: *Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Kvantitatív szuszpenziós vizsgálat az élelmiszer-, az ipari, a háztartási és az intézményi területeken használt kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok baktericid hatásának értékelésére.*
MSZ EN 13697:2015+A1:2020: *Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Kvantitatív, nem porózus felületi vizsgálat az élelmiszer-, az ipari, a háztartási és az intézményi területeken használt kémiai fertőtlenítőszeres baktericid és/vagy fungicid hatásának értékelésére.*
81. Virucid hatás értékelésére vonatkozó szabvány nincs specifikusan élelmiszeripari területre. A 4. terméktípusba tartozó termék címkéjén, illetve a használati útmutatójában akkor tüntethető fel a virucid kifejezés, ha a termék a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítette az MSZ EN 14476 szabvány adenovírus és murine norovírus (MNV) elleni hatásosságra vonatkozó követelményeit. 2. terméktípusba is tartozó termékeknel a virucid hatás feltüntetéséhez az adenovírus és norovírus mellett a poliovírus elleni hatásosságot is alá kell támasztani (ECHA 2016 májusi Transitional Guidance on the Biocidal Products Regulation, Transitional Guidance on Efficacy Assessment for Product Types 1-5, Disinfectants című útmutatója alapján).
MSZ EN 14476:2013+A2:2020: *Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Kvantitatív szuszpenziós vizsgálat a virucid aktivitás értékelésére orvosi területen.*
82. A Dettol termékcsalád 2. és 4. terméktípusaiba tartozó termékei esetén dokumentumot az Influenza A H1N1 és Rotavírus inaktiváló hatásról nyújtottak be.
83. Az OGYÉI tájékoztatta továbbá a Gazdasági Versenyhivatalt, hogy amennyiben egy termék esetén szakvélemény és forgalomba hozatali engedély módosítására kerül sor, a korábbi szakvélemény érvényességét veszíti.
84. Az OGYÉI hatósági megkeresésre adott válasza mellékletként megküldte egyúttal a vizsgálat tárgyát képező 4. terméktípusba tartozó termékek egyetértő szakvéleményeinek másolatát és engedélyezési lapjait.⁴⁴

ii. Az OGYÉI VJ/12-29/2020. számú tájékoztatása

85. A Gazdasági Versenyhivatal 2020. június 29-én kelt, VJ/12-25/2020. számú végzésével ismételtlen megkereste az OGYÉI-t arra vonatkozóan, hogy az OGYÉI az engedélyezésre irányuló eljárás során milyen vizsgálatot végez, illetve, hogy forgalomba hozatali engedélyhez elvégzett szakértői értékelés mire terjed ki és a vonatkozó szabványok milyen követelmények teljesítését írják elő a baktericid vagy virucid hatás feltüntetéséhez.
86. Az OGYÉI tájékoztatása szerint a biocid háztartási tisztítószeres átmeneti időszakos engedélyezésére irányuló eljárás során a szakvélemény elkészítéséhez nem végez laboratóriumi vizsgálatokat, kizárólag a forgalmazó/gyártó által benyújtott dokumentumok, vizsgálati jegyzőkönyvek értékelésével kerül sor a szakvélemény elkészítésére.
87. A biocid háztartási tisztítószeresekre vonatkozó, a forgalomba hozatali engedélyhez elvégzett szakértői értékelés nem terjed ki a csomagoláson feltüntetni kívánt, a termék hatékonyságát érintő reklámállításokra. Az élelmezés-egészségügyi szakvélemény elkészítése során hatásosságra vonatkozóan az OGYÉI vizsgálja a biocid termék antimikrobiális spektrumát (baktericid, yeasticid, fungicid...), illetve a termék célszervezetek elleni hatásosságára vonatkozó alkalmazási paramétereit

⁴⁴OGYÉI/28259/2016 Dettol Antibakteriális Felületfertőtlenítő Spray (Original, Lime&menta)
OGYÉI/49147/2018 Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törlőkendő (Original, Lime&menta)
OGYÉI/70933/2017; OGYÉI/47261/2018 Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (Frissítő Citrom&Lime / Üde zöldalma)
OGYÉI/70935/2017; OGYÉI/47260/2018 Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Törlőkendő (Frissítő Citrom&Lime/Üde zöldalma)

(tisztított/szennyezett felület, alkalmazási koncentráció, hőmérséklet, behatási idő...). Ezek a címkén kötelezően feltüntetendő adatok.

88. A benyújtott címkézési elemek, adatok nem tartalmaztak hatékonyságra vonatkozó reklámállításokat, a vizsgált termékek esetében nem értékelt az OGYÉI reklámállításokat.
89. A szabványokra vonatkozó követelmények és a termékekre vonatkozó hatékonyság szorosan összefüggenek.
90. A 4. terméktípusba tartozó termékeknél követelmény a baktericid hatás. Ennek igazolására a terméknek a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítenie kell az MSZ EN 1276 vagy a MSZ EN 13697 szabvány követelményeit a következő baktériumokra: *Staphylococcus aureus*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Escherichia coli* és *Enterococcus hirae*.
91. A szabványokban megadott vizsgálati körülmények mellett megfelelő baktericid hatáshoz az MSZ EN 1276 szabvány szerint a baktériumok számának 5 nagyságrendnyi (10^5) csökkenését, az MSZ EN 13697 szabvány szerint pedig 4 nagyságrendnyi (10^4) csökkenését kell a fertőtlenítőszernek biztosítania, mely előírást teljesítették a termékek. Ez 99,999 %-os, illetve 99,99 %-os csökkenésnek felel meg az adott tesztorganizmusokra vonatkozóan a vizsgálati paraméterek mellett.
92. A 4. terméktípusba tartozó termékeknél nincs virucid hatásra vonatkozó követelmény, és nincs virucid hatás értékelésére vonatkozó szabvány specifikusan élelmiszeripari területre. A 4. terméktípusba tartozó termékek akkor rendelkeznek bizonyítottan virucid hatással, ha a termék a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítette az MSZ EN 14476 szabvány adenovírus és murine norovírus (MNV) elleni hatásosságra vonatkozó követelményeit. A 2. terméktípusba tartozó termékeknél a virucid hatás feltüntetéséhez az adenovírus és norovírus mellett a poliovírus elleni hatásosságot is alá kell támasztani.
93. A vizsgálat tárgyát képező termékek (PT2, PT4) nem rendelkeznek bizonyítottan teljeskörű virucid hatással, mivel sem adenovírusra és murine norovírusra (MNV), sem poliovírusra vonatkozó dokumentumot nem nyújtottak be értékelésre.
94. A vizsgálat tárgyát képező termékek esetében Influenza A H1N1 és Rotavirus inaktíváló hatásról nyújtottak be mikrobiológiai vizsgálati jegyzőkönyveket. Ezeket a vizsgálatokat is az MSZ EN 14476 szabvány előírásai szerint végezték. A megadott vizsgálati körülmények mellett megfelelő Influenza A H1N1 és Rotavirus inaktíváló hatáshoz a vizsgált vírusok számának 4 nagyságrendnyi (10^4) csökkenését kell a fertőtlenítőszernek biztosítania, mely előírást teljesítették a termékek. Ez 99,99 %-os csökkenésnek felel meg az adott tesztorganizmusokra vonatkozóan a vizsgálati paraméterek mellett.

iii. Igazságügyi szakértői szakvélemény

95. A vizsgáló VJ/12-37/2020. számú végzésével igazságügyi szakértőként rendelte ki az ENVIRO-PHARM Kft.-t (székhely: 3561 Felsőzsolca, Gózon Lajos u. 4., nyilvántartási szám: 009309, cégjegyzékszám: 05-09-003752, a továbbiakban: igazságügyi szakértő) az alábbi kérdések megválaszolására:

1. kérdés: Az igazságügyi szakértőt kirendelő végzésben felsorolt, Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek⁴⁵, vírusokkal és/vagy baktériumokkal szembeni hatásukat tekintve rendelkeznek-e, rendelkezhetnek-e a vonatkozó állítások szerinti tulajdonságokkal.

2. kérdés: Az igazságügyi szakértőt kirendelő végzés 1. számú melléklet szerinti, a Reckitt Benckiser Kft. által rendelkezésre bocsátott dokumentumokban, kutatási anyagokban és engedélyekben foglalt eredmények alapján igazoltnak tekinthetők-e a végzésben felsorolt termékek hatásával kapcsolatban alkalmazott állítások.

3. kérdés: A Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft. által forgalmazott és a végzésben felsorolt termékek népszerűsítésére szolgáló kommunikációs eszközökön alkalmazott, és a felsorolt állításokat a csatolt vizsgálati anyagok hitelesen igazolják-e.

⁴⁵ Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (original, lime&menta), Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törülköző (original, lime&menta), Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (frissítő citrom&lime/üde zöldalma), Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Törülköző (frissítő citrom&lime/üde zöldalma), Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő

96. A szakvélemény megállapításokat tesz [ÜZLETI TITOK].
97. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
98. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
99. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
100. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
101. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
102. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
103. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
104. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
105. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
106. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
107. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
108. A szakvélemény megállapításokat tesz a Reckitt Benckiser által [ÜZLETI TITOK].
109. [ÜZLETI TITOK].
110. [ÜZLETI TITOK]
111. [ÜZLETI TITOK]
112. A Gazdasági Versenyhivatal a szakvéleményéhez kapcsolódó további kérdések megválaszolására hívta fel VJ/12-46/2020. számú végzésében az igazságügyi szakértőt, tekintettel arra, hogy a benyújtott szakvélemény a VJ/12-37/2020. számú kirendelő végzésben feltett kérdések vonatkozásában nem tartalmazott konkrét választ termékenként és reklámállításonként, így nem tartalmazta a VJ/12-37/2020. számú végzés 2. pontjában lévő táblázatban foglalt termékek és reklámállítások szerinti bontásban annak megállapítását, hogy az egyes hatásállítások a szakértő rendelkezésére álló dokumentumok alapján hitelesen igazolhatók-e, illetve egyes, a Reckitt Benckiser által benyújtott vizsgálati jegyzőkönyvek vonatkozásában nem tartalmazott egyértelmű megállapításokat.
113. Az igazságügyi szakértő válaszában⁴⁶ kifejtette, hogy álláspontja szerint a vizsgált kérdésben az OGYÉI véleménye a meghatározó. A szakvélemény elkészítése során tételesen áttekintette a rendelkezésére álló dokumentumokat, az OGYÉI döntésénél is figyelembe vett laboratóriumok vizsgálati eredményeket.
114. Az igazságügyi szakértő válaszához mellékelten csatolta az egyes biocid tartalmú termékekhez kapcsolódóan alkalmazott reklámállításokra vonatkozó táblázatot, amely alapján álláspontja szerint az állítások igazoltnak tekinthetők.

iv. A Nemzeti Népegészségügyi Központ szakvéleménye

115. A Reckitt Benckiser a vizsgálati jelentésre tett észrevételeiben a baktericid és virucid termékek hatásával kapcsolatban előadta, hogy *„a szabványokban megadott testorganizmusok mind referencia organizmusok, amelyeken elvégezve a vizsgálatot, a referencia organizmusok reprezentálják az ezen organizmusokat magában foglaló csoportokat. Azaz a követelménynek megfelelő szabványok szerint tesztelt referencia organizmusok reprezentálják a csoportot, mint pl. baktériumok csoportját. Álláspontja szerint a tesztekben használt reprezentatív organizmusok lefedik az őket tartalmazó csoportok (baktérium, vírus) hatékonyságát. Továbbá álláspontja szerint az iparági sztenderdek és az ECHA Útmutató alapján a termékeket nem szükséges valamennyi létező mikroorganizmusra tesztelni, hanem elegendő a tesztek mindössze a referencia testorganizmusokkal kapcsolatban elvégezni, így amennyiben a termék hatása a testorganizmusok kapcsán igazolt, úgy az állítás általános jelleggel is igazoltnak tekinthető.”*⁴⁷
116. Erre tekintettel a vizsgálat szakvéleményt kért az NNK-tól az alábbi szakkérdés tisztázására: *„Amennyiben valamely biocid termékről – az European Chemical Agency hatékonyságra vonatkozó útmutatója (ECHA Guidance on the BPR) által előírt szabvány követelményei alapján a tesztekben*

⁴⁶ VJ/12-55/2020

⁴⁷ VJ/12-127/2020. számú irat

használt reprezentatív organizmusokra tekintettel – az NNK által végzett engedélyezési eljárás során megállapítható, hogy baktericid/virucid, akkor az adott termék esetében ezáltal igazoltnak tekinthető-e a termék hatásával kapcsolatban az, hogy a termék elpusztítja valamennyi, az adott szabvány alapján nem vizsgált baktériumot/vírust (pl. SARSCoV-2 is) 99,9%-ban?”⁴⁸

117. A NNK 2021. május 27-én jelezte a vizsgáló felé, hogy az eljárás alá vont Reckitt Benckiser által forgalmazott, a VJ/12-127/2020. számú végzésében részletezett, a versenyfelügyeleti eljárás során a vizsgálattal érintett Dettol termékcsaládba tartozó egyes biocid termékek NNK által kibocsátott forgalomba hozatali engedélyei a 2020. év során módosításra kerültek. Előbbiekre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal végzésében rögzített vizsgált reklámállításokkal kapcsolatban szükségesek az NNK számára a közzétett reklámállítások alkalmazásának időszakával kapcsolatos információk a szakvélemény elkészítése érdekében.⁴⁹
118. A Gazdasági Versenyhivatal 2021. május 28-án kelt, VJ/12-132/2020. számú tájékoztatásában az alábbi információkat bocsátotta az NNK rendelkezésére:

„A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló információk alapján a 2018. január 1-től 2020 májusáig alkalmazott és a Végzésben bemutatott állítások az alábbiak:

„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”
„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”
„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”
„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.”
„Kézfertőtlenítő gél a bacik 99,9%-át elpusztítja.”

119. A Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló információk alapján a 2018. január 1-től kezdődően és 2020 májusát követően továbbra is alkalmazott, a Végzésben bemutatott állítások az alábbiak:
- „Megöli a baktériumok 99,9%-át.”
„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”
„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”
„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”
„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”
„...megöli a kórokozók 99,9%-át...”

120. A rendelkezésre álló információk alapján a fenti 1. és 2. pontban ismertetett állítások mellett 2020 februárjától kezdődően 2020 májusáig az egyes kereskedelmi kommunikációs eszközökön alkalmazott további állítás az alábbi:

„Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.”

121. A rendelkezésre álló információk alapján a 2020 májusától alkalmazott, a Végzésben részletezett állítások – a fenti 2. pontban bemutatottakon kívül – az alábbiak:

„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”

„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”

122. Az NNK szakvéleménye ezek alapján az alábbi megállapításokat tartalmazza⁵⁰.

123. A szakvélemény részletezi, hogy az engedélyezési folyamat során a fertőtlenítőszeres mikrobiológiai hatásspektrum értékelésének alapját az EN 14885 „Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Az európai szabványok alkalmazása a kémiai fertőtlenítőszeresekre és antiszeptikumokra” összesítő szabvány adja, amely összesítő szabvány alkalmazási területekre bontva tartalmazza a kötelezően elvégzendő EN szabványok szerinti vizsgálatokat és az azokhoz tartozó követelményeket.

⁴⁸ VJ/12-127/2020. sz. végzés

⁴⁹ VJ/12-131/2020. számú feljegyzés

⁵⁰ 2021. június 1-jén kelt, 33897-2/2021/JIF számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz elektronikus úton 2021. június 2-án érkezett és VJ/12-133/2020. számon iktatott irat

124. A lakossági felhasználói körben felületfertőtlenítőszerként (PT2, PT4) és kézfertőtlenítőszerként (PT1) alkalmazni kívánt biocid termékek baktericid hatásának igazolására az EN 1276 „*Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Kvantitatív szuszpenziós vizsgálat az élelmiszer-, az ipari, a háztartási és az intézményi területeken használt kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok baktericid hatásának értékelésére*” szabvány és/vagy az EN 13697 „*Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Kvantitatív, nem porózus felületi vizsgálat az élelmiszer- az ipari, a háztartási és az intézményi területeken használt kémiai fertőtlenítőszeres baktericid és/vagy fungicid hatásának értékelésére*” szabvány szerint kell megfelelést mutatni. Higiénés kézfertőtlenítőszeres esetében az EN 1276 szabvány mellett az EN 1500 „*Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Higiéniai kézbedörzsölők*” szabvány szerinti megfelelést is szükséges.
125. Az EN 1276-os szabvány szerinti megfelelésthez a baktériumok számának 5 nagyságrendnyi csökkenését, az EN 13697-es szabvány szerinti pedig 4 nagyságrendnyi csökkenését kell a fertőtlenítőszernek biztosítania. Ez 99.999 %-os, illetve 99,99 %-os csökkenésnek felel meg az adott referencia tesztorganizmusokra vonatkozóan a vizsgálati paraméteres mellett.
126. A szakvélemény szerint az ügyben érintett termékek biocid engedélyük szerint rendelkeznek baktericid hatással, tehát a kötelező vizsgálatok során megfelelést mutattak a referencia tesztorganizmusokra, így megállapítható, hogy a háztartási (lakossági) területeken ölé hatással rendelkeznek valamennyi baktériumra.
127. A szakvélemény rögzíti továbbá, hogy virucid hatás értékelésére vonatkozó szabvány nincs specifikusan a lakossági alkalmazási területre.
128. A szakvélemény kifejti, hogy az 1. és a 2. terméktípusba tartozó termék abban az esetben kaphat virucid antimikrobiális spektrumot, amennyiben a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítette az EN 14476 „*Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Kvantitatív szuszpenziós vizsgálat a virucid aktivitás értékelésére orvosi területen*” szabvány adenovírus, murine norovírus (MNV) és poliovírus elleni hatásosságra vonatkozó követelményeit.
129. A 4. terméktípusba is tartozó termékeknél a virucid hatás feltüntetéséhez az adenovírus és norovírus elleni hatásosságot kell alátámasztani. Amennyiben az említett referencia tesztorganizmusokra a vizsgálatok megfelelést mutatnak, csak abban az esetben állapítható meg, hogy a háztartási (lakossági) területeken ölé hatással rendelkeznek valamennyi vírusra.
130. A szakvélemény szerint a vizsgálat tárgyát képező termékek közül a **Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő Gél** [ÜZLETI TITOK] számú biocid engedélyének és annak [ÜZLETI TITOK] valamint [ÜZLETI TITOK] számú módosításai alapján a termék baktericid és virucid antimikrobiális hatással rendelkezik. Az engedélyeiben megadott antimikrobiális spektrum szerint a szakértő kirendelésről rendelkező végzésben megtalálható táblázatban felsoroltak közül az alábbi állítások nem tekinthetők elfogadhatónak:
 „Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99.9%-át”
 „...megöli a kórokozók 99.9%-át.”
131. Az NNK szakvéleményében rögzíti, hogy a termék engedélye szerinti antimikrobiális hatás nem fedi le a háztartásokban megtalálható összes kórokozót.
132. A **Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Törölköndő (Frissítő Citrom&Lime/Üde zöldalma)** [ÜZLETI TITOK] számú biocid engedélyének és annak [ÜZLETI TITOK] számú módosítása alapján, valamint a **Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (Frissítő Citrom&Lime/Üde zöldalma)** [ÜZLETI TITOK] számú biocid engedélyének és annak [ÜZLETI TITOK] számú módosítása alapján a termék baktericid (MRSA), yeasticid és szelektív virucid (Influenza A H1N1, Rotavírus inaktíváló) antimikrobiális hatással rendelkezik. A szakvélemény szerint a hivatkozott dokumentumok alapján megállapítható, hogy a szakértő kirendelésről rendelkező végzésben megtalálható táblázatban felsoroltak közül az alábbi állítások nem tekinthetők elfogadhatónak:
 „Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át”
 „...inaktíválja a vírusokat”
 „Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat”

133. A szakvélemény szerint a termék engedélye szerinti antimikrobiális hatás nem fedí le a háztartásokban megtalálható összes kórokozót, továbbá az EN 14476 szabvány szerinti virucid hatást sem.

134. A **Dettol antimikrobiális felülettisztító spray (Original, Lime&Menta)** [ÜZLETI TITOK]számú biocid engedélyének [ÜZLETI TITOK] és [ÜZLETI TITOK] számú módosításai, valamint a **Dettol antimikrobiális felülettisztító törőlkendő (Original, Lime&Menta)** [ÜZLETI TITOK] számú biocid engedélyének [ÜZLETI TITOK], [ÜZLETI TITOK] és [ÜZLETI TITOK] számú módosításai alapján a termék baktericid (MRSA), yeasticid és szelektív virucid (Influenza A H1N1, Rotavírus inaktiváló) antimikrobiális hatással rendelkezik. A szakvéleményben kifejtettek szerint ez alapján megállapítható, hogy a szakértő kirendelésről rendelkező végzésben megtalálható táblázatban felsoroltak közül az alábbi állítások nem tekinthetők elfogadhatónak:

„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át”

„...inaktiválja a vírusokat”

„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktiválja a vírusokat”

„Elpusztítja a vírusok 99,9%-át”

„megöli a vírusok 99,9%-át”

135. A szakvélemény szerint a termék engedélye szerinti antimikrobiális hatás nem fedí le a háztartásokban megtalálható összes kórokozót, továbbá az EN 14476 szabvány szerinti virucid hatást sem.

v. A Nemzeti Népegészségügyi Központ szakvélemény-kiegészítése

136. A szakvélemény kézhezvételét követően, az eljárás alá vont az előzetes álláspontra tett észrevételeiben úgy nyilatkozott, hogy a Dettol termékekben használt benzalkonium-klorid önmagában hatékony a használt Dettol-koncentrációkban mindhárom (adeno, murine norovírus, poliovírus) burok nélküli vírus ellen, amelyeket laboratóriumi reprezentatív vírusokként használnak. Álláspontja szerint ezt tükrözi az észrevételek 1 sz. mellékletében csatolt tudományos szakirodalom, mely szerint a jelenlegi tudományos ismeretek alapján a Dettol termékekben megtalálható benzalkonium-klorid hatóanyagból kifolyólag a Dettol termékek általános virucid hatással rendelkeznek mert valamennyi referencia tesztorganizmussal kapcsolatban elérik a szükséges (több mint 99.9%) hatást.⁵¹

137. Álláspontja szerint ezért, az NNK által kiadott szakvéleményben vizsgált állítások tudományos szempontból igazoltak, tekintet nélkül arra, hogy rendelkezésre áll-e ezzel kapcsolatos termék hatékonysági vizsgálat vagy sem, illetve hogy az az engedélyező hatóságához benyújtásra került-e vagy se, mert a termék összetevője önmagában kifejti a virucid hatást.

138. Tekintettel az eljárás alá vont előadottakra, azzal kapcsolatban, az eljáró versenytanács szükségesnek tartotta az NNK szakvéleményét kikérni, hiszen engedélyező hatóságként az NNK rendelkezik olyan különleges szakértelemmel, mely az eljárás alá vont által felvetettek értékeléséhez szükséges.

139. Az NNK ezzel kapcsolatban szakvéleménye kiegészítésében kifejtette, hogy „A fertőtlenítőszer engedélyezése során a virucid hatást részletes, hitelesített jegyzőkönyvekkel (EN 14476) szükséges igazolni, a hatóanyagra vonatkozó tudományos szakirodalmi hivatkozások nem elégségesek.” Ezáltal a 33897-2/2021 /J1F iktatószámú szakvéleményét fenntartotta, álláspontja szerint a helytelen állítások továbbra sem tekinthetők igazoltnak.

vi. Az igazságügyi szakértő szakvélemény-kiegészítése

⁵¹ VJ/12-163/2020. számon iktatott irat

140. A Gazdasági Versenyhivatal az engedélyező hatóságként eljáró NNK-t is megkereste a reklámállítások igazoltságával kapcsolatban.⁵² Az NNK álláspontja szerint (lásd az előző iv. és v. pontokat) egyes állítások nem tekinthetők igazoltnak.⁵³
141. Az NNK szakvéleménye többek között megállapította, hogy az eljárás alá vont által használt egyes állítások nem tekinthetők elfogadhatónak, mert a termék engedélye szerinti antimikrobiális hatás nem fedi le a háztartásokban megtalálható összes kórokozót, továbbá az EN 14476 szabvány szerinti virucid hatást sem (csak szelektív virucid hatással rendelkezik).
142. Tekintettel arra, hogy az igazságügyi szakértő és az NNK véleménye részben ellentmond, mivel ugyanazon állítások igazoltságával kapcsolatban részben ellentétes, az eljáró versenytanács az ellentmondás tisztázása érdekében szükségesnek tartotta az igazságügyi szakértőt felhívni, hogy nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy az NNK szakvéleményével egyetért-e, illetve amennyiben attól részben eltérő álláspontját fenntartja, akkor részletesen indokolja az eltérés okát és ismertesse az álláspontját alátámasztó érveket.⁵⁴
143. Az igazságügyi szakértő véleményének kiegészítése szerint: „Az NNK által összeállított probléma felvetés arra utal, hogy az eljárásban részt vevők nem ismerik az eljárás teljes irat anyagát. Olyan szabványos vizsgálatokat követelnek, melyek az alap engedélyező határozat benyújtásakor mint megrendelt és felhasznált szabványos vizsgálati eredményeket tartalmazták.”. A benyújtott dokumentumban ezen kívül idézte az NNK megállapításait és a könnyebb tájékozódás érdekében hivatkozott iratanyagok azonosító anyagaira. Ezen túl azonban a szakvélemény további megállapítást illetve részletes indoklást nem tartalmaz.⁵⁵

IV.2. A „Heim Pál gyermekkorház ajánlásával” szlogen és a Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatékonyságára vonatkozó állítások együttes alkalmazása

144. A Gazdasági Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésében foglaltak alapján a Reckitt Benckiser a Dettol termékcsaládba tartozó egyes termékei csomagolásán, valamint a termékcsomagolás feltüntetésével megvalósuló kereskedelmi kommunikációkban megjelenített, a baktériumok és vírusok elleni hatékonyságra vonatkozó, valamint, a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával” állítások alkalmazásával összhatásában azt a látszatot kelti a fogyasztókban, hogy a termék szakemberek által is elismerten különösen hatékony a baktériumok és vírusok elpusztításában. Tehát jelen eljárás keretében kizárólag azoknak a kereskedelmi kommunikációknak a vizsgálatára kerül sor, amelyeken a termékek hatékonyságára vonatkozó vizsgált reklámállítások a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával”/”A Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” szlogennel együttesen kerülnek megjelenítésre.
145. A Dettol termékcsaládba tartozó termékek népszerűsítésére használt kereskedelmi kommunikációkban megjelenített „A Heim Pál gyermekkorház ajánlásával”/”A Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” szlogent is magában foglaló logó (a továbbiakban: ajánlás) képi megjelenítése az alábbi:

⁵² 2021. május. 18-án kelt VJ/12-127/2020 sz. iktatott végzés

⁵³ 2021. június 1-jén kelt, 33897-2/2021/JIF számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz elektronikus úton 2021. június 2-án érkezett és VJ/12-133/2020. számon iktatott irat

⁵⁴ 2021. szeptember 30-án kelt VJ/12-167/2020 sz. iktatott végzés

⁵⁵ VJ/12-181/2020. számú irat

146. A vizsgált állítások mellett az ajánlás alkalmazásra kerül egyrészt jól látható, nagyobb méretben, a termékeket megjelenítő egyes kereskedelmi kommunikációs eszközökön elhelyezve:

147. Másrészt egyes esetekben az ajánlás a kereskedelmi kommunikációban megjelenített termék csomagolásán látható:

148. Az ajánlás látható továbbá olyan formában is, hogy a vizsgált állításokkal egyidejűleg a kereskedelmi kommunikációban megjelenített termék csomagolásán és egyúttal kiemelten, nagyobb méretben is megjelenítésre kerül az alábbiak szerint:

149. A Reckitt Benckiser által alkalmazott, jelen fejezetben ismertetett kereskedelmi kommunikációkra vonatkozó részletes információkat a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.⁵⁶

150. A Reckitt Benckiser VJ/12-8/2020. számú adatszolgáltatása 5. számú mellékleteként csatolta a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet (a továbbiakban: Heim Pál Intézet) [ÜZLETI TITOK]

151. Továbbá a Reckitt Benckiser VJ/12-40/2020. számú adatszolgáltatása 5. számú mellékleteként csatolta a Reckitt Benckiser, valamint a Heim Pál Intézet között kötött, [ÜZLETI TITOK] kelt Együttműködési Megállapodás (a továbbiakban: Megállapodás) másolati példányát, melynek a jelen eljárás szempontjából releváns rendelkezései az alábbiak:

A Megállapodás [ÜZLETI TITOK]

152. A Reckitt Benckiser VJ/12-50/2020. számú adatszolgáltatása 1. számú mellékleteként csatolta a Reckitt Benckiser, valamint a Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet (jelenlegi megnevezése: Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet) között kötött Megállapodás vizsgálati időszak kezdetén, azaz 2018. január 1-jén hatályos változatát, amely Megállapodás [ÜZLETI TITOK] kelt.

153. A Megállapodással kapcsolatban a Reckitt Benckiser nyilatkozatában előadta, hogy a Megállapodás [ÜZLETI TITOK], így 2018. január 1. napján a nyilatkozata 1. számú mellékleteként megküldött Megállapodás volt a Megállapodás hatályos változata. A felek ezt [ÜZLETI TITOK] az előző pontban bemutatott, [ÜZLETI TITOK] kelt Megállapodás szerint.⁵⁷

⁵⁶ VJ/12-144/2020. számú irat

⁵⁷ VJ/12-50/2020. számú irat

154. A Reckitt Benckiser előadta továbbá, hogy a [ÜZLETI TITOK], amelyet a rendelkezésre álló dokumentumok is alátámasztanak.
155. [ÜZLETI TITOK]⁵⁸
156. A benyújtott Megállapodások⁵⁹ az alábbiak szerint rögzítették a logo, név és szlogen használatáért a Heim Pál Intézetet megillető díjat:[ÜZLETI TITOK].
157. A Reckitt Benckiser VJ/12-72/2020. számú nyilatkozatában a Megállapodás létrejöttével kapcsolatban előadta, hogy [ÜZLETI TITOK]. A Reckitt Benckiser részéről a Dettol termékcsalád marketing kommunikációjáért felelős munkavállalók tartották a kapcsolatot a Heim Pál Intézettel. Tekintettel arra, hogy az egyeztetésben résztvevő munkavállalók már nem állnak munkaviszonyban a Reckitt Benckiserrel, így a megelőző egyeztetések részletes tartalma a Reckitt Benckiser számára nem ismert. A Reckitt Benckisernek a megkötött Megállapodáson kívül egyéb írásos feljegyzés vagy más írásbeli anyag nem áll rendelkezésére.
158. A Reckitt Benckiser a Megállapodás létrejötte kapcsán előadta továbbá, hogy a Reckitt Benckisernek nincsen információja arról, hogy a Megállapodás aláírása előtt milyen konkrét belső szakmai egyeztetések történtek a Heim Pál Intézeten belül, és hogy azokon ténylegesen kik vettek részt, valamint nem áll rendelkezésére az az információ, hogy az együttműködés kezdetén pontosan milyen kutatási anyagok kerültek átadásra a Heim Pál Intézet részére, azonban a termékek hatékonyságát alátámasztó hatósági engedélyek nyilvánosan elérhetőek.
159. [ÜZLETI TITOK]
160. A Reckitt Benckiser előadta továbbá, hogy nem történt felkérés a Reckitt Benckiser részéről sem írásban sem szóban arra vonatkozóan, hogy a Heim Pál Intézet szakmai álláspontot, véleményt fogalmazzon meg a Dettol termékcsaládba tartozó és az ajánlással érintett termékeiről, megjegyezte továbbá, hogy a Megállapodás ilyen tartalmú felkérésekre nem terjed ki.
161. A Reckitt Benckiser nyilatkozatában előadta továbbá, hogy nem rendelkezik arra nézve információval, hogy a Heim Pál Intézeten belül milyen konkrét belső egyeztetések előzték meg az ajánlás megfogalmazásával kapcsolatos döntést, előadta továbbá, hogy tudomásuk szerint a Heim Pál Intézet a névhasználatról és ajánlásról való döntéskor a nyilvánosan elérhető hatósági engedélyekből és kapcsolódó dokumentációból indul ki, illetve az érintett terméket ténylegesen ki is próbálja munkavállalói útján. A Reckitt Benckiser tudomása szerint a Heim Pál Intézet nem ajánl olyan terméket, amelyet ténylegesen munkavállalói előzetesen nem próbálnak ki, valamint a Dettol termékcsaládba tartozó termékeket a Heim Pál Intézet a felek közötti együttműködés kezdete óta ténylegesen használja napi működése során.⁶⁰
162. A Heim Pál Intézet 2020. november 12-én kelt, VJ/12-79/2020. számú nyilatkozatában a Megállapodás létrejötte kapcsán kifejtette, hogy [ÜZLETI TITOK].
163. A Heim Pál Intézet nyilatkozatában előadta, hogy tekintettel arra, hogy a Megállapodás megkötése óta több mint 10 év eltelt, arra vonatkozóan jelenleg nem áll rendelkezésükre írásbeli dokumentáció, hogy milyen egyeztetések előzték meg a Megállapodás megkötését.
164. A Heim Pál Intézet az „ajánlás” kifejezés kapcsán kifejtette, hogy Heim Pál Intézet az ajánlás alatt azt értette, hogy támogatja azt, hogy a fogyasztók a kézmosáshoz antibakteriális és/vagy fertőtlenítő hatású kézmosószert használjanak. Előadta továbbá, hogy a Heim Pál Intézet a társadalmi feladatvállalása körében mindig is fontosnak tartotta a testi higiénia és ezen belül különösen a kézmosás propagálásának fontosságát és a Reckitt Benckiser által forgalmazott termékek alkalmasnak tűntek arra, hogy használatukat a Heim Pál Intézet is ajánlja a fogyasztók számára, azt a fogyasztók széles körében támogatja.
165. A Heim Pál Intézet a nyilatkozatában előadta, hogy az eredeti megállapodás megkötéséről vélhetően az intézmény akkori főigazgatója dönthetett. Előadta továbbá, hogy [ÜZLETI TITOK], amelynek támogatásáról a Heim Pál Intézet Brand Bizottsága döntött. A Reckitt Benckiser a 2020-as Megállapodás megkötését [ÜZLETI TITOK].

⁵⁸ VJ/12-50/2020. számú irat

⁵⁹ VJ/12-40/2020., VJ/12-50/2020., VJ/12-79/2020. számú irat

⁶⁰ VJ/12-72/2020. számú irat

166. A Heim Pál Intézet a [ÜZLETI TITOK] nyilatkozatában előadta, hogy az intézmény szubjektív vélemény alapján döntött arról, hogy a termékminták kipróbálását követően továbbra is ajánlja a Dettol termékcsaládnak a használatát a fogyasztók felé. A Heim Pál Intézet nem végzett semmiféle laboratóriumi kontrollvizsgálatot a termékekkel kapcsolatban, elfogadta a Reckitt Benckiser által rendelkezésre bocsátott dokumentumokat.
167. A Heim Pál Intézet előadta továbbá, hogy a Reckitt Benckiser nem kért szakmai álláspontot vagy szakmai véleményt a Heim Pál Intézettől a Dettol termékcsaládba tartozó és az ajánlásával érintett termékekről.
168. A Heim Pál Intézet VJ/12-79/2020. számú nyilatkozata mellékleteként az alábbi dokumentumokat csatolta:
- [ÜZLETI TITOK]
 - [ÜZLETI TITOK]
 - 2020. május 14-én kelt jegyzőkönyv Brand Bizottsági ülésről,
 - [ÜZLETI TITOK],
 - kórházhigiéniai felügyelők 2020. május 18-án kelt levele a Dettol termékekkel kapcsolatban
 - orvosigazgató 2020. május 20-án kelt levele a Dettol termékekkel kapcsolatban
169. A Reckitt Benckiser által 2018. január 1. és 2021. január 31. közötti időszakban a Dettol termékcsaládba tartozó termékek népszerűsítése során alkalmazott fenti kereskedelmi gyakorlata az alábbi kommunikációs eszközökön valósult meg:⁶¹

7. számú táblázat

kommunikációs eszköz	ajánlással együtt alkalmazott reklámállítás	ajánlás megjelenésének módjai
szórólap, POS	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktiválja a vírusokat beleértve az influenza vírust!”	A vizsgált kereskedelmi kommunikációk jelentős részénél az ajánlás a kereskedelmi kommunikációkban megjelenített termékek csomagolásán látható.
saját honlap	„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”	
online, megjelenések, You tube	„Megöli a baktériumok 99,9%-át.”	9 esetben (Facebook hirdetés, online megjelenés, szórólap, POS) az ajánlás jól látható, nagyobb méretben szerepel a kereskedelmi kommunikációban.
Facebook hirdetés	„Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.”	
szórólap, E-DM	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át!”	19 esetben (egyes televízió reklám, sajtóhirdetés, POS, YouTube megjelenés, E-DM, online megjelenés és Google adwords hirdetés esetében) megjelenített csomagoláson látható ajánlason kívül az ajánlás egyúttal megjelenik a kereskedelmi kommunikációban kiemelten, nagyobb méretben is. ⁶²
online megjelenések	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktiválja a vírusokat!”	
televízió reklám, display, POS, online megjelenések, Facebook hirdetés, sajtóhirdetés, promóciók, Google adwords	„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át”	
televízió reklám, Facebook hirdetés, You Tube	„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”	

⁶¹ VJ/12-8/2020. számú irat 1. és 2. számú melléklete

⁶² részletesen a vizsgálati jelentés 8. számú melléklete mutatja be

sajtóhirdetés, POS, Facebook hirdetés, Facebook márkaoldal	„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”	
---	--	--

170. A Reckitt Benckiser VJ/12-72/2020. számú nyilatkozata mellékleteként megküldte, hogy mely Dettol termékcsaládba tartozó termékeken és milyen logo és szlogenváltozatokat használt a vizsgálattal érintett időszakban. A megküldött fényképfelvételekből látható, hogy a logo és szlogen alkalmazására az alábbi termékek esetében került sor:

- Dettol pumpás folyékony szappan (Aloe Vera és E-vitamin, Óceán, Levendula kivonat, Kamilla, Sensitive, Erdei gyümölcs),
- Dettol folyékony szappan utántöltő érintés nélküli kézmosó készülékhez (Aloe Vera és E-vitamin, Hidratáló uborkás felfrissülés, Frissítő grapefruit esszencia, Vanília varázs, Erdei gyümölcs),
- Folyékony szappan utántöltő pumpás kiszerezéshez (Aloe Vera és E-vitamin, Óceán, Levendula kivonat),
- Dettol Kézfertőtlenítő Gél (50 ml),
- Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (Original, Lime és menta),
- Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törülőkendő (Lime és menta),
- Dettol kemény szappan (Fresh, Sensitive).

Alkalmazott logo és szlogenváltozatok:

171. A Reckitt Benckiser VJ/12-87/2020. számú adatszolgáltatásának 1. számú mellékleteként benyújtott kereskedelmi kommunikációkból látható, hogy az alkalmazott logóban megjelenített szlogen módosításra került „A Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” szövegre.

172. A Gazdasági Versenyhivatal azon kérdésére, amely szerint a Reckitt Benckiser álláspontja szerint mit jelent a Megállapodás szerinti „ajánlás” a fogyasztói értelmezés szempontjából, a Reckitt Benckiser előadta, hogy álláspontja szerint az "ajánlás" azt jelenti, hogy a Heim Pál Intézet szerint a termékcsalád használata biztonságos, és mindennapi használat során szerzett tapasztalatai alapján a termékek alkalmasak a kommunikált célra.⁶³

173. A Reckitt Benckiser a vizsgálati jelentésre tett, 2021. április 20-án kelt észrevételeiben előadta, hogy a Heim Pál Intézettel, illetve a Heim Pál Intézet ajánlásával kapcsolatos állítások használatával felhagy, azokat a jövőben semmilyen formában nem fogja használni, és haladéktalanul intézkedik a már legyártott kommunikációs anyagok cseréje, így különösen a TV reklámok megfelelő módosítása iránt. Ebben a körben a termékek csomagolásával kapcsolatban megjegyezte, hogy a már legyártott, készleten levő termékek kifizetéséig ([ÜZLETI TITOK]) azokon a kifogásolt állítás ugyan még szerepel, ugyanakkor a társaság a csomagolások következő, [ÜZLETI TITOK] esedékes gyártásától kezdve a Heim Pál Intézetre és annak ajánlására való utalást a csomagoláson sem fog használni. Miután az eljáró versenytanács 2021

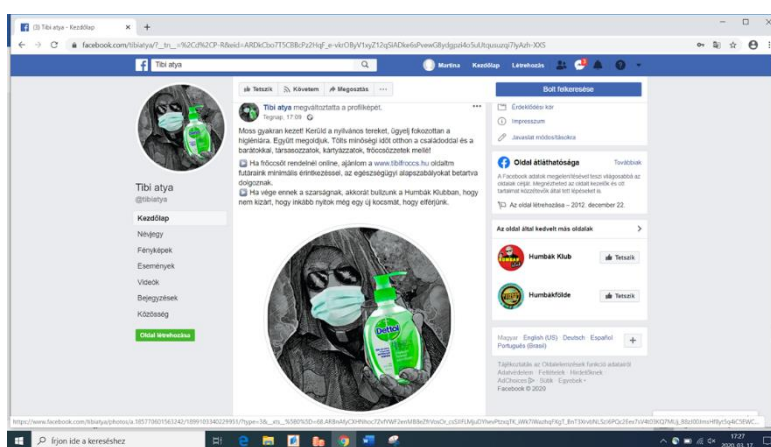
⁶³ VJ/12-72/2020. számú irat

novemberében észlelte, hogy egyes kiskereskedők weboldalán az érintett Dettol termékeken továbbra is láthatók a Heim Pál Intézet ajánlásával kapcsolatos állítások, ebben a tekintetben adatszolgáltatásra hívta fel a Reckitt Benckisert. A Reckitt Benckiser válaszában kifejtette, [ÜZLETI TITOK].⁶⁴

IV.3. Szerkesztői tartalomnak álcázott reklám

174. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte továbbá, hogy a Reckitt Benckiser 2020 márciusától a Humbák Művek Kft. által működtetett „Tibi atya” elnevezésű véleményvezér Facebook-oldalán a Dettol termékcsaládot népszerűsítő olyan tartalmat jelenített meg, melyért a Reckitt Benckiser valószínűsíthetően ellenszolgáltatást nyújtott, de ez a tartalmakból nem tűnik ki egyértelműen a fogyasztók számára.

175. A véleményvezér „Tibi atya” nagyszámú követővel rendelkező Facebook oldalán 2020. március 16-án az alábbi profilkép és bejegyzés került közzétételre:

176. A Reckitt Benckiser nyilatkozatában előadta, hogy társaságuk és a "Tibi Atya" elnevezésű véleményvezér Facebook oldalt működtető Humbák Művek Kft. között nincsen semmilyen üzleti kapcsolat. A Reckitt Benckiser a megjelenésért semmilyen ellenszolgáltatást nem nyújtott, azzal kapcsolatban a Humbák Művek Kft.-t nem kereste meg. A Reckitt Benckiser által forgalmazott "Dettol" terméket a Humbák Művek Kft. saját elhatározásából, a Reckitt Benckiser Kft.-től függetlenül jelentette meg Facebook oldalán.⁶⁵

177. A Reckitt Benckiser előadta továbbá, hogy semmilyen tájékoztatást, marketingkommunikációs anyagot, illetve a megjelenítés módjával kapcsolatos egyéb iránymutatást nem továbbított a Humbák Művek Kft. részére. A Reckitt Benckiser kifejtette, hogy miután észlelte a hivatkozott Dettol megjelenést, haladéktalanul megküldte a Gazdasági Versenyhivatal részére teljesített adatszolgáltatásának mellékleteként is csatolt felszólító levelet, melyben felszólította a Humbák Művek Kft.-t a megjelenés azonnali eltávolítására. A Reckitt Benckiser a felszólító levélre választ nem kapott, ugyanakkor tudomása szerint a kérdéses megjelenés a felszólító levél kézhezvételét követően törlésre került.⁶⁶

178. A „Tibi atya” Facebook oldalt üzemeltető Humbák Művek Kft. nyilatkozatában előadta, hogy az oldal célcsoportja a fiatal felnőttek, elsősorban 18-24 éves korcsoportban. Az oldalon megjelenített Dettol termékcsaládba tartozó fertőtlenítő szerrel kapcsolatban semmilyen szerződés vagy együttműködés, illetve semmilyen egyéb jogviszony nem állt és áll fent semmilyen természetes vagy jogi személlyel.

⁶⁴ VJ/12-194/2020. számú irat

⁶⁵ VJ/12-8/2020. számú irat

⁶⁶ VJ/12-8/2020. számú irat és 6. számú melléklete

179. A Humbák Művek Kft. nyilatkozata szerint a Dettol termékcsalád népszerűsítésével kapcsolatban nem részesült soha ellenszolgáltatásban, vagy bármilyen egyéb juttatásban sem jogi sem természetes személytől. A Humbák Művek Kft.-nek a Dettol termékcsaláddal kapcsolatban a Facebook oldalon közzétett tartalomra tekintettel a Reckitt Benckiser felé semmilyen beszámolási kötelezettsége nem volt. A „Tibi atya” véleményvezér Facebook oldalon 2020. március 16-án közzétett Dettol termék profilképként lett beállítva.
180. A Humbák Művek Kft. nyilatkozata szerint a megjelenített Facebook bejegyzés tekintetében a Reckitt Benckiser nem adott semmilyen tájékoztatást, marketingkommunikációs anyagot, illetve a megjelenítés módjával kapcsolatos egyéb iránymutatást.
181. A Humbák Művek Kft. előadta továbbá, hogy társaság egyik ügyvezetője és egyben egyik tulajdonosa, dr. Tóth Máté orvos, akit teljességgel és kizárólag jó szándék vezetett akkor, amikor közzétette a „Tibi atya” véleményvezér Facebook oldalon a Dettol terméket megjelenítő profilképet. Véletlenszerűen választotta ki ezt a kézfertőtlenítőt a Google keresőből. Ezzel akarta általában felhívni a Facebook oldala követőit, hogy használjanak fertőtlenítőszer, mossanak kezet, így védekezve a vírus ellen.
182. A Humbák Művek Kft. nyilatkozatának mellékleteként szintén csatolta a Reckitt Benckiser által a Humbák Művek Kft. részére megküldött felszólító levelet, továbbá úgy nyilatkozott, hogy a Humbák Művek Kft. azonnal eltávolította a megjelent kifogásolt tartalmat, amikor tudomására jutott, hogy annak használata problémás.⁶⁷
183. Mind a Reckitt Benckiser, mind a Humbák Művek Kft. megküldte Gazdasági Versenyhivatal részére adatszolgáltatása mellékleteként a Reckitt Benckiser „Dettol védjegy jogosulatlan használata” tárgyú, 2020. április 2-án kelt és a Humbák Művek Kft.-nek címzett felszólító levelet.⁶⁸
184. A felszólító levélben foglaltak szerint a Reckitt Benckiser úgy véli, hogy a Dettol ábrás védjeggyel ellátott termék engedély nélküli feltüntetése által a Humbák Művek Kft. védjegybitorlást valósított meg, továbbá megsértette a Reckitt Benckiser jó hírnevét azzal, hogy a kérdéses Facebook bejegyzés olyan benyomást kelt, mintha a Facebook oldal profilképén szereplő védjegy jogosultjával közvetlen kereskedelmi kapcsolatban állna a Humbák Művek Kft. Mindezek alapján a Reckitt Benckiser levelében felszólította a Humbák Művek Kft.-t arra, hogy a kérdéses Facebook bejegyzést törölje és erről írásban értesítse a Reckitt Benckisert.

V.

Eljárás alá vontak álláspontja

V.1. A Reckitt Benckiser vizsgálati jelentésre tett észrevételei

185. Az eljárás alá vont a VJ/12-121/2020. számú iratban ismertette a vizsgálati jelentéssel kapcsolatos álláspontját, mely szerint a Dettol termékek hatékonyságára vonatkozó állításait megfelelően igazolta, az állítások alátámasztottságát a Gazdasági Versenyhivatal által kijelölt külső szakértő is megerősítette; a Heim Pál Intézet termékekkel kapcsolatos ajánlása szakmailag megalapozott döntésen alapult, az együttműködés létre sem jött volna, ha a termékeket a Heim Pál Intézet szakmai szempontból nem találta volna megfelelőnek, és közvetve sem utalt arra, hogy a termékeket más termékekhez képest különösen hatékonyak tartja; a társaság a vizsgálati jelentésben kifogásolt állítások használatával önkéntesen felhagyott. Ezek alapján álláspontja szerint indokolt a versenyfelügyeleti eljárás jogsértés hiánya miatti megszüntetése, illetve ennek hiányában a társaság által előterjesztett kötelezettségvállalás elfogadása.
186. A Dettol termékek hatásával kapcsolatban előadta, hogy kereskedelmi kommunikációi nem jogsértőek az alábbiak szerint:
187. A kereskedelmi kommunikációk az észszerűen eljáró fogyasztókat célozzák a termékek általános felhasználhatóságából kifolyólag, a Gazdasági Versenyhivatalnak gyermekeknek és anyáknak a kereskedelmi kommunikáció képi világában való megjelenésére való hivatkozás irreleváns, hiszen a

⁶⁷ VJ/12-7/2020 és melléklete

⁶⁸ VJ/12-7/2020. számú irat 4. számú melléklete és VJ/12-8/2020. számú irat 6. számú melléklete

vizsgálat maga sem azonosított sérülékeny fogyasztói csoportot. Továbbá megjegyezte, hogy a vizsgáló hivatkozása a COVID-19 vírusra teljes mértékben irreleváns. A társaság a termékekkel kapcsolatban soha nem kommunikált COVID-19-el kapcsolatos hatékonyságot, ilyen kifejezett tulajdonságra nem is utalt. Figyelemmel arra, hogy a társaság a COVID-19 vírussal kapcsolatban nem tett semmilyen állítást, így a vizsgáló ebben a körben tett utalásai a jelen eljárás és a termékekkel kapcsolatban tett állítások igazolásának szempontjából nem relevánsak. Álláspontja szerint ezt igazolja az is, hogy helyesen maga a vizsgáló sem állapítja meg, hogy a COVID-19 járványból kifolyólag az érintett fogyasztók automatikusan sérülékenynek minősülnének.

188. A Dettol termékcsaládba tartozó kozmetikumokkal kapcsolatban megjegyezte, hogy a „Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappan” esetében a 99.9%-os hatékonyságra vonatkozó állítás kizárólag a www.dettol.hu weboldalon volt elérhető, mely a kommunikációs anyagok frissítésekor adminisztrációs hibából kifolyólag maradhatott fenn. Az állítást a hiba észlelését követően a társaság önként és haladéktalanul, 2020. június 15. napján törölte. Ebben a körben azt is kifejtette, hogy a jelen pont szerint hivatkozott állítás mindössze 964 fogyasztót érhetett el annak két és fél éves használata során. Álláspontja szerint az állítás nem jogsértő, de még abban az esetben is, ha a Gazdasági Versenyhivatal ebben a körben jogsértést állapítana meg, a jogsértés bagatell és bírság kiszabása nem indokolt.
189. A biocid termékek kapcsán kifejtette, hogy az azok európai felügyeletét ellátó ECHA (European Chemical Agency) útmutatója szerint sem lehetséges és így nem is szükséges az összes lehetséges mikroorganizmus bevonása a címkézési igény alátámasztására tervezett hatékonysági tesztekbe. Ezért a vizsgálati jelentésben kifogásolt állítások igazoltnak tekinthetőek a „vizsgált” illetve „tesztelt” fordulatok használata nélkül is. Ezt a Gazdasági Versenyhivatal által kijelölt szakértő is megerősítette, mely szakértői megállapítást a vizsgáló okszerűtlen és iratellenes értelmezés alapján utasított el.
190. A Heim Pál Intézet ajánlásával kapcsolatban előadta, hogy álláspontja szerint kereskedelmi kommunikációi nem jogsértőek, mert:
- (i) a Heim Pál Intézet szakmailag megalapozottan döntött arról, hogy a társaság termékeit ajánlja a fogyasztók részére;
 - (ii) a Heim Pál Intézet az ajánlás kialakításakor, illetve azt megelőzően az orvosi szakmai és etikai szabályok betartásával járt el;
 - (iii) közömbös, hogy a Heim Pál Intézettel kötött együttműködési megállapodás tartalmaz-e kizárólagossági kikötést, mert a Heim Pál Intézet ajánlásával kapcsolatos szlogenek egyike sem tartalmazott utalást kizárólagosságra, összehasonlításra vagy a termékek kiemelésére a többi termék közül. A kizárólagossági kikötés nem zár el továbbá más versenytársakat egészségügyi intézmények vagy szakmai szervezetek ajánlásának kommunikálásától, a Heim Pál Intézet csak egy a sok másik egészségügyi intézmény, illetve gyermekkorház között;
 - (iv) a Heim Pál Intézet ajánlása nem a hatékonyságra vonatkozó százalékos állítást erősítette meg vagy "hagyta jóvá" és közvetve sem utalt arra, hogy a termékeket más termékekhez képest különösen hatékonyak tartja;
 - (v) közömbös, hogy az ajánlást tartalmazó szlogen használatáért a társaság díjat fizetett, hiszen ellentételezésétől függetlenül az együttműködés létre sem jött volna, ha a Termékeket a Heim Pál Intézet szakmai szempontból nem találta volna megfelelőnek.
191. A Heim Pál Intézet ajánlásának szakmai megalapozottságával csatolta a Heim Pál Intézet 2021. április 9-én kelt nyilatkozatát („Heim Pál Nyilatkozat”). A nyilatkozat szerint bármely termék ajánlása csak annak saját szakmai sztxenderdjei szerinti megvizsgálása, kipróbálása után történhet, nem járul hozzá olyan termék ajánlásához melynek biztonságosságáról, hatásosságáról előzetesen nem győződött meg, nem adja nevét olyan termékhez, melyet szakmai szempontból nem tartana ajánlásra érdemesnek. A nyilatkozat tartalmazza azt is, hogy a Heim Pál Intézet részéről nem lehetséges, de nem is szükséges vizsgálat a termékek hatásosságát, alkalmazhatóságát illetően, hiszen azt már független intézetek megvizsgálták és a hatáskörrel rendelkező hatóságok megvizsgálták.
192. A bírsággal kapcsolatban kiemelte, hogy álláspontja szerint kiemelt enyhítő körülményként értékelendő, hogy a társaság a kifogásolt állításokat önként módosította a versenyfelügyeleti eljárás

megindítását követően, illetve azt, hogy a társaság a Heim Pál Intézet ajánlásával kapcsolatos állítások használatával felhagy, és azokat a jövőben semmilyen formában nem fogja használni.

193. Ezen kívül véleménye szerint az észrevételeinek 88. pontjában leírtak szerinti megfelelési program továbbfejlesztését kiemelt jelleggel kell figyelembe venni, figyelemmel arra, hogy a jelen eljárást megelőzően is rendelkezett megfelelési programmal, mely programot a jövőbeni megfelelés hatékony biztosítása érdekében önként módosított.

194. [ÜZLETI TITOK].

195. A fentiekén túlmenően a Tptv. 75. § szerinti kötelezettségvállalást terjesztett elő az alábbiak szerint:

- i. a Társaság kötelezettséget vállalna arra, hogy a fent említett adományon túlmenően további, nagyságrendileg bruttó 60.000.000,- Ft értékű Dettol terméket adományozzon közhasznú szervezetek részére és az ezzel kapcsolatos szerződéses kötelezettségvállalását a Gazdasági Versenyhivatal részére a kötelezettségvállalás elfogadását követően rövid határidőn benyújtja;
- ii. kötelezettséget vállalna arra, hogy a www.dettol.hu weboldalon – az eddigi tájékoztatásokon túlmenően – további, a fogyasztók edukálását segítő információkat helyez el a baktériumok és vírusok mibenlétével, tudományos hátterével és a megelőzéssel, hatékony védekezéssel kapcsolatban. Kész arra, hogy a módosított honlappal kapcsolatos tervezetet a kötelezettségvállalás elfogadását követően rövid határidőn belül benyújtja;
- iii. kötelezettséget vállalna arra, hogy a megfelelési rendszert akként fejleszti, hogy a TV reklámokon túl jelentősebb kampányok vagy a kommunikáció egészét érintő üzenetek kapcsán is kötelezően egyeztet külső jogi szakértőkkel (ügyvédi iroda, Önszabályozó Reklám Testület, stb.) a megfelelés hatékony biztosítása céljából és a kötelezettségvállalás elfogadása esetén a módosított eljárásrendet rövid határidőn belül benyújtja;
- iv. kötelezettséget vállalna arra, hogy kidolgoz az érintett munkavállalók részére szóló reklámjogi útmutatót és azt valamennyi érintett munkavállaló részére megküldi és az újonnan belépő munkavállalókkal is ismerteti. Kész arra, hogy a hivatkozott útmutató tervezetét a kötelezettségvállalás elfogadását követően rövid határidőn belül benyújtja.

196. A fentiek miatt elsődlegesen kérte a versenyfelügyeleti eljárást jogsértés hiánya miatt megszüntetni; illetve másodlagosan, hogy az eljáró versenytanács határozatában tegye kötelezővé az előző pontban meghatározott kötelezettségvállalás teljesítését anélkül, hogy a határozatban a jogsértés megvalósulását megállapítaná.

197. A vizsgáló VJ/12-126/2020. számú végzésével adatszolgáltatás teljesítésére hívta fel a Reckitt Benckisert arra vonatkozóan, hogy pontosan mit ért a Reckitt Benckiser a 2021. április 20-án kelt és a VJ/12-114/2020. számú vizsgálati jelentésre megküldött észrevételeit tartalmazó nyilatkozata 44. számozott bekezdésének utolsó mondatában⁶⁹ szereplő „állítás” kifejezés alatt (pl. antimikrobiális spektrum, kereskedelmi kommunikációban alkalmazott százalékos értéket tartalmazó reklámállítás stb.), továbbá, hogy miért került sor az „Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át” reklámállítás bevezetésére 2020 februárjában, mi indokolta a „vizsgált” kifejezés reklámállításba történő bevezetését.

198. A Reckitt Benckiser nyilatkozatában⁷⁰ előadta, hogy a hivatkozott 44. bekezdés utolsó mondatában szereplő „állítás” kifejezés alatt a Reckitt Benckiser által alkalmazott, százalékos értéket tartalmazó általánosan megfogalmazott állításokat értik, amelyek szerint a termékek a baktériumok vagy vírusok 99,9%-át elpusztítják. A Reckitt Benckiser nyilatkozatában ismételten kifejtette, hogy a termékeket meghatározott sztenderdek, szabványok alapján nem szükséges valamennyi létező mikroorganizmusra tesztelni, hanem elegendő a tesztek a sztenderdekben meghatározott tesztorganizmusokkal kapcsolatban elvégezni, a legfontosabb elfogadási kritérium a tesztelt mikroorganizmus számának

⁶⁹ „44. Ismételten megjegyezzük, hogy az iparági sztenderdek és az ECHA Útmutató alapján a termékeket nem szükséges valamennyi létező mikroorganizmusra tesztelni, hanem elegendő a tesztek mindössze a referencia tesztorganizmusokkal kapcsolatban elvégezni. Amennyiben a termék hatása a tesztorganizmusok kapcsán igazolt, úgy az állítás általános jelleggel is igazoltnak tekinthető.”

⁷⁰ VJ/12-128/2020. számú irat

csökkentése, mely jellemzően vírusok esetében lóg 4 csökkentést jelent (mely megfelel 99,99 %-os csökkentésnek), baktériumok esetében lóg 5 csökkentés (mely 99,999 %-os csökkentésnek felel meg). A kritériumoknak történő megfelelés tehát azt jelenti, hogy az adott állítás (pl. elpusztítja a vírusok 99,9%-át) alátámasztottnak tekintendő. Előbbiekre tekintettel a Reckitt Benckiser álláspontja szerint a kifogásolt állítások igazoltnak tekinthetők a „vizsgált” illetve „tesztelt” fordulatok használata nélkül is, mely körülményt a hatáskörrel rendelkező hatóságok engedélyei, valamint az igazságügyi szakértő is megerősítettek.

199. A Reckitt Benckiser a fentiek alátámasztására nyilatkozatához mellékleten megküldte a versenytársak által használt reklámállítások gyűjteményét anonimizált példákkal.⁷¹ A példákkal kapcsolatban a Reckitt Benckiser kifejtette, hogy a benyújtott melléklet igazolja, hogy a piacon elérhető más termékek is egyes esetekben általánosan hivatkoznak a vírusokkal, baktériumokkal szembeni, százalékos mértéket feltüntető hatékonyságra, más esetekben pedig disclaimerek útján nyújtanak további tájékoztatást.

200. A Reckitt Benckiser nyilatkozatában⁷² előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a versenyfelügyeleti eljárás során bemutatott tudományos érvek alapján a benyújtott példák mindegyike megfelelő jogi szempontból, amennyiben az azokat alátámasztó vizsgálatok a fenti sztenderdeknek megfeleltek. Kifejtette továbbá, hogy a sztenderdek létrehozásának célja éppen az, hogy egy termékkategórián belül valamennyi terméknek ugyanazon sztenderd teszten kelljen megfelelnie ahhoz, hogy a termék baktericid vagy virucid hatására vonatkozó általános megállapítást lehessen tenni. Álláspontja szerint a fogyasztók ezáltal a vizsgált baktériumok, vírusok tanulmányozása nélkül is megfelelő tájékoztatást kapnak a termékek hatékonyságáról. A Reckitt Benckiser álláspontja szerint továbbá a jelen eljárás tárgyát képező, a termékek hatékonyságára vonatkozó állítások 2020 májusát megelőzően is megfelelőek voltak.

201. [ÜZLETI TITOK].

202. A Reckitt Benckiser a vizsgálati jelentésre benyújtott észrevételeiben⁷³ kifejtette azt is, hogy a kifogásolt kereskedelmi kommunikációkat a www.dettol.hu weboldalon módosította, egyúttal csatolta az erről készített képernyőmentéseket. A képernyőmentéseken látható, hogy a www.dettol.hu weboldalon a Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray és Törölköndő termékismertetőjében feltüntetett állítás az „Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”. A Reckitt Benckiser úgy nyilatkozott, hogy a weboldalt 2021. április 20-án módosította.⁷⁴

V.2. A Reckitt Benckiser előzetes álláspontra tett észrevételei⁷⁵

203. A Reckitt Benckiser a „Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappan” esetében alkalmazott 99,9%-os hatékonyságra vonatkozó állítás körében elismerte a jogsértés tényét, ugyanakkor hivatkozott arra is, hogy ez a kereskedelmi kommunikáció kizárólag a www.dettol.hu weboldalon volt elérhető adminisztrációs hiba folytán, és a hiba észlelésekor a azt önként és haladéktalanul törölte. Felhívta a figyelmet arra is, hogy csekély számú fogyasztót érhetett el az állítás, így a jogsértés bagatell jellegére figyelemmel bírságszabás mellőzését kérte. A Reckitt Benckiser a további vizsgált kereskedelmi gyakorlatok körében előadta, hogy nem követett el semmilyen jogsértést.

204. Megjegyezte az érintett fogyasztói célcsoport körében azt, hogy a vizsgált kereskedelmi kommunikációk az ésszerűen eljáró fogyasztókat célozzák a termékek általános felhasználhatóságából kifolyólag. Ez a körülmény eredményezi azt, hogy ezek a kommunikációk azokat a fogyasztókat célozzák, akik a mindennapjaik során alapvető hangsúlyt kívánnak fektetni a higiéniára. Minderre

⁷¹ VJ/12-128/2020. számú irat 1. számú melléklete

⁷² VJ/12-128/2020. számú irat és 1. számú melléklete

⁷³ VJ/12-121/2020. számú irat és 4. számú DVD melléklete

⁷⁴ VJ/12-139/2020. számú irat

⁷⁵ VJ/12-163/2020.

tekintettel álláspontja szerint a fogyasztók sérülékenysége nem merül fel, mivel a kereskedelmi kommunikációk képi világa (gyermekek, édesanyák szerepeltetése) nincs kihatással a fogyasztói célcsoportra.

205. Hangsúlyozta, hogy a COVID-19 vírusra való hivatkozás az ügy szempontjából irreleváns tekintettel arra, hogy a vírussal kapcsolatban semmilyen hatékonysági állítást nem tett, továbbá a COVID-19 megjelenését követően a kereskedelmi magatartásán, gyakorlatán sem változtatott, ezért a járványhelyzet és a termékek ezzel kapcsolatos felhasználhatósága véleménye szerint nem értékelhető a társaság terhére.
206. Hivatkozott arra, hogy a vizsgált kereskedelmi kommunikációban megjelenített hatékonyság és a kapcsolódó ajánlás üzenete az, hogy a termékek alkalmasak a kommunikált eredmény elérésére, és megbízhatóan használható termékek.
207. A Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatására vonatkozó állítások értékelése kapcsán ismételtén előadta, hogy a releváns sz tenderdek, szabványok alapján a termékeket nem szükséges valamennyi létező mikroorganizmusra tesztelni, hanem elegendő ezeket a tesztorganizmusokkal kapcsolatban elvégezni. A szabványokban megadott tesztorganizmusok mind referencia organizmusok, amelyeken elvégezve a vizsgálatot, a referencia organizmusok reprezentálják az ezen organizmusokat magában foglaló csoportokat. Ezentúl hivatkozott arra a körülményre is, miszerint a Dettol termékek benzalkonium-kloridot is tartalmaznak, amely összetevő önmagában hatékony az adeno, a murine norovirus és polivirus burok nélküli vírusokkal szemben, így a Reckitt Benckiser álláspontja szerint a vizsgált állítások tudományos szempontból igazoltnak tekinthetők. Véleménye szerint a Dettol termékek általános virucid hatással rendelkeznek, mivel a termék hatóanyaga önmagában kifejti a virucid hatást nem csak az engedélyeztetéskor vizsgált, hanem az előzetes álláspontban hiányolt vírusok tekintetében is. Minderre figyelemmel álláspontja szerint a GVH hibás következtetéseket vont le arra vonatkozóan, hogy a vizsgált hatásra vonatkozó állítások nem igazoltak, ezáltal jogsértőek.
208. A Reckitt Benckiser a szakvéleménnyel összefüggésben előadta, hogy a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményeiben ellentmondásmentesen és egyértelműen nyilatkozott a vizsgált állítások igazolhatóságáról, így az újabb szakértő kirendelését indokolatlannak tartja. Álláspontja szerint, mivel az igazságügyi szakértő és az NNK Szakvéleménye egymásnak ellentmondanak, ezért a tényállás tisztázása érdekében elengedhetetlen az ellentmondások feloldása vagy a szakértő szakvéleményének módosításával vagy újabb szakértő kirendelésével.
209. Az állítások értékelésével kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a GVH által észlelt hiányosságokból kifolyólag a www.dettol.hu weboldalt felfüggesztette, az jelenleg nem érhető el. A Reckitt Benckiser a honlapot átszerkeszti és fokozott figyelemmel jár el a jelen eljárásban kifogásolt állítások megfelelő módosításával kapcsolatban.
210. A Heim Pál Intézet ajánlásával összefüggésben előadta, hogy az Intézet minden esetben orvosi szakmai és etikai szabályok betartásával jár el, amelyet a Heim Pál Intézet nyilatkozata is megerősít, miszerint ajánlást csak abban az esetben ad, ha az szakmai szempontból megalapozott.
211. Hivatkozott továbbá arra a körülményre is, hogy az Intézet azért nem végzett laboratóriumi vizsgálatokat, mert azt már független intézetek és az engedélyező hatóság is elvégezte, és nincs olyan kötelezettsége az egészségügyi intézménynek, hogy további vizsgálatokat végezzen. Ezzel összefüggésben véleménye szerint az előzetes álláspont helytelen következtetést vont le arra vonatkozóan, hogy a fogyasztóknak ilyen jellegű ajánlások esetén ésszerű elvárása az, hogy a kórház a termékkel kapcsolatban laboratóriumi vizsgálatokat folytasson le.
212. Álláspontja szerint a GVH megalapozatlanul és okszerűtlenül vonja kétségbe a Heim Pál Intézet eljárásának szakmaiságát és etikusságát, mivel abban az esetben, ha az intézmény szakmai szempontból nem találta volna megfelelőnek a termékeket, abban az esetben az együttműködés létre sem jött volna a Felek között, vagyis az ajánlás használatára nem lett volna lehetőség. Előadta továbbá azt, hogy az ajánlás szakmaiságát nem befolyásolja az, hogy az intézmény nem végzett további laboratóriumi vagy egyéb műszeres vizsgálatot. Egy ajánlás alapulhat az egészségügyi dolgozók véleményén és tapasztalatán, ami nem teszi az ajánlást szakmaiatlanná. Hivatkozott továbbá arra is, hogy az ajánlás

nem kizárólag a Reckitt Benckiser által nyújtott ellentételezés eredménye, hanem azt döntően szakmai indokok alapozták meg.

213. Véleménye szerint a Heim Pál Intézet ajánlása nem a hatékonyságra vonatkozó százalékos állítást erősítette meg, sőt arra sem utalt közvetlenül, hogy a termékeket különösen hatékonyak tartja, ezért álláspontja szerint a GVH hibás következtetést von le akkor, amikor megállapítja, hogy a Heim Pál Intézet ajánlása ronthatja a fogyasztó lehetőségét a tájékozott döntés meghozatalával kapcsolatban.
214. Fontosnak tartotta megjegyezni, hogy álláspontja szerint az „ajánlás” szó nem téveszti meg a fogyasztókat, mivel az intézmény az ajánlását szakmailag megalapozott módon hozta. Vitatta azt az álláspontot is, hogy az ajánlás azt jelentené vagy sugallná, hogy a termékek a versenytársi termékekénél jobbak vagy hatékonyabbak, mivel a Heim Pál Intézet csupán a termékek használatát ajánlja, és ezzel nem közvetíti azt az üzenetet, miszerint más termék nem lehet megfelelő. Előadta továbbá azt is, hogy az ajánlás nem erősíti a termékek hatékonyságára vonatkozó állításokat, mivel a hatékonyságot önmagában az elvégzett tesztek, vizsgálatok és hatósági engedélyek igazolják.
215. Kiemelte azt is, hogy a Reckitt Benckiser által használt fordulatok semmilyen összehasonlításra, kizárólagosságra nem utalnak, és az a körülmény, hogy egy egészségügyi intézmény ajánl egy terméket az a terméket nem emeli ki a piac többi terméke közül, hiszen bármelyik versenytársi áru rendelkezhet egészségügyi intézmény, vagy szakmai szervezet ajánlásával. Ebben a körben közömbösnek tartja azt is, hogy az együttműködési megállapodás tartalmaz-e kizárólagossági kikötést, mivel az ajánlással kapcsolatos szlogenek nem tartalmaztak sem a kizárólagosságra, sem összehasonlításra, sem a termékek többi közül történő kiemelésére történő hivatkozást.
216. A GVH által az előzetes álláspontban hivatkozott VJ/112/2015. számú ügyel összefüggésben előadta, hogy a döntésben foglalt szlogenek és példák túlmutatnak jelentéstartalmukban a jelen eljárással érintett puszta ajánláson, mivel a korábbi ügyben vizsgált kereskedelmi kommunikáció konkrétan az érintett termékek hatására is tartalmazott megjegyzéseket. További eltérés volt az, hogy a korábbi ügyben vizsgált állítások célcsoportjába tartozó fogyasztók könnyen befolyásolható fogyasztóknak minősültek, amely a tárgyi ügyben nem merült fel. Fontosnak tartotta megjegyezni azt is, hogy a VJ/112/2015. számú ügyben vizsgált példák és szlogenek alapján hozott megállapítások nem alkalmazhatóak a jelen ügyben vizsgált ajánlásra, mivel tárgyi ügyben a vizsgált kereskedelmi kommunikáció kizárólag a Heim Pál Intézet ajánlására szorítkozik.
217. Hozzátette, hogy a Heim Pál Intézet nem kizárólag az együttműködési szerződésre tekintettel ajánlja a termékeket, hanem az ajánlásnak az elsődleges feltétele, hogy az intézmény a termékeket szakmai szempontból megfelelőnek és ajánlhatónak tartja.
218. További különbségként került kiemelésre az, hogy a VJ/112/2015. számú ügyben az érintett piac kétszereplős volt, így az ajánlás kizárólagosnak volt tekinthető, amely jelen ügyben szintén nem jelenik meg, mivel a vizsgált ajánlás nem sugallt semmiféle kizárólagosságot.
219. Hivatkozott arra is, hogy a VJ/112/2015. számú ügyel ellentétben a termékek hatásosságát és hatékonyságát független vizsgálatok és hatósági engedélyek igazolják, amelyre tekintettel a Heim Pál Intézet szakmai szempontú döntést tudott hozni és így ajánlását nem pusztán általános véleményekre alapozta. Véleménye szerint tárgyi ügyben a VJ/112/2015. számú döntés azért sem alkalmazható, mert a korábbi döntésben az ajánlás megtevesztésre való alkalmasságát a GVH abban látta, hogy hiányzott a szakmai megalapozottság, vagyis a jogsértést megállapítását nem az alapozta meg, hogy az eljárás alá vont az ajánlás használatáért díjat fizetett. Minderre tekintettel a tárgyi ügyben az ajánlás használatért való díj közömbösnek ítélandó.
220. A fentiekén túl fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a VJ/112/2015. számú ügyben is megállapította a GVH azt, hogy a fogyasztó egy ajánlás esetében alappal feltételezi azt, hogy a terméken szereplő ajánlás megadása mögött kiforrott szakmai kontroll húzódik meg, függetlenül az ellentételezés fennállásától. Véleménye szerint mindez alátámasztja azt, hogy jelen ügyben nem állapítható meg a fogyasztók megtevesztése, figyelemmel arra, hogy a Heim Pál Intézet ajánlása szakmailag megalapozott volt.

221. A kiszabni tervezett bírsággal kapcsolatban előadta, hogy egyes költségelemek tévesen kerültek beszámításra a bírság alapösszegébe, így álláspontja szerint a bírság kiinduló összege ennek megfelelően csökkentendő.
222. Ebben a körben hivatkozott arra, miszerint tévesen kerültek beszámításra olyan kereskedelmi kommunikációk reklámköltségei, amelyek olyan állításokat tartalmaznak, amellyel összefüggésben a GVH meg tervezi szüntetni az eljárást, valamint a Heim Pál Intézet ajánlását tartalmazó olyan kereskedelmi kommunikációk költségei, amelyek olyan módon jelennek meg, amely alapján az ajánlás nem válik a fogyasztók által érzékelt reklámüzenet részévé. Ezek a költségek összesen [ÜZLETI TITOK],- Ft összeget tesznek ki, amely tévesen került az alapösszegbe beszámításra.
223. Előadta továbbá azt, hogy az előzetes álláspont alapján a GVH csak abban az esetben találta a Heim Pál Intézet ajánlását jogsértőnek, ha az jogsértő állítással együtt szerepelt. Erre figyelemmel tehát, amennyiben az ajánlás jogszerű állítással együtt került használatra, abban az esetben jogsértés nem megállapítható, vagyis az ilyen jellegű kereskedelmi kommunikációk reklámköltségének alapösszegbe való beszámítása sem helytálló, amely költségelem összesen [ÜZLETI TITOK] Ft összegű.
224. Az előzetes álláspontban foglalt enyhítő körülményekkel kapcsolatban előadta, miszerint azokat a körülményeket, hogy a Reckitt Benckiser a vizsgált állításokat önkéntesen módosította, a termékek hatásával kapcsolatos további információkat feltűntette, valamint felhagyott a Heim Pál Intézet ajánlásával összefüggő állítások használatával, azokat kiemelt jelleggel kell figyelembe venni a bírság kiszabása keretében.
225. Előadta továbbá azt is, hogy a Reckitt Benckiser a már meglévő megfelelési rendszerét továbbfejleszti akként, hogy a [ÜZLETI TITOK]. Véleménye szerint a már meglévő megfelelési programot és a tervezett fejlesztéseket kiemelt jelentőségű enyhítő körülményként kell figyelembe venni.
226. A tevőleges jóvátétellel kapcsolatban előadta, hogy összesen [ÜZLETI TITOK] Ft értékű természetbeni támogatást nyújtott a [ÜZLETI TITOK] részére, amely a fogyasztók széles köre számára hasznosult, így véleménye szerint ezt az enyhítő körülményt is kiemelt jelleggel kell figyelembe venni a bírságkiszabás során.⁷⁶ Előadta továbbá azt is a tevőleges jóvátétel körében, hogy a Társaság eddig is nagy hangsúlyt fektetett a fertőtlenítés fontosságával, baktériumokkal, vírusokkal kapcsolatos tájékoztatásra, azonban a www.dettol.hu weboldalon további, a fogyasztók edukálását segítő információkat kíván elhelyezni a jövőben.
227. Megerősítette továbbá azt, hogy a „Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappan” tekintetében a Társaság a jogsértést beismerte arra hivatkozással, hogy a 99,9%-os hatékonyságra vonatkozó állítás tévedésből került feltűntetésre. Véleménye szerint a jogsértés beismerését szintén bírságcsökkentő tényezőként kell értékelni.
228. A súlyosító körülményekkel kapcsolatban előadta, hogy álláspontja szerint a vizsgált kereskedelmi gyakorlat nem minősül különösen intenzívnek, mivel a többi reklámkampányhoz viszonyítva átlagos mennyiségű kereskedelmi kommunikációs eszközt használt, így az előzetes álláspontban a súlyosító körülmény kiemelt súlyúként való értékelése álláspontja szerint megalapozatlan.
229. Véleménye szerint a jogsértés jelentős hatása nem állapítható meg pusztán arra hivatkozással, hogy a Társaságnak árbevétele keletkezett az eladott termékek után. Megjegyezte, hogy amennyiben a GVH mindennek ellenére azt állapítja meg, hogy a jogsértés hatása jelentősnek bizonyul, abban az esetben álláspontja szerint megalapozatlan közepes súlyú súlyosító körülményként figyelembe venni.
230. Álláspontja szerint megalapozatlanul és különösen túlzott mértékben tervezi figyelembe venni a GVH a VJ/51/2011. számú ügyben hozott döntést, figyelemmel arra, hogy a korábbi jogsértés megállapítására közel tíz évvel korábban került sor, a megállapított jogsértés elenyészőnek volt tekinthető, továbbá a VJ/51/2011. számú ügyben a vizsgálat tárgyát a Calgon termékeket érintő kereskedelmi gyakorlat képezte, amely a Társaságtól eltérő gazdasági társaság portfóliójába tartozott, valamint a termék teljes mértékben különbözik a jelen eljárás tárgyát képező Dettol termékcsaládtól,

⁷⁶ Később, az eljáró versenytanács kérésére benyújtott adatszolgáltatásaiban (VJ/12-168/2020. és VJ/12-179/2020.) az adomány összegét alacsonyabb összegben, összesen [ÜZLETI TITOK] határozta meg

valamint a megállapított jogsértés jellege is lényegesen különbözik a jelen eljárás tárgyától. Mindezen körülményekre figyelemmel elsődlegesen arra hivatkozott, hogy megalapozatlan az ismétlődés súlyosító körülményként való figyelembevétele, másodlagosan aránytalanul túlzónak találta az előzetes álláspontban meghatározott 25%-os bírságnövelést.

VI.

Jogszabályi háttér

231. Az Fttv. 19. § c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni.
232. Az Fttv. 1. § (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.
233. Az Fttv. 2. § értelmében az Fttv. alkalmazásában:
- fogyasztó: az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
 - áru: minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
 - kereskedelmi gyakorlat: a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
 - kereskedelmi kommunikáció: a vállalkozás önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével közvetlenül összefüggésben történő információközlés, függetlenül annak megjelenési módjától, eszközétől,
 - vásárlásra felhívás: kereskedelmi kommunikációban az áru jellemzőinek és árának, illetve díjának feltüntetése az alkalmazott kommunikációs eszköznek megfelelően olyan módon, hogy ezáltal lehetővé válik a fogyasztó számára az áru megvétele, illetve igénybevétele,
 - ügyleti döntés: a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
234. Az Fttv. 4. § (1) bekezdése értelmében a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki észszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni.
235. Az Fttv. 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. 3. § (2) bekezdése szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,
- a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az észszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és
 - b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet

egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.

236. Az Fttv. 3. § (3) bekezdése szerint a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
237. Az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére - olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az áru lényeges jellemzői, (és így a 6.§ (1) bekezdés a bg) pont értelmében különösen az áru adott célra való alkalmassága, a használatától várható eredmények, előnyei, tekintetében), és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.
238. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek.
239. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és mellékletének 11. pontja értelmében tisztességtelen az írott vagy elektronikus médiában szerkesztői tartalom használata az áru értékesítésének vagy más módon történő igénybevétele érdekében előmozdítására úgy, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből (szerkesztői tartalomnak álcázott reklám).
240. Az Fttv. 9. § (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
241. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
242. Az Fttv. 11. § (1) bekezdése szerint a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál – a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével – a következő szempontok irányadóak:
- a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
 - b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
243. Az eljáró versenytanács határozatában a Tpv. 76. § (1) bekezdésének
- f) pontja alapján megállapítja a jogsértés tényét,
 - h) pontja alapján megtiltja a jogsértő magatartás további folytatását,
 - k) pontja alapján bírságot szab ki, illetve
 - o) pontja alapján megállapítja, hogy a magatartás nem jogsértő.
244. A Tpv. 78. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozó jogsértő magatartást valósít meg. Az (1b) bekezdés alapján a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve azon – a határozatban azonosított – vállalkozáscsoport a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja.
245. A Tpv. 78. § (2) bekezdés értelmében a bírság legmagasabb összegének meghatározásakor a nettó árbevétel a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó éves beszámoló vagy egyszerűsített éves beszámoló alapján kell meghatározni. Ha a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételéről nem áll rendelkezésre hiteles adat, az utolsó hitelesen lezárt üzleti év nettó árbevétele az irányadó. A nettó árbevétel számítására egyebekben megfelelően alkalmazni kell a 24. § (3) bekezdését és a 27. § (7) bekezdését.
246. A Tpv. 78. § (3) bekezdés szerint a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci

helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

247. A Tpv. 46. § (1) bekezdése alapján a versenyfelügyeleti eljárásra a Tpv.-ben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni. Az Ákr. rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha azt a Tpv. kifejezetten előírja.

248. A Tpv. 60/A. § (1) bekezdése (b) alapján a vizsgáló, illetve az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

VII.

Az értékelés keretei

VII.1. Hatály, hatáskör, illetékesség

249. A fentebb ismertetett tényállásokra az Fttv. rendelkezései alkalmazandók tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont Reckitt Benckiser által alkalmazott tájékoztatások természetes személy fogyasztóknak szólnak.

250. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.

251. A gazdasági verseny érdemi érintettsége jelen ügyben minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, figyelemmel arra, hogy a kifogásolt kereskedelmi gyakorlat országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatón, többek között Duna Tv, Duna World, M1, M2, TV2-n keresztül valósult meg.⁷⁷ A gazdasági verseny érdemi érintettsége fennáll továbbá tekintettel arra, hogy a kereskedelmi gyakorlatok a Reckitt Benckiser honlapján, valamint közösségi média felületeken jelentek meg, továbbá a fogyasztók széles körét érthették el. A gazdasági verseny érdemi érintettsége fennáll továbbá a Reckitt Benckiser nettó árbevételére tekintettel. Így az Fttv. 11. § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján az eljárás a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik.

252. A Gazdasági Versenyhivatal illetékességét a Tpv. 45. §-a állapítja meg.

VII.2. A Reckitt Benckiser felelőssége

253. Az Fttv. 9. § (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.

254. A fenti rendelkezés szerint a vizsgált magatartásért való felelősség alapját az ún. „érdek-elv” képezi. Ennek értelmében elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelyeknek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekükben állt.

255. A vizsgálatlal érintett termékeket a Reckitt Benckiser saját neve alatt forgalmazza, azok értékesítéséből bevétele keletkezett, a termékek eladásának ösztönzése közvetlenül az érdekében áll, így felelőssége az Fttv. 9. § (1) bekezdése alapján megállapítható az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt magatartások megvalósításával összefüggésben.

⁷⁷ Országos médiaszolgáltatást végző médiaszolgáltatók, országos terjesztésű sajtótermékek részletes ismertetése: vizsgálati jelentés 8. sz. melléklete

VII.3. A vizsgált magatartások értékelése

256. Az alábbiakban tényállásonként értékelésre kerül, hogy
- az eljárás alá vont Reckitt Benckiser Dettol termékcsaládot népszerűsítő kereskedelmi kommunikációi (a Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatására vonatkozó állítások, valamint a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával” szlogen és a Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatékonyságára vonatkozó állítások összhatásának értékelése) megsértik-e az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra figyelemmel az Fttv. 3. § (1) bekezdésben foglalt tilalmat,
 - valamint, hogy a Reckitt Benckiser és a Humbák Művek Kft. a Humbák Művek Kft. által működtetett „Tibi atya” elnevezésű véleményvezér Facebook-oldalán a Dettol termékcsaládot népszerűsítő tartalmak megjelenítése által megsértik-e az Fttv. Mellékletének 11. pontjában foglaltakra figyelemmel az Fttv. 3. § (1) bekezdésben foglalt tilalmat.

VII.4. Az érintett fogyasztói célcsoport

257. [ÜZLETI TITOK]⁷⁸

258. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint egyrészt megállapítható, hogy a kereskedelmi kommunikációk a fogyasztók széles köréhez szólnak, hiszen mindazokat a fogyasztókat célozzák, akik mindennapjaik során, háztartásukban, alapvető hangsúlyt kívánnak fektetni többek között a konyhai, fürdőszobai higiénéjára, valamint fontos számukra a betegségek megelőzése, terjedésük megfékezése a családban és ehhez a leghatékonyabb eszközöket, termékeket kívánják felhasználni.
259. Ugyanakkor az eljáró versenytanács egyetért a vizsgálati jelentésben foglaltakkal abban, hogy az is megállapítható, hogy a kereskedelmi kommunikációk jelentős része a kisgyermekes szülőket, főként anyákat célozza meg. Ezt a megállapítást támasztja alá egyrészt az, hogy a termékek jelentős részén (folyékony szappanok és utántöltők, felülettisztító sprayk és kendők)⁷⁹ feltüntetett ajánlás gyermekeket gyógyító országos intézettől származik. Másrészt látható, hogy sok esetben a kereskedelmi kommunikációk központi elemét képezik a gyerekek és édesanyák (tüsszentő, orrot fújó, kezét mosó kisgyerek, iskolások, anya az ölében kisbabával, konyhában tevékenykedő édesanya gyerekekkel, gyerekneveléshez kapcsolódó tevékenységek pl. etetőszék tisztántartása), továbbá ezt erősíti meg a kereskedelmi kommunikációkban megjelenő szlogenek tartalma is, illetve a szlogenek és a képi elemek összhatása (pl. Véd akár egy anyamedve, Megteszed te is megteszi a Dettol is, Védelem az egész családnak, miközben a képi elemeken pl. kisgyermek látható, vagy édesanya ölében csecsemővel). A www.dettol.hu weboldalon megjelenített témák is főként a gyermeket nevelő családokat, anyákat célozzák meg (pl. Anyukák a nátháról és influenzáról, Tejfogak előbújása, Takarítási tippek a baba biztonságáért, Biztonságos és higiénikus otthon kisgyerekek számára stb.).
260. Így, bár a megcélzott kisgyermekes szülők nem tekinthetők sérülékeny fogyasztóknak, azonban, a Reckitt Benckiser erre vonatkozó észrevételei ellenére, az eljáró versenytanács szerint a magatartás értékelése során nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a vizsgált állítások jelentős része és az ajánlás főként a szülőknak szólnak, akik számára rendkívül fontos gyermekük egészsége, valamint az, hogy ennek megőrzésével, védelmével kapcsolatban megfelelő tájékoztatást, segítséget kapjanak, így erre tekintettel ezen fogyasztói kör kiemelt figyelmet fordíthat e körben például szakértői ajánlására vagy az adott termék hatékonyságára vonatkozó állításra.
261. Továbbá az eljáró versenytanács véleménye szerint hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy a vizsgálatl érintett időszakban a Covid-19 vírus által okozott súlyosbodó járványhelyzet következtében – amint az a Reckitt Benckiser árbevételi adataiból is látható – a szokásosnál nagyobb figyelmet fordítottak a fogyasztók a járvány elleni védekezésre, megelőzésre, fertőtlenítésre, az ehhez

⁷⁸ VJ/12-94/2020. számú irat

⁷⁹ részletesen lásd a vizsgálati jelentés VI.2. fejezetében, valamint a vizsgálati jelentés 8. számú mellékletében

használatos termékekre, ezáltal az érintett termékekkel kapcsolatban megjelenített kereskedelmi kommunikációkra, azok üzenetére is.

VII.5. Fogyasztók megtévesztése (Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont)

262. Az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére - olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az áru lényeges jellemzői tekintetében, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.

VII.6. A fogyasztók által észlelt üzenet

263. [ÜZLETI TITOK].⁸⁰

264. A Dettol termékcsaládba tartozó termékek, ezen belül is elsősorban a biocid termékekre vonatkozó kereskedelmi kommunikációk központi üzenete a termékek hatékonyságát, használatuktól várható eredményt illetően az volt, hogy a termékek elpusztítják a baktériumok/vírusok/kórokozók 99,9%-át.

265. Az eljáró versenytanács véleménye szerint a termékek hatékonyságára vonatkozó állítások mellett a kereskedelmi kommunikációkban megjelenített termékek csomagolásán és emellett esetenként külön kiemelten is megjelenített gyermekkórházi ajánlás olyan bizalmi elem, amely tovább erősíti azt a fogyasztóban, hogy a termékcsaládba tartozó adott termék különösen hatékony valamennyi kórokozóval szemben és ezáltal segítséget nyújt a háztartásoknak a velük szembeni védelemben. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a termékek hatékonyságára vonatkozóan tett állításokat, a termékekkel szembeni fogyasztói bizalmat tovább erősíti a reklámállításban megjelenített százalékos érték is, amely közel 100%.

266. A vizsgált kereskedelmi kommunikációkban megjelenített hatékonyságra, használatától várható eredményre vonatkozó állítások és az azt erősítő ajánlás a termékcsaládba tartozó termékek olyan tulajdonságait közvetítik, amelyek a fogyasztók számára lényeges jellemzők, így a döntés meghozatalakor alkalmasak annak befolyásolására.

VII.7. A fogyasztók ügyleti döntése

267. A fogyasztó ügyleti döntésének vizsgálata az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontja szerinti magatartás értékelése okán releváns.

268. Az értékelés szempontjából relevanciával bíró ügyleti döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nem csak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi az Fttv. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, így ez a mozzanat sem történhet tisztességtelen módon. Nem csak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra – ideértve a figyelem felkeltését is. Így kifogásolható már önmagában az a körülmény is, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó pl. felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, hiszen így a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a vállalkozás számára előnyös döntés meghozatalára. A figyelemfelkeltés jogsértő módon történő befolyásolása tekintetében nincs különbség a kommunikációval érintett áru tekintetében, az ezzel összefüggő követelménynek éppúgy érvényesülnie kell a nagy értékű, hosszabb használatra szánt áruk esetében, mint egy mindennapos használati tárgy esetén [Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.33.089/2014/13. (74/2013. VJ)].

269. A fentiekre figyelemmel tehát a vizsgált kereskedelmi gyakorlat kapcsán a megtévesztésre már a fogyasztók figyelmének felkeltésekor sor kerülhetett. A vizsgálattal érintett termékek esetében a fogyasztók figyelmének felkeltése a vizsgált állítások közzétételekor történt meg. Az Fttv. értelmében a figyelemfelkeltés következtében hozott döntés is ügyleti döntésnek minősül, mert a fogyasztó a

⁸⁰ VJ/12-94/2020. számú irat

kereskedelmi gyakorlat üzenetének hatására jellemzően felkutatja a kínált termékeket, és a kommunikációnak a termékeknek tulajdonított jótékony, egészségre gyakorolt és egyéb hatásaira vonatkozó üzenete miatt dönthet a termék megvásárlása mellett.

270. A vizsgált termékekkel kapcsolatban akár kisgyermekes családok (különös tekintettel azon családokra, ahol csecsemőt nevelnek, vagy a gyermekek már közösségbe járnak), akár pl. járványos, ősztől tavaszig tartó időszakban a betegséget elkerülni kívánó fogyasztó felkutatja pl. a betegség megelőzésében a háztartásban számára leghatékonyabban segítséget nyújtó termékeket, lehetőségeket. Ekkor a kommunikációban szereplő állítások, a termékek használatával összefüggő hatékony eredményre vonatkozó üzenet, egészségügyi intézmény ajánlása, valamint a népszerűsítés során megjelent további elemek összhatása (pl. orrot fújó, tüsszögő kisgyermek, konyhában tevékenykedő édesanya gyermekeivel, nyers hús megjelenítése a reklámban) befolyásolja a fogyasztókat a termék kiválasztásában. Jelen esetben a fogyasztók az üzleti döntés meghozatalának folyamatában a termék lényeges jellemzőit, így a használatától várható eredményt, a kórokozók közel 100%-os elpusztulását veszik figyelembe, amely hatékonyságra vonatkozó üzenetre, amint azt az értékesítési adatok is mutatják, a járványhelyzet súlyosbodásának következtében a fogyasztók miatt kiemelt figyelmet fordítottak.
271. A Fővárosi Törvényszék 2.K.33.414/2011/3. ítéletében (VJ/119/2010.) kiemelte, a vállalkozás által tett állításnak igazodnia kell a tisztességes verseny követelményeihez, ezért igaznak, valósnak, pontosnak kell lennie, vagyis a valóságnak megfelelő módon tartalmaznia kell a tájékozott fogyasztói döntéshez szükséges releváns információkat.

VII.8. A Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatására vonatkozó állítások értékelése

272. A Gazdasági Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésében foglaltak alapján a Reckitt Benckiser a Dettol termékcsaládba tartozó egyes termékek népszerűsítése során a termékek felhasználási tulajdonságairól, így különösen a kórokozókkal, vírusokkal és baktériumokkal szembeni védelemre való alkalmasságukra vonatkozó valószínűsíthetően megalapozatlan állításokat alkalmaz (pl. „Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át”, „Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át”) a kereskedelmi kommunikációiban. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjed az előbbiekkal egyező tartalmú és üzenetű valamennyi kereskedelmi kommunikációjára.
273. Az Fttv. 14. §-a rögzíti, hogy ha a vállalkozás a hatóság felhívására a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát nem igazolja, akkor ezt úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát tehát a vállalkozás köteles igazolni.
274. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a reklámállításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni. (VJ/112/2015)
275. A könnyebb áttekinthetőség érdekében az eljáró versenytanács a kozmetikumokra vonatkozóan tett állítások, valamint a biocid termékek hatékonyságára vonatkozóan tett állítások értékelését külön mutatja be:

VII.8.1. Kozmetikumokra vonatkozóan alkalmazott állítások értékelése:

276. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a Dettol termékcsaládba tartozó kozmetikumok esetében a kórokozókkal szembeni 99,9%-os hatékonyságra vonatkozó állítás a vizsgálattal érintett időszakban kizárólag a Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz

használatos folyékony szappan esetében került alkalmazásra, a termék baktériumokkal szembeni hatékonyságára vonatkozóan.

277. A kereskedelmi kommunikációban szereplő „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át”(...) a baktériumok 99,9%-át is elpusztítja”, mint a Reckitt Benckiser által 2018. január 1. és 2020. június 15. között használt állítás az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjának bg) alpontjában foglaltak szerint a termék használatától várható eredményekre, mint az áru lényeges jellemzőjére vonatkozik.
278. A Reckitt Benckiser vonatkozó nyilatkozata alapján a hivatkozott, baktériumokkal szembeni hatékonyságra vonatkozó állítást az érintett termék kapcsán a Reckitt Benckiser nem használja kereskedelmi kommunikációjában, az érintett állítás a www.dettol.hu weboldalon a kommunikációs anyagok frissítésekor adminisztrációs hibából kifolyólag maradt fenn, azt a Reckitt Benckiser 2020. június 15-én törölte.⁸¹
279. A Reckitt Benckiser nyilatkozata, valamint az ahhoz kapcsolódóan megküldött dokumentumok⁸² alapján a Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappan vonatkozásában a „kemény a kórokozókkal szemben”, „kemény a baktériumokkal szemben” állítások igazoltnak tekinthetők. A vizsgálattal érintett „Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át”(...) a baktériumok 99,9%-át is elpusztítja” állítások vonatkozásában, az érintett termék kapcsán a Reckitt Benckiser az állítások igazolására alkalmas dokumentumot nem nyújtott be.
280. Fentiek alapján megállapítható, hogy a vonatkozó állításával olyan nem igazolt üzenetet közvetített, amellyel megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdés b) pontjának bg) alpontjában foglaltakat.
281. Ebben a körben a jogsértést a Reckitt Benckiser beismerte, és beismerését bírságcsökkentő tényezőként kérte figyelembe venni.

VII.8.2 Biocid termékekre vonatkozóan alkalmazott állítások értékelése:

Az értékelés alapját képező adatszolgáltatások

282. Az alábbi táblázat 2. oszlopa mutatja be a vizsgált állításokkal érintett Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek NNK által kibocsátott engedélyek szerinti antimikrobális spektrumát. A táblázat 3. oszlopa pedig összefoglalja, hogy a Reckitt Benckiser által a vizsgált reklámállítások igazolása céljából benyújtott dokumentumok (laboratóriumi vizsgálati jegyzőkönyvek és azok magyar nyelvű összefoglalója, valamint az azokat rendszerező táblázat), továbbá az ezen dokumentumok alapul vételével készült igazságügyi szakértői szakvélemény szerint az egyes termékek esetében mely baktériumokkal és vírusokkal végzett a Reckitt Benckiser laboratóriumi vizsgálatokat.

8. számú táblázat

biocid termék	hatósági engedély szerinti antimikrobális spektrum ⁸³	Reckitt Benckiser által vizsgált baktériumok és vírusok a benyújtott dokumentumok alapján ⁸⁴	
Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (original, lime&menta) PT2., PT4. terméktípus	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]

⁸¹ VJ/12-23/2020. és VJ/12-40/2020. számú irat

⁸² vizsgálati jelentés 5. számú melléklete

⁸³ VJ/12-8/2020. és VJ/12-22/2020. számú irat mellékleteként megküldött hatósági engedélyek szerint. A hivatkozott engedélyek szerint a Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő termék kivételével valamennyi Dettol termékcsaládba tartozó biocid termék [ÜZLETI TITOK], azonban, tekintettel arra, hogy ez a jelen vizsgálat szempontjából nem releváns, az az antimikrobális spektrum oszlopban nem került feltüntetésre.

⁸⁴ VJ/12-8/2020., VJ/12-16/2020. számú irat mellékletei, valamint a vizsgálati jelentés 3., 4., 6. számú mellékletei

Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törlőkendő (original, lime&menta) PT2., PT4. terméktípus	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (frissítő citrom&lime/üde zöldalma) PT2., PT4. terméktípus	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Törlőkendő (frissítő citrom&lime/üde zöldalma) PT2., PT4. terméktípus	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]
Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő PT1. terméktípus ⁸⁵	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]	[ÜZLETI TITOK]

283. Az OGYÉI fenti IV.1.5. fejezetben bemutatott tájékoztatásában részletezte, hogy többek között a versenyfelügyeleti eljárás során az állítások igazolására vonatkozóan a Reckitt Benckiser által benyújtott laboratóriumi vizsgálati dokumentumok képezik az alapját az OGYÉI által a forgalombahozatali eljárás során készített egyetértő szakértői szakvéleményeknek (PT2., PT4. terméktípusok esetében) és az NNK által kiadott, forgalmazást engedélyező határozatoknak is. A vonatkozó szabványok pedig meghatározzák, hogy mely baktériumokkal és vírusokkal szemben kell adott terméknek az elvárt mértékben hatékonyak lennie.

284. Az OGYÉI tájékoztatásában kifejtette, hogy a 4. terméktípusba tartozó termékeknél követelmény a **baktericid hatás**. Ennek igazolására a terméknek a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítenie kell a vonatkozó szabványok követelményeit a Staphylococcus aureus, Pseudomonas aeruginosa, Escherichia coli és Enterococcus hirae baktériumokra, amely előírást teljesítették a termékek. Ez 99,999%-os, illetve 99,99%-os csökkenésnek felel meg az adott tesztorganizmusokra vonatkozóan a vizsgálati paraméterek mellett.

285. Az OGYÉI kifejtette, hogy a 4. terméktípusba tartozó termékek akkor rendelkeznek bizonyítottan **virucid hatással**, ha a termék a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítette a vonatkozó szabvány adenovírus és murine norovírus (MNV) elleni hatásosságra vonatkozó követelményeit. 2.

⁸⁵A biocid termékek, fertőtlenítőszeres magyarországi átmeneti időszakos engedélyezési eljárásban az OGYÉI a 4. terméktípusba (528/2012/EU rendelet V. melléklete) tartozó biocid termékekre vonatkozóan állít ki élelmezés-egészségügyi szakvéleményt az NNK engedélyezési eljárásában, így ilyen szakvélemény kiállítására a Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő Gél (PT1.) kapcsán nem került sor, azonban e termék vonatkozásában is rendelkezésre áll az NNK engedélye, valamint az igazságügyi szakértői szakvélemény az antimikrobális spektrum és a termék vonatkozásában vizsgált kórokozók kapcsán.

terméktípusba tartozó termékeknél a virucid hatás feltüntetéséhez az adenovírus és norovírus mellett a poliovírus elleni hatásosságot is alá kell támasztani. A vizsgálat tárgyát képező termékek (PT2, PT4) nem rendelkeznek bizonyítottan teljeskörű virucid hatással, mivel sem adenovírusra és murine norovírusra (MNV), sem poliovírusra vonatkozó dokumentumot nem nyújtottak be értékelésre. A vizsgálat tárgyát képező biocid termékek (PT2, PT4) esetében Influenza A H1N1 és Rotavirus inaktiváló hatásról nyújtottak be mikrobiológiai vizsgálati jegyzőkönyveket. Ezeket a vizsgálatokat is a vonatkozó szabvány előírásai szerint végezték, és a vizsgálatok eredményei 99,99 %-os csökkenésnek felel meg az adott tesztorganizmusokra vonatkozóan a vizsgálati paraméterek mellett.

286. A rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítható, hogy az érintett biocid termékek vizsgált állítások szerinti hatékonyságát (elpusztítja/megöli a vírusok és/vagy baktériumok/kórokozók 99,9%-át) kizárólag a fenti, 9. számú összefoglaló táblázatban felsorolt kórokozókkal szemben vizsgálta a Reckitt Benckiser.

Az NNK szakvéleménye (és annak kiegészítése)

287. Ahogyan az a fenti, a IV.1.5. pontban már ismertetésre került, a Reckitt Benckiser a vizsgálati jelentésre tett észrevételeiben kifejtette, hogy a tesztekben használt reprezentatív organizmusok lefedik az őket tartalmazó csoportok (baktérium, vírus) hatékonyságát. Továbbá álláspontja szerint az iparági sztenderdek és az ECHA Útmutató alapján a termékeket nem szükséges valamennyi létező mikroorganizmusra tesztelni, hanem elegendő a tesztek mindössze a referencia tesztorganizmusokkal kapcsolatban elvégezni, így amennyiben a termék hatása a tesztorganizmusok kapcsán igazolt, úgy az állítás általános jelleggel is igazoltnak tekinthető.⁸⁶

288. Erre tekintettel a Gazdasági Versenyhivatal megkereste az NNK-t annak tisztázása érdekében, hogy amennyiben valamely biocid termékről – az European Chemical Agency hatékonyságra vonatkozó útmutatója (ECHA Guidance on the BPR) által előírt szabvány követelményei alapján a tesztekben használt reprezentatív organizmusokra tekintettel – az NNK által végzett engedélyezési eljárás során megállapítható, hogy baktericid/virucid, akkor az adott termék esetében ezáltal igazoltnak tekinthető-e a termék hatásával kapcsolatban az, hogy a termék elpusztítja valamennyi, az adott szabvány alapján nem vizsgált baktériumot/vírust (pl. SARSCoV-2 is) 99,9%-ban?

289. Az NNK szakvéleménye szerint a versenyfelügyeleti eljárással érintett Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek biocid engedélyük szerint rendelkeznek baktericid hatással, tehát a kötelező vizsgálatok során megfelelőséget mutattak a referencia tesztorganizmusokra, így megállapítható, hogy a háztartási (lakossági) területeken ölő hatással rendelkeznek valamennyi baktériumra.

290. A szakvélemény rögzíti továbbá, hogy virucid hatás értékelésére vonatkozó szabvány nincs specifikusan a lakossági alkalmazási területre.

291. A szakvélemény kifejti, hogy az 1. és a 2. terméktípusba tartozó termék abban az esetben kaphat virucid antimikrobiális spektrumot, amennyiben a mikrobiológiai vizsgálata során teljesítette az EN 14476 „*Kémiai fertőtlenítőszeres és antiszeptikumok. Kvantitatív szuszpenziós vizsgálat a virucid aktivitás értékelésére orvosi területen*” szabvány adenovírus, murine norovírus (MNV) és poliovírus elleni hatásosságra vonatkozó követelményeit.

292. A 4. terméktípusba is tartozó termékeknél a virucid hatás feltüntetéséhez az adenovírus és norovírus elleni hatásosságot kell alátámasztani. Amennyiben az említett referencia tesztorganizmusokra a vizsgálatok megfelelőséget mutatnak, csak abban az esetben állapítható meg, hogy a háztartási (lakossági) területeken ölő hatással rendelkeznek valamennyi vírusra.

293. Az NNK szakvéleményében rögzíti azt is, hogy a termékek engedélye szerinti antimikrobiális hatás nem fedi le a háztartásokban megtalálható összes kórokozót.

294. **Ezért az NNK szakvéleménye többek között megállapította, hogy az eljárás alá vont által használt egyes állítások nem tekinthetők elfogadhatónak, mert az egyes érintett termékek engedélye szerinti antimikrobiális hatás nem fedi le a háztartásokban megtalálható összes**

⁸⁶ VJ/12-127/2020. számú irat

kórokozót, továbbá az EN 14476 szabvány szerinti virucid hatást sem (csak szelektív virucid hatással rendelkezik).

295. Mint ahogy az fentebb szintén ismertetésre került (lásd a fenti IV.1.5 vi. pontját) az eljárás alá vont az előzetes álláspontra tett észrevételeiben úgy nyilatkozott, hogy a Dettol termékekben használt benzalkonium-klorid önmagában hatékony a használt Dettol-koncentrációkban mindhárom (adeno, murine norovirus, poliovirus) burok nélküli vírus ellen, amelyeket laboratóriumi reprezentatív vírusokként használnak.⁸⁷ Így álláspontja szerint, az NNK által kiadott szakvéleményben vizsgált állítások tudományos szempontból igazoltak, tekintet nélkül arra, hogy rendelkezésre áll-e ezzel kapcsolatos termék hatékonysági vizsgálat vagy sem, illetve hogy az az engedélyező hatósághoz benyújtásra került-e vagy se, mert a termék összetevője önmagában kifejti a virucid hatást.
296. Tekintettel az eljárás alá vont előadottakra, az eljáró versenytanács kikérte az NNK szakvéleményét, amely erre válaszul szakvéleménye kiegészítésében világosan kifejtette, hogy „*A fertőtlenítőszer engedélyezése során a virucid hatást részletes, hitelesített jegyzőkönyvekkel (EN 14476) szükséges igazolni, a hatóanyagra vonatkozó tudományos szakirodalmi hivatkozások nem elégségesek.*” Ezáltal korábbi szakvéleményét fenntartotta, álláspontja szerint a helytelen állítások továbbra sem tekinthetők igazoltnak.

Az igazságügyi szakértő szakvéleménye (és annak kiegészítése)

297. **Az igazságügyi szakértői szakvéleményben rögzített általános megállapítás és táblázat szerint a vizsgálatlal érintett biocid termékek esetében a vizsgált reklámállítások igazoltnak tekinthetők.** A szakvélemény tartalmából megállapítható, hogy a szakértő véleményét a Reckitt Benckiser által az egyes termékek kapcsán vizsgált (a fenti táblázatban összegzett) baktériumokra és vírusokra vonatkozó vizsgálatok alapján tette meg a 99,9%-os hatékonyság tekintetében. A szakvéleményben foglaltak szerint: „... *Véleményem az OÉGYI véleményével megegyezik. A törvény szelleme és betűje szerint a vizsgált kérdésben az OGYI véleménye a meghatározó. Agájukat figyelembe véve tételesen áttekintettem a rendelkezésre vonatkozó dokumentumokat, az OGYI döntésénél is figyelembe vett laboratóriumok vizsgálati eredményeit. ...*”).
298. A Gazdasági Versenyhivatal az engedélyező hatóságként eljáró NNK-t is megkereste a reklámállítások igazoltságával kapcsolatban.⁸⁸ Az NNK álláspontja szerint egyes állítások nem tekinthetők igazoltnak (lásd részletesen az előző pontot).⁸⁹
299. Az NNK szakvéleménye többek között megállapította, hogy az eljárás alá vont által használt egyes állítások nem tekinthetők elfogadhatónak, mert a termék engedélye szerinti antimikrobiális hatás nem fedi le a háztartásokban megtalálható összes kórokozót, továbbá az EN 14476 szabvány szerinti virucid hatást sem (csak szelektív virucid hatással rendelkezik).
300. Tekintettel arra, hogy az igazságügyi szakértő és az NNK véleménye részben ellentmond, mivel ugyanazon állítások igazoltságával kapcsolatban részben ellentétes, az eljáró versenytanács az ellentmondás feloldása érdekében szükségesnek tartotta az igazságügyi szakértőt felhívni, hogy nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy az NNK szakvéleményével egyetért-e, illetve amennyiben attól részben eltérő álláspontját fenntartja, akkor részletesen indokolja az eltérés okát és ismertesse az álláspontját alátámasztó érveket.⁹⁰
301. Az igazságügyi szakértő véleményének kiegészítése szerint: „*Az NNK által összeállított probléma felvetés arra utal, hogy az eljárásban részt vevők nem ismerik az eljárás teljes irat anyagát. Olyan szabványos vizsgálatokat követelnek, melyek az alap engedélyező határozat benyújtásakor mint megrendelt és felhasznált szabványos vizsgálati eredményeket tartalmazták.*”. A benyújtott dokumentumban ezen kívül idézte az NNK megállapításait és a könnyebb tájékozódás érdekében

⁸⁷ VJ/12-163/2020. számon iktatott irat

⁸⁸ 2021. május. 18-án kelt VJ/12-127/2020 sz. iktatott végzés

⁸⁹ 2021. június 1-jén kelt, 33897-2/2021/JIF számú, a Gazdasági Versenyhivatalhoz elektronikus úton 2021. június 2-án érkezett és VJ/12-133/2020. számon iktatott irat

⁹⁰ 2021. szeptember. 30-án kelt VJ/12-167/2020 sz. iktatott végzés

hivatkozott iratanyagok azonosító anyagaira. Ezen túl azonban a szakvélemény további megállapítást illetve részletes indoklást nem tartalmaz.⁹¹

A eljáró versenytanács álláspontja az eltérő szakvélemények összehasonlítását követően

302. Az igazságügyi szakértő véleménye kapcsán az eljáró versenytanács a következőkre mutat rá. Az igazságügyi szakértő szakvéleményében arra hivatkozott, hogy véleménye a kérdésben az OGYÉI véleményével megegyezik. Azonban az OGYÉI biocid termékeket érintő eljárása során a termékekre vonatkozóan közzétett reklámállításokat nem értékelt, mivel a benyújtott címkézési elemek, adatok nem tartalmaztak hatékonyságra vonatkozó reklámállításokat, mint ahogyan ezt a Gazdasági Versenyhivatalnak adott tájékoztatásában is kifejtette (lásd fenti IV.5.1 ii. pont). Ezzel szemben az igazságügyi szakértő feladata kirendelő végzés szerint vizsgált reklámállítások igazoltságának vizsgálata lett volna. Ebből adódóan az OGYÉI véleményére való hivatkozás ellentmondásos, az eljáró versenytanács szerint a szakértő félreérthette a feltett kérdést, és ezért hivatkozott az OGYÉI véleményére. A szakértő véleménye egyebekben nem tartalmaz semmilyen olyan részletes magyarázatot vagy okfejtést, melyből követhető lenne, hogy pontosan mi alapján vonta le következtetéseit a szakértő a vizsgált dokumentumokból. A szakértő véleménye abból a szempontból is ellentmondásos, hogy míg az OGYÉI véleménye szerint a vizsgálat tárgyát képező egyes termékek (PT2, PT4) nem rendelkeznek bizonyítottan teljeskörű virucid hatással, mivel sem adenovirusra és murine norovirusra, sem poliovirusra vonatkozó dokumentumot nem nyújtottak be értékelésre (lásd fenti IV.5.1 ii. pontot), addig a szakértői vélemény semmilyen formában nem tér ki arra, hogyan lehetnek ennek ellenére mégis a teljeskörű virucid hatásra vonatkozó állítások igazoltak.
303. Az eljáró versenytanács, mint ahogyan azt a Reckitt Benckiser is indítványozta az előzetes álláspontra tett észrevételeiben, ismételten megkereste az igazságügyi szakértőt az NNK szakvéleményével való ellentmondás tisztázása érdekében (lásd a fenti IV.1.5 iv. pontot).
304. Az igazságügyi szakértő véleményét kiegészítette, azonban az eljáró versenytanács szerint a kiegészítés sem önmagában, sem az igazságügyi szakértő korábbi véleményeivel összeolvasva nem tekinthető aggálytalannak. A kiegészítés szóhasználata és a nyelvtanilag hibás mondatszerkezetek miatt annak értelmezése sem egyértelmű, de az eljáró versenytanács szerint a szakértő abban vélhetőleg arra utal, hogy az NNK nem ismerte az eljárás teljes iratanyagát, mely már az engedélyezéskor tartalmazta a szükséges vizsgálati eredményeket.⁹² Ugyanakkor a szakértő nem adott választ az eljáró versenytanács által feltett kérdésre, vagyis arra hogy nyilatkozzon arról, hogy az NNK által kiadott szakvéleménnyel egyetért-e, illetve ha azzal nem értene egyet, akkor részletesen ismertesse az esetlegesen eltérő álláspontját alátámasztó érveket.
305. A szakértői vélemény egyik legfontosabb tulajdonsága az aggálytalanság, amelyet a bírói gyakorlat a közigazgatási határozat megalapozottságának elengedhetetlen és lényeges feltételeként kezel.⁹³ A szakvélemény a kialakult közigazgatási joggyakorlat, valamint a bírósági gyakorlat értelmében akkor aggályos, ha az homályos, hiányos, önmagával, vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, avagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér.⁹⁴
306. Jelen esetben az eljáró versenytanács szerint mindezek a fogyatékoságok megállapíthatók, hiszen a szakvélemény nem ad egyértelmű választ a feltett kérdésre, nem szabatos, nem állapítható meg belőle, hogy a szakértő mire alapozza azon feltevését, hogy az NNK nem ismerte az eljárás iratait, illetve, hogy ez a kérdés megválaszolása szempontjából mennyiben releváns. A szakvélemény részletes indoklást, logikai levezetést sem tartalmaz, így az a hatóság és a felek részéről sem követhető és nem ellenőrizhető. Továbbá a vélemény a tényekkel, valamint az OGYÉI és az NNK véleményével is

⁹¹ VJ/12-181/2020. számú irat

⁹² VJ/12-181/2020. számú irat

⁹³ Kúria Kfv.III.37.763/2011/19.

⁹⁴ Lásd https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/osszefoglalo_velemeney_2.pdf

ellentétben állónak látszik, hiszen mind az OGYÉI, mind az NNK az érintett termékek szelektív virucid hatásra hivatkozott, és az igazságügyi szakértő által a szakvéleményének kiegészítésében hivatkozott iratok is csak ilyen szelektív hatást látszanak alátámasztani. Tehát az igazságügyi szakértői szakvélemény a bizonyított tényekkel is ellentétben állónak látszik, annak helyességéhez nyomatékos kétség fér.

307. Az eljáró versenytanács ezen okok miatt az igazságügyi szakértői véleményt a határozatot megalapozó aggálytalan szakvéleményként nem tudta elfogadni, ezért a reklámállítások igazoltságára vonatkozóan az NNK (mint engedélyező hatóság) erre vonatkozó pontos, indokolt és az OGYÉI véleményével, valamint a bizonyított tényekkel konzisztens és koherens szakvéleményét tekintette irányadónak, tekintettel arra is, hogy mint szakhatóság az NNK sokkal nagyobb humán erőforrással és nagyobb szakmai tapasztalattal rendelkezik, így az eljáró versenytanács véleménye szerint, mint az adott szakterület engedélyező hatóságnak a szakvéleménye, a bizonyítási mércét tekintve magasabb szintűnek tekintendő.
308. Erre tekintettel az eljáró versenytanács nem tartotta indokoltnak az igazságügyi szakértő részére újabb tisztázó kérdések feltételét sem, mert álláspontja szerint attól érdemi eredmény (a tényállás és a korábbi szakvéleményének tisztázása) az eddigi megadott szakvélemény alapján nem várható, az eljárást késleltetné, és további, feltehetően felesleges költségekhez vezetne.
309. Az NNK szakvéleményben foglalt megállapításokra tekintettel az alábbi összefoglaló táblázat mutatja be a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek kapcsán közzétett, vizsgált állítások alkalmazásának szakvélemény szerinti elfogadhatóságát és alkalmazásuk időszakát:

vizsgált reklámállítás	állítás alkalmazásának időszaka	szakvélemény szerint elfogadható az állítás
„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”	2018. január 1-től kezdődően és 2020 májusát követően továbbra is alkalmazott	nem („elpusztítja a ... vírusok 99,9%-át” részében)
„Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.”	2020 februárjától kezdődően 2020 májusáig alkalmazott	igen
„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”	2018. január 1-től kezdődően és 2020 májusát követően továbbra is alkalmazott	igen
„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”	2018. január 1-től 2020 májusáig alkalmazott	nem
„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”	2018. január 1-től 2020 májusáig alkalmazott	nem
„Megöli a baktériumok 99,9%-át.”	2018. január 1-től kezdődően és 2020 májusát követően továbbra is alkalmazott	igen
„... megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”	2018. január 1-től kezdődően és 2020 májusát követően továbbra is alkalmazott	nem (megöli a vírusok és ... 99,9%-át részében)
„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”	2020 májusától alkalmazott	igen
„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”	2020 májusától alkalmazott	igen
„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.”	2018. január 1-től 2020 májusáig alkalmazott	nem (... inaktíválja a vírusokat részében)
„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”	2018. január 1-től kezdődően 2021. április 20-ig alkalmazott	nem

„Kézfertőtlenítő gél a bacik 99,9%-át elpusztítja.”	2018. január 1-től 2020 májusáig alkalmazott	igen
„...megöli a kórokozók 99,9%-át...”	2018. január 1-től kezdődően és 2020 májusát követően továbbra is alkalmazott	nem

310. Az eljáró versenytanács szerint iratellenes és téves a Reckitt Benckiser azon álláspontja, hogy az NNK szakvéleménye csak arra tér ki, hogy az engedélyezés során hogyan szükséges igazolni az állításokat.⁹⁵ Az NNK részére feltett kérdések egyértelműek abban a tekintetben, hogy azok a reklámállítások igazoltságára vonatkoztak. Az NNK válasza ugyanígy egyértelmű abban, hogy amennyiben a hatásosság igazolására az engedélyezés során az ott előírt módon nem kerül sor, akkor az engedélyezés során igazolt hatásokon túlmutató állítások nem tekinthetők igazoltnak. Ez teljesen egybevág az 528/202/EU Rendelet 72. cikkével is, mely szerint nem lehet ezen termékek - az engedélyezési eljárás során, az ott előírt követelményeknek megfelelően igazolható - hatásosságára a reklámozás során megtévesztő módon utalni.
311. A felhasználók üzleti döntése, hogy a Dettol termékcsaládba tartozó terméket megvásárolják-e. Amennyiben a Reckitt Benckiser a fogyasztókat egyértelműen tájékoztatta volna a kereskedelmi kommunikációkban arról, hogy a termékek nem alkalmasak arra, hogy valamennyi vírust/kórokozót elpusztítsanak 99,9%-ban, csak bizonyos, laboratóriumi vizsgálattal igazolt vírusokkal/kórokozókkal szemben rendelkeznek 99,9%-os hatékonysággal, abban az esetben a fogyasztók valószínűsíthetően nem az ezen hatékonyságra vonatkozó állítással kiemelt Dettol termékcsaládba tartozó terméket vásárolták volna meg, illetve mérlegelték volna a versenytársak által forgalmazott hasonló termékek megvásárlását.
312. A Versenytanács elvi jelentőségű döntéseinek⁹⁶ I.6.4. pontjában kifejtette, hogy ha egy vállalkozás termékének népszerűsítése során valamely kedvező tulajdonságának hatását százalékos (vagy más hasonló módon) kívánja bemutatni, akkor ezt oly módon kell megtennie, hogy a reklámállítások **teljesen** összhangban legyenek a vizsgálati eredményekkel és a vizsgálat lefolytatásának körülményeivel (Vj/24/2009.)
313. A Reckitt Benckiser az állítások „vizsgált” szűkítő fordulattal való kiegészítésének okára vonatkozó kérdésre benyújtott nyilatkozatában adott válaszában⁹⁷ maga is kifejtette, [ÜZLETI TITOK].
314. Az eljáró versenytanács szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján így megállapítható, hogy a Reckitt Benckiser nem igazolta a Dettol termékcsaládba tartozó alábbi biocid tisztítószeres esetében a termékek hatásosságára vonatkozóan alkalmazott és az alábbi táblázatban összefoglalt, százalékos értéket tartalmazó állításokat, amelyek szerint azok a kórokozók/vírusok 99,9%-át elpusztítják/megölik, tekintettel arra, hogy a vonatkozó hatósági engedélyek szerinti antimikrobiális hatás nem fedi le a háztartásokban megtalálható összes kórokozót, valamint az EN 14476 szabvány szerinti virucid hatást sem:⁹⁸

⁹⁵ Lásd a VJ/12-182/2020. sz. beadvány (2) pontját

⁹⁶ A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvénnyel, a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénnyel, a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvénnyel, az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénnyel, a 2011. október 25-i 1169/2011/EU Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelettel, és a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályiról szóló 2006. évi XCVIII. törvénnyel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései (2019)

⁹⁷ VJ/12-128/2020. számú irat

⁹⁸ Az állításokkal kapcsolatos részletes információkat a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. számú melléklete tartalmazza.

Állítás alkalmazásának időszaka	Alkalmazott állítás	Vizsgálattal érintett termék
2018. január 1-től kezdődően és 2020 májusát követően továbbra is alkalmazott	„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”	- Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (original, lime&menta), - Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törölkendő (original, lime&menta)
	„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”	- Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (original, lime&menta), - Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törölkendő (original, lime&menta)
	„...megöli a kórokozók 99,9%-át...”	- Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő
2018. január 1-től 2020 májusáig alkalmazott	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”	- Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (original, lime&menta), - Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törölkendő (original, lime&menta), - Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (frissítő citrom&lime/üde zöldalma), - Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Törölkendő (frissítő citrom&lime/üde zöldalma)
	„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”	- Dettol Antibakteriális Felülettisztító Spray (original, lime&menta), - Dettol Antibakteriális Felülettisztító Törölkendő (original, lime&menta), - Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (frissítő citrom&lime/üde zöldalma)
	„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.”	- Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Spray (frissítő citrom&lime/üde zöldalma), - Dettol Power & Fresh Univerzális Felülettisztító Törölkendő (frissítő citrom&lime/üde zöldalma)
2018. január 1-től 2021. április 20-ig	„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”	- Dettol Antibakteriális Kézfertőtlenítő

315. Fentiek alapján megállapítható tehát, hogy a Reckitt Benckiser

- a www.dettol.hu weboldalon 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. június 7-ig alkalmazott

„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”
„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”
„...megöli a kórokozók 99,9%-át...”

állításokkal,

- a www.dettol.hu weboldalon 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. április 20-ig alkalmazott

„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”

állításal,

- az ezen kívüli további, a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. számú mellékletében bemutatott kereskedelmi kommunikációs eszköz vonatkozásában pedig 2018. január 1. és 2020. május között, a Dettol termékek népszerűsítése érdekében alkalmazott kereskedelmi kommunikációiban megjelenített

„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”

„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktiválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”

„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktiválja a vírusokat.”

„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”

állításokkal olyan téves, valótlan tartalmú üzenetet közvetített, amellyel megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjának bg) alpontjában foglaltakat és ezáltal megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

VII.9. A „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával”, valamint a Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatékonyságára vonatkozó állítások összhatásának értékelése

316. A Gazdasági Versenyhivatal versenyfelügyeleti eljárást megindító végzésében foglaltak alapján a Reckitt Benckiser a Dettol termékcsaládba tartozó egyes termékei csomagolásán, valamint a termékcsomagolás feltüntetésével megvalósuló kereskedelmi kommunikációkban megjelenített „elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át, valamint, a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával” állítások (valamint az ezzel egyező tartalmú és üzenetű valamennyi kereskedelmi kommunikációja) alkalmazásával összhatásában azt a látszatot kelti a fogyasztókban, hogy a termék szakemberek által is elismerten különösen hatékony a baktériumok és vírusok elpusztításában.
317. Tehát jelen tényállás kapcsán azon kereskedelmi kommunikációk vizsgálandók, amelyeken együttesen megjelenítésre kerültek a Dettol termékcsaládba tartozó termékek hatására vonatkozó fenti állítások, valamint az ajánlás. Néhány kivételtől eltekintve, a termékek hatékonyságára vonatkozó állítások a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek vonatkozásában kerültek megjelenítésre.
318. A rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítható, hogy a „A Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával”/”A Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” szlogent magában foglaló logó, valamint a baktériumok és vírusok elleni hatásosságra vonatkozó állítások együttesen kerültek megjelenítésre a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek vonatkozásában a Reckitt Benckiser által 2018. január 1-jétől kezdődően⁹⁹közvetített kereskedelmi kommunikációiban, a fenti IV.2. fejezetben, valamint a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. számú mellékletében bemutatott módon.
319. Az ajánlás a vizsgált időszakban nem csak a Dettol termékcsaládba tartozó egyes biocid termékek, hanem a kozmetikumok csomagolásán is, így tehát az ilyen terméket ábrázoló kereskedelmi kommunikációkban is megjelent.
320. A vizsgált kereskedelmi kommunikációkban az állítások mellet az ajánlás háromféle módon látható az előzetes álláspont IV.2. fejezetében bemutatottak szerint: egyrészt legnagyobb számban a kereskedelmi kommunikációs eszközökön megjelenített termékek csomagolásán látható, másrészt több

⁹⁹ VJ/12-111/2020. számú beemelő feljegyzés 12-14. mellékletei

esetben a csomagoláson látható ajánlással együtt, vagy anélkül megjelenik a kereskedelmi kommunikációban kiemelten, nagyobb méretben is.

321. A rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítható, hogy a Reckitt Benckiser a Heim Pál Intézet – Megállapodásban meghatározott – logóját, nevét és az ott rögzített szlogeneket [ÜZLETI TITOK] folyamatosan kizárólagosan használja [ÜZLETI TITOK].
322. Az előzetes egyeztetésekkel kapcsolatos dokumentáció a feleknél nem áll rendelkezésre, továbbá szakmai álláspont, vélemény megfogalmazására sem került sor a Heim Pál Intézet részéről, illetve erre irányuló felkérés sem történt.¹⁰⁰
323. A Heim Pál Intézet a Gazdasági Versenyhivatal megkeresésére 2020 novemberében kelt levelében úgy nyilatkozott, hogy a Reckitt Benckiser által forgalmazott termékek alkalmasnak tűntek arra, hogy használatukat a Heim Pál Intézet is ajánlja a fogyasztók számára.¹⁰¹ Az „ajánlás” kifejezés kapcsán kifejtette, hogy „ajánlás” alatt azt értette, hogy támogatja azt, hogy a fogyasztók a kézmosáshoz antibakteriális és/vagy fertőtlenítő hatású kézmosószert használjanak, továbbá társadalmi feladatvállalása körében mindig is fontosnak tartotta a testi higiénia és ezen belül különösen a kézmosás propagálásának fontosságát és a Reckitt Benckiser által forgalmazott termékek alkalmasnak tűntek arra, hogy használatukat a Heim Pál Intézet is ajánlja a fogyasztók számára, azt a fogyasztók széles körében támogatja.¹⁰²
324. Nyilatkozata szerint a megállapodás [ÜZLETI TITOK] kapcsán Heim Pál Intézet szubjektív véleménye alapján döntött arról, hogy a termékminták kipróbálását követően továbbra is ajánlja a Dettol termékcsaládnak a használatát a fogyasztók felé. A Heim Pál Intézet nem végzett semmiféle laboratóriumi kontrollvizsgálatot a termékekkel kapcsolatban.¹⁰³
325. Kifejtette, hogy „a Dettol termékcsaládba tartozó termékeket a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet kizárólag szubjektív szempontok alapján vizsgálta meg, a termékeket nem értékeltük, ajánlásunk csupán arról szól, hogy használatukat a Fogyasztók széles körében támogatjuk.” (kiemelés az eljáró versenytanácstól). A Reckitt Benckiser álláspontja szerint a Megállapodás szerinti „ajánlás” a fogyasztói értelmezés szempontjából azt jelenti, hogy a Heim Pál Intézet szerint a termékcsalád használata biztonságos, és mindennapi használat során szerzett tapasztalatai alapján a termékek alkalmasak a kommunikált célra.
326. Ahogyan azt az eljáró versenytanács a VJ/56/2014. és VJ/112/2015. számú döntéseiben is rögzítette, az ajánlást nem az eljárás alá vont, hanem az azt észlelő fogyasztók szemszögéből kell értelmezni. Az eljáró versenytanács VJ/112/2015. számú ügyben hozott határozatában kifejtett álláspontja szerint a szakmai ajánlás a fogyasztó tudatában úgy rögzül, mint a kereskedelmi gyakorlatban, a kommunikációkban megjelenő jellemzők (bizalmi) megerősítése.
327. Jelen tényállás keretében tehát elsőként az vizsgálendő, hogy az egészségügyi intézmény (jelen esetben gyermekkorház) ajánlásával – az együttműködési keretek kommunikálása nélkül – mit mond a fogyasztónak a kereskedelmi gyakorlat és ehhez képest mi van az ajánlás mögött, azaz megtéveszti-e az ajánlás szó használata a fogyasztókat az adott körülményekre tekintettel. Vizsgálendő, hogy a fogyasztók számára mit jelenthet a kereskedelmi gyakorlatban megjelenő ajánlás: pusztán azt, hogy a termék általánosságban véve hatékony vagy ennél többet.
328. Az ajánlás kifejezés fogyasztói értelmezése kapcsán az eljáró versenytanács VJ/112/2015. számú döntésében az alábbi álláspontot fogalmazta meg:
„(...) egy-egy (szakmai) ajánlás – mint pozitív többlet-bizalmi elem – többféle fogyasztói értelmezéssel is bírhat megfogalmazástól, a megjelenítés formáitól és az érintett piac jellemzőitől is függően, pl.:
– önmagában, a versenytársaktól függetlenül ajánlott a termék fogyasztása egy adott élethelyzetben,

¹⁰⁰ VJ/12-72/2020., VJ/12-79/2020. számú irat

¹⁰¹ VJ/12-72/2020., VJ/12-79/2020. számú irat

¹⁰² VJ/12-79/2020. számú irat

¹⁰³ VJ/12-72/2020., VJ/12-79/2020. számú irat

- egy arra feljogosított, szakértelemmel rendelkező, független szervezet szerint az adott termék jó vagy más termékekhez képest jobb (ezért fogyasztása vagy használata – az adott kínálaton belül – ajánlott /más termékekkel szemben ajánlott).

A fogyasztók számára azonban – egyéb információk hiányában - az „ajánlás” szó (vagy ennek szinonimája) nem tükrözi, hogy együttműködési szerződés van a felek között, tehát nem gondolnak alapvetően szponzorációra, támogatásra a piaci szereplők részéről az egészségügyi szakma felé (pusztán az ajánlásért cserébe, tehát ide nem értve a független – adózási szempontból is másként értékelendő – anyagi támogatásokat, alapítványi hozzájárulásokat). Az ilyen jellegű ajánlás ugyanis azt sugallja, hogy a versenytársaknál megbízhatóbb, jobb, hatékonyabb az adott termék, hiszen a fogyasztói bizalmat egyébként is élvező szakemberek ajánlják nekünk, mert szerintük is az adott termék a jó (miközben alapvetően marketing célú együttműködésről van szó a legtöbb esetben), egy szakemberek által kipróbált, illetve a választékból kiemelt termékről van szó (miközben más termékek akár ugyanolyan jók is lehetnek, mint az aktuálisan ajánlott, elfogadott termék).”

329. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a kereskedelmi gyakorlat tartalma (azaz a vizsgált reklámállítások és az ajánlás együttes szerepeltetése) és azáltal, hogy más termékek ilyen ajánlással nem rendelkezhetek a Megállapodásban biztosított kizárólagos jogosultság révén a vizsgált időszakban, a fogyasztó azt észlelhette, hogy az ajánlás által a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek a termékkínálatból kiemelkednek. A fogyasztói kör okkal tételezhette fel, hogy az ajánlással ellátott termékek nem pusztán hatékonyak, hanem gyermekorvos-szakmai szempontból rendelkeznek a Heim Pál Intézet, mint intézmény által megállapított kiemelkedő tulajdonságokkal, amelyre tekintettel ajánlják.
330. A rendelkezésre álló dokumentumokból és a felek nyilatkozataiból azonban arra lehet következtetni, hogy a Dettol termékekhez adott ajánlás szakmai megalapozottságának egyeztetésére, a termékek hatékonyságának, illetve megfelelőségének érdemi alátámasztására az együttműködés kialakítása során nem került sor, erre vonatkozó dokumentumok nem állnak rendelkezésre a Megállapodásban részes feleknél.
331. A vizsgálati jelentésre tett észrevételeiben a Reckitt Benckiser a Heim Pál Intézet ajánlásának szakmai megalapozottságával kapcsolatban csatolta a Heim Pál Intézet 2021. április 9-én kelt nyilatkozatát.¹⁰⁴ A nyilatkozat szerint bármely termék ajánlása csak annak saját szakmai sztenderdjei szerinti megvizsgálása, kipróbálása után történhet, nem járul hozzá olyan termék ajánlásához melynek biztonságosságáról, hatásosságáról előzetesen nem győződött meg, nem adja nevét olyan termékhez, melyet szakmai szempontból nem tartana ajánlásra érdemesnek. A nyilatkozat szerint a Heim Pál Intézet részéről nem lehetséges, de nem is szükséges vizsgálat a termékek hatásosságát, alkalmazhatóságát illetően, hiszen azt már független intézetek megvizsgálták és a hatáskörrel rendelkező hatóságok megvizsgálták.
332. Ugyanakkor az eljáró versenytanács szerint önmagában egy, az együttműködés megkezdése és a versenyfelügyeleti eljárás megindulása után kiadott nyilatkozat nem támasztja alá hitelesen, hogy a termékek ajánlására szakmai szempontok alapján került sor. A Heim Pál Intézetnek az ajánlásra rögzített sztenderdjei feltehetően nincsenek (ilyet nem csatolt), illetve a Megállapodás megkötésekor nem voltak, az ajánlást a vonatkozó nyilatkozatban szereplő információk szerint arra tekintettel adta meg, hogy a Reckitt Benckiser által forgalmazott termékek alkalmasnak tűntek arra, hogy használatukat ajánlja a fogyasztóknak. A nyilatkozat ráadásul kifejezetten tartalmazza is, hogy a termékek hatásosságát illetően semmilyen vizsgálatot nem végzett, tekintettel a hatóságok általi bevizsgálásra és ellenőrzésre.
333. Tehát az eljárás során sem a Reckitt Benckiser, sem a Heim Pál Intézet nem tudott rendelkezésre bocsátani dokumentumokat arra vonatkozóan, hogy milyen konkrét adatok, eljárások alapján került sor az ajánlás megadására, mit vettek figyelembe ennek során. A rendelkezésre álló információkból arra lehet következtetni, hogy a Heim Pál Intézet nem szakmai indokokra alapozva adta meg az érintett termékekre vonatkozó ajánlását.

¹⁰⁴ VJ/12-121/2020. számú irat 5. melléklete

334. A fentiek miatt az eljáró versenytanács álláspontja szerint nem határozható meg, hogy mit is jelent a Heim Pál Intézet ajánlása, az ajánlásnak pontosan mi az orvos-szakmai indoka, háttere azon túl, hogy az intézmény, annak munkatársai kedvező tapasztalattal rendelkeznek a Dettol termékekkel kapcsolatban, illetve, hogy az intézmény fontosnak tartja a testi higiéniát, különös tekintettel a kézmosásra¹⁰⁵. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a Reckitt Benckiser az ajánlást a Dettol termékcsaládba tartozó biocid felülettisztító termékeken és az azokat népszerűsítő kereskedelmi kommunikációkon is alkalmazta, amelyek nem kézmosásra szolgáló szerek.
335. Ahogyan azt az eljáró versenytanács VJ/112/2015. számú döntésében rögzítette az, hogy a szakemberek egy adott vállalkozás vagy márka kapcsán általánosan jó tapasztalattal rendelkeznek még nem feltétlenül elegendő ahhoz, hogy az adott vállalkozás vagy márka összes eleme kapcsán megállapítható legyen annak szakmai támogatottsága. Az eljáró versenytanács kiemelte továbbá, hogy nem várható el a fogyasztóktól, hogy az ágazati szabályozással tisztában legyenek, így tudják azt, hogy az ajánlások vagy más bizalmi jegyek alkalmazásának milyen feltételei lehetnek. Ekként a fogyasztó még azt is gondolhatja, hogy a kereskedelmi gyakorlatban látott szlogen, logó vagy ajánlás valamilyen minősítő jelzés, amelyet meghatározott (minőségi vagy egyéb szakmai, objektív) feltételek teljesítése esetén bármely vállalkozás elérhet – de azt aktuálisan csak az ajánlással érintett termékek érték el. Az eljáró versenytanács döntésében kifejtette azt is, hogy a fogyasztóról nem feltételezhető megalapozottan, hogy tisztában van azzal, hogy egy szervezet milyen feltételek mellett adja meg ajánlását, illetve logójának használatát egy vállalkozás számára, hiszen életszerűen nem kerül hasonló szerződéses kapcsolatba.
336. A VJ/112/2015. számú döntésében a versenytanács kifejtette továbbá, hogy az ésszerűen tájékozott fogyasztóról nem valószínűsíthető, hogy piaci ismerettel rendelkezik arról, hogy egy szakmai egyesület, (jelen ügyben egészségügyi intézmény) logójának használata miként történik, nem valószínűsíthető, hogy tudomással bír arról, hogy az egyesület és egy vállalkozás közötti marketing célú együttműködés eredménye, nem kizárólag egy szakmailag megalapozott döntés eredménye (aminek az is következménye, hogy más vállalkozás nem használhatja a logót).
337. A Versenytanács elvi jelentőségű döntései között rögzítette, hogy „[...] amennyiben egy reklám nem határozza meg, hogy mi értendő egy, az adott reklámban használt kifejezés alatt, akkor a kifejezés tartalommal való kitöltését a reklámozó a fogyasztóra bízta [...]. [...] nem tekinthető egyértelmű üzenetet hordozó kereskedelmi gyakorlatnak az „ajánlás” [szó], ha [ez] pusztán egy piaci szereplő termékeinek ellenérték fejében történő kiemelését jelenti, azaz csak egy marketing/kommunikációs együttműködésről van szó, úgy hogy közben hiányzik az ajánlás szakmai megalapozottsága. (Vj/112/2015.)”¹⁰⁶
338. Így az eljáró versenytanács álláspontja szerint a Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékekhez kapcsolódóan a kereskedelmi kommunikációkban együttesen megjelenített állítás és ajánlás azzal a jelentéssel bírhattak a fogyasztók számára (így a gyermekkorház ajánlása révén kifejezetten a gyermekes szülők számára), hogy a termék más termékekhez képest szakmai szempontból jobb, hatékonyabb, ezért használata a piacon fellelhető hasonló termékekhez képest ajánlott.
339. Azzal, hogy az ajánlást egy országos gyermekgyógyászati intézet adja, megalapozott az a fogyasztói elvárás, hogy az ajánlás szakmailag teljes körűen átgondolt és megalapozott legyen, és ne kizárólagosan egy véleményt jelenítsen meg.
340. Fontos továbbá, hogy a Megállapodásban részes felek nem tették egyértelművé, nem derül ki a kereskedelmi gyakorlatból, hogy az ajánlás mögött együttműködési szerződés van, tehát az ajánlásra ellentételezésért cserébe került sor.
341. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az orvosi ajánlást a fogyasztók szakmailag megalapozott ajánlásnak tekintik, amely döntésük meghozatala során befolyásolja őket. Az ajánlás alapján a fogyasztó azt feltételezheti, hogy az ajánlás mögött a termékek szakmai, esetleg laboratóriumi vizsgálata és hatásának összevetése áll, amely egyrészt megerősíti az alkalmazott hatásra vonatkozó

¹⁰⁵ Lásd a Heim Pál Intézet, fentebb hivatkozott, 2020. novemberében kelt levelét

¹⁰⁶ I.6.56. pont

reklámállításokat és amely alapján sor került a Dettol termékcsaládba tartozó termékek ajánlással történő kiemelésére a többi elérhető hasonló termék közül.

342. A VJ/112/2015. számú döntésében az eljáró versenytanács összefoglalta, hogy azokon a piacokon, ahol jogszerűen lehet különböző típusú ajánlásokat közzétenni, az aggályok és kifogások elkerülése végett indokolt az ajánlásokat, azok indokait és tartalmát a lehető legnagyobb mértékben transzparenssé tenni. Ha az adott szervezet, személy vagy piaci szereplő nem teszi egyértelművé, hogy mit ért ajánlás alatt és miért, milyen szempont alapján ajánlja az adott terméket, akkor az azzal járhat, hogy az ajánlással olyan üzenetet fogalmaz meg, amelyet nem tud alátámasztani (pl. az ajánlott terméket javasolom megvásárolni, mert általánosságban jobb mint a többi hasonló termék). A hivatkozott ügyben az eljáró versenytanács rögzítette továbbá azt is, hogy a versenyfelügyeleti célokat tekintve nem tekinthető egyértelmű üzenetet hordozó kereskedelmi gyakorlatnak az „ajánlás”, ha egy országos szinten működő egyesület ajánlása pusztán egy piaci szereplő termékeinek ellenérték fejében történő kiemelését jelenti, azaz csak egy marketing/kommunikációs együttműködésről van szó, úgy hogy közben hiányzik az ajánlás szakmai megalapozottsága. Az eljáró versenytanács döntésében azt is hangsúlyozta, hogy a konkrét személyek (és nevesített szervezetek) szerepeltetése értelemszerűen más hatással van a fogyasztókra, mintha pusztán azt tartalmazná a kereskedelmi gyakorlat, hogy (általánosságban) orvosok vagy szakmai szervezetek szerint is megfelelő a termék, az előbbi ugyanis egy magasabb fokú bizalmi szintet jelent (valaki ténylegesen a nevét adja a termékhez, mintegy felelősséget vállalva érte, így megbízhatóbb az adott termék más termékekhez képest, amelyekhez nem adta a nevét senki).
343. Az előzetes álláspontra tett észrevételeiben a Reckitt Benckiser többek között azzal érvelt, hogy a VJ/112/2015. számú döntéshez képest olyan különbségek vannak jelen ügyben, melyek miatt az ebben az ügyben nem alkalmazható.
344. Ebben az összefüggésben az eljáró versenytanács először is rámutat, hogy az, hogy az egyes, egyedi ügyek ténybeli körülményei eltérőek, nem jelenti azt, hogy más esetekben azok általános érvényű tanulságai ne lennének alkalmazhatók más ügyekben (ezért is került a Versenytanács elvi jelentőségű döntései között rögzítésre ez az ügy is). A VJ/112/2015. számú ügyben hozott határozat ugyanis olyan elvi jellegű, általános megállapításokat tartalmaz az ajánlások vonatkozásában, amelyek alkalmazása tárgyi ügyben is elengedhetetlen, mivel ezen megállapítások olyan jellegűek, hogy azok függetlenek az adott ügy részleteitől (hány szereplős a piac, van-e kizárólagosság stb.). Álláspontjával ellentétben, mint ahogyan az a fenti elemzésből is kitűnt, az eljáró versenytanács nem mechanikusan alkalmazta a korábbi döntést, hanem az abban kimunkált elvi tartalmat alkalmazta a jelen ügy tényeire és körülményeire, azok alapos vizsgálatát követően.
345. Továbbá az eljárás alá vont önellentmondásba is keveredik a döntés alkalmazhatóságával kapcsolatban, hiszen egyik oldalról elsődlegesen úgy érvel, hogy ez a döntés és annak megállapításai nem alkalmazhatóak a jelen ügyben, másik oldalról viszont, az észrevételeinek 73. pontjában, amikor abban neki tetsző érvelést talál, hivatkozik a VJ/112/2015. számú döntés megállapításaira,
346. A Reckitt Benckiser előadta, hogy a korábbi döntésben hivatkozott termékek élelmiszerek voltak, és az ott hivatkozott szlogenek túlmutattak jelentéstartalmukban a jelen eljárásban érintett pusztán ajánlásokon, hiszen konkrétan az érintett termékek hatására is tartalmaznak megjegyzéseket. Ezen érvelése iratellenes és téves, mivel VJ/112/2015. számú ügyben is vizsgált és jogsértőnek talált az eljáró versenytanács olyan kereskedelmi kommunikációt (logót és szlogent), amely önmagában csak azt alkalmazta, hogy a „Házi Gyermekorvosok Országos Érdekvédelmi Egyesületének ajánlásával”, vagyis nem tartalmazott a termékek hatására vonatkozó utalásokat.
347. Ebben az összefüggésben továbbá, az eljáró versenytanács szerint nincs jelentősége annak, hogy érintett piac nem kétszereplős, és a szakmai ajánlásra más egészségügyi intézmények is rendelkezésre állhatnak a versenytársak számára, illetve hogy az ajánlás önmagában nem sugall kizárólagosságot.
348. Ugyanis, az előzetes álláspontban foglaltakkal egyezően, az eljáró versenytanács fenntartja azt, hogy **az ajánlás lényege** az, hogy egy közismert és elismert egészségügyi intézmény ajánlásának logóként és szlogenként való használata **többlet-bizalmi elem**, amely alkalmas arra, hogy azt **sugallja, hogy a termék kiválasztására megalapozott szakmai módon került sor**. Így, többszereplős piacon,

a kizárólagosság feltüntetése nélkül is alkalmas arra, hogy azt a látszatot keltse a fogyasztóban, hogy a termék jobb, hatékonyabb más termékeknél.

349. Az eljáró versenytanács rámutat arra is, hogy az ajánlás szó köznapi jelentése és használata azonos ezzel az értelmezéssel, hiszen az ajánlás, aalkalmazási javaslatként, egy szakembernek, hozzáértőnek tekintett személy tanácsa, hogy más mit tegyen, hogyan döntsön egy bizonyos helyzetben, illetve arról szóló tanács, hogy mit érdemes vagy észszerű alkalmazni az adott körülmények között.
350. Ebből adódóan irreleváns a Reckitt Benckiser azon véleménye, hogy mivel a termékek hatásosságát hatósági engedély igazolta, ezért a Heim Pál Intézet szakmai döntést hozott, nem volt szükség további vizsgálatra. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyanis a fogyasztói percepció nyilvánvalóan nem pusztán az, hogy az ajánlott termék hatásos, hatékony, engedélyezett a többi pedig nem az (az átlagfogyasztó tisztában van vele, hogy a boltban csak engedélyezett termékeket lehet kapni), hanem az, hogy az a Heim Pál Intézet, mint neves gyermekorvos-szakmai intézmény által megállapított kiemelkedő tulajdonságokkal rendelkezik (szakmailag megalapozott az ajánlás).
351. A szakmai megalapozottság tárgyában ugyanakkor nem vitás, hogy a Heim Pál Intézet nem végzett semmilyen szakmai összehasonlítást, elemzést, vizsgálatot, hanem pusztán szubjektív szempontok alapján, marketing célú együttműködés keretében biztosította a logó és a szlogen használatának jogát a Reckitt Benckiser részére. A Reckitt Benckiser csupán egy olyan, az eljárás megindítása után kelt nyilatkozatot csatolt a Heim Pál Intézettől, mely szerint az nem járul hozzá olyan termék ajánlásához, melyet szakmai szempontból nem tartana ajánlásra érdemesnek.
352. Ezzel kapcsolatban az eljáró versenytanács tisztázni kívánja, hogy nem kérdőjelezi meg a Heim Pál Intézet szakmaiságát valamint etikai elkötelezettségét. Éppen ezért azonban, mint egy kiváló szakmai hírnévnek örvendő intézménytől, különösen elvárható, hogy ajánlásainak megadása során kellő szakmai körültekintéssel, illetve megalapozottsággal járjon el a fogyasztóvédelmi jogszabályokra is tekintettel. Ez azt feltételezi, hogy azokat a termékeket, amelyhez ajánlását adja, bizonyítható módon megfelelő vizsgálat alá kellene vesse annak megalapozása érdekében, hogy az ajánlás egy magasabb minőségi, megbízhatósági szintű termékre vonatkozik, amely körülmények kiemelik a termékeket az érintett piacon jelen lévő hasonló termékek köréből. Jelen esetben azonban a feltárt bizonyítékokból csupán az látszik egyértelműnek, hogy a felek között egy marketing/kommunikációs célú együttműködés jött létre, melynek keretében a Reckitt Benckiser pénzbeli ellenszolgáltatás fejében használhatta a Heim Pál intézet logóját és az ajánlásra vonatkozó szlogent.
353. A versenyfelügyeleti eljárás során ugyanis sem a Reckitt Benckiser, sem a Heim Pál Intézet nem bocsátott érdemi információt rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy milyen adatok, tények és módszertani eljárások alapján adta meg ajánlását a vizsgálattal érintett termékekhez, nem bizonyította, hogy az ajánlás megadásának előkészítése során szakmailag, pl. rögzített sztenderdek alapján szakmailag megalapozottan átgondolta, dokumentálta volna döntését. Sem az együttműködési megállapodásból, sem a felek nyilatkozataiból nem derül az ki, hogy a Heim Pál Intézet, mint egészségügyi intézmény, pontosan milyen szakmai szempontok alapján adta meg ezt az ajánlást.
354. A Heim Pál Intézet először úgy nyilatkozott, hogy hozzájárulása szubjektív szempontok alapján történt, később arra, hogy nem járul hozzá olyan termék ajánlásához melynek biztonságosságáról, hatásosságáról előzetesen nem győződött meg, és nem adja nevét olyan termékhez, melyet szakmai szempontból nem tartana ajánlásra érdemesnek. Az általa hivatkozott szakmai sztenderdek tartalma és azok szempontjai, és a vizsgálat módszere, megtörténte azonban semmilyen módon nem került igazolásra. Az eljáró versenytanács szerint így nem volt nyomon követhető és nem került alátámasztásra

az, hogy az esetlegesen vizsgált szakmai szempontok alkalmasak-e arra, hogy megfelelő tartalmat adjanak az ajánlásnak.

355. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a fogyasztó bízik abban, hogy a termék kiváltja az ígért hatást, amennyiben azt egy országos egészségügyi intézet is különösen hatékonyan tartja, ajánlja. Mindezek alapján megállapítható, hogy az egészségügyi intézményi ajánlás alkalmazása érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje.
356. Végül az eljáró versenytanács szerint különösen aggályos az, hogy az ajánlást olyan állításokkal kapcsolatban használták, melyek a fenti VII.8. pont szerint részben megalapozatlanok.
357. A Reckitt Benckiser arra is hivatkozott, hogy a Heim Pál ajánlás olyan módon jelenik meg, amely alapján az ajánlás nem válik a fogyasztók által érzékelt reklámüzenet részévé, mert az csak a csomagoláson jelenik meg, vagy kis méretben, nem jól kivehető módon.¹⁰⁷
358. Az eljáró versenytanács ismételten egyenként áttekintette azokat a reklámokat is, amelyekben a Reckitt Benckiser szerint az ajánlás kis méretben nem jól kivehető módon látható, és megállapította, hogy az előzetes álláspontra tett észrevételek 2. sz. mellékletének első három sorában szereplő TV reklámok esetében az ajánlás a kis méretű megjelenítés miatt kérdéses, hogy jól kivehető és jól érzékelhető volt-e a reklámszpotban, ezért ezek tekintetében az eljáró versenytanács szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg egyértelműen a jogsértés (azonban annak hiánya sem), ezért az eljáró versenytanács ezen reklámok tekintetében az eljárást megszünteti.¹⁰⁸
359. Ezzel szemben az ebben a kategóriában a Reckitt Benckiser által felsorolt többi kereskedelmi kommunikáció vonatkozásában az eljáró versenytanács megállapította, hogy a vizsgált kommunikációs eszközök jellegéből kifolyólag a fogyasztók nem csak egy rövid pillanatig észlelheték az ajánlást, mivel az statikus, tanulmányozható volt (pl. megállító tábla, Facebook hirdetés), így az ajánlás sajátos logója minden esetben jól kivehető, a fogyasztók számára érzékelhető volt.
360. A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács álláspontja szerint a kereskedelmi gyakorlat, a 358. pontban megjelölt TV reklámok kivételével, az ajánlást olyan módon jelenítette meg, amely alkalmas volt arra, hogy megtévessze a fogyasztót az áru lényeges jellemzője tekintetében és ezáltal alkalmas volt arra, hogy a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készítse, amelyet egyébként nem hozott volna meg.
361. A Heim Pál Intézet ajánlását 2018. január 1-jétől kezdődően 2021 áprilisáig megjelenítő kereskedelmi gyakorlatok ugyanis azt a látszatot keltették, hogy a vizsgált termékeken a termékcsalád hatékonyságára vonatkozó, szakmai álláspontot és kontrollt sugárzó ajánlás szerepel, ugyanakkor alapvetően marketing célú volt az együttműködés a Megállapodásban részes felek között. Ezáltal az ajánlás és a vizsgált reklámállítások együttes megjelenítése összhatásában azt a látszatot keltette a fogyasztókban, hogy a termék szakemberek által is elismerten különösen hatékony a baktériumok és vírusok és egyéb kórokozók elpusztításában, amely bizalmi jegyek hatására a fogyasztó a Dettol termékcsaládba tartozó terméket részesítette előnyben vásárlása során a piacon elérhető hasonló termékekkel szemben. A termék felhasználására vonatkozó javaslat egy, a fogyasztói percepció szempontjából bizalommal felruházott intézménytől, gyermekkorháztól származik – így a fogyasztókban alappal kelthette azt a benyomást, hogy az valamilyen orvosi/ápolói szakmai álláspont, tapasztalat eredménye – mely alkalmas volt a fogyasztók megtévesztését az áru lényeges jellemzői, hatásossága vonatkozásában. Ezzel az eljárás alá vont Reckitt Benckiser megsértette az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pont szerinti tényállás megvalósításával az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat a 358. pontban megjelölt TV reklámok kivételével.

¹⁰⁷ Lásd az előzetes álláspontra tett észrevételek 78. a) pontját és az észrevételek 2. sz. mellékletét

¹⁰⁸ Ezen reklámok a kiegészítő vizsgálati jelentés (VJ/12-144/2020. számú irat) 2. sz. mellékletében a következőként megjelöltek: 1. oldal 3. sor: 167936v1 - B102549_Dettol_Chicken_Wipes_hu-HU_HD1080_23-98p_20_PP005 FINAL, 4. oldal: 167938v1 - B102549_Dettol_Chicken_Wipes_hu-HU_HD1080_23-98p_20_PP005 FINAL, 5. oldal 2. sor: 167939v1 - B169302_Dettol_Protect_Like_A_Mother_hu-HU_22_HD1080_25p_PP003; 167940v1 - Dettol_Animatie_05_HU_AE01.

VII.10. Szerkesztői tartalomnak álcázott reklámmal kapcsolatos magatartás értékelése (Fttv. melléklet 11. pont)

362. Az Fttv. mellékletének 11. pontja értelmében tisztességtelen az írott vagy elektronikus médiában szerkesztői tartalom használata az áru értékesítésének vagy más módon történő igénybevételének előmozdítására úgy, hogy ezért a vállalkozás ellenszolgáltatást nyújtott, ez azonban nem tűnik ki egyértelműen a tartalomból vagy a fogyasztó számára egyértelműen felismerhető képi vagy akusztikus elemekből (szerkesztői tartalomnak álcázott reklám).
363. Az Fttv. mellékletének 11. pontja vonatkozásában az értékelés során kizárólag a tényállásban foglaltak megvalósulását szükséges vizsgálni, a fogyasztók ügyleti döntését nem, tekintettel arra, hogy az Fttv. 3. § (4) bekezdése alapján az Fttv. mellékletében foglalt tényállások minden további feltétel nélkül tisztességtelennek minősülnek.
364. A véleményvezér „Tibi atya” Facebook oldalán 2020. március 16-án közzétett és a vizsgálati jelentés V.3. fejezetében bemutatott bejegyzés kapcsán az eljárás alá vont vállalkozások egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy a Reckitt Benckiser és a Humbák Művek Kft. között semmilyen üzleti kapcsolat nincsen. A kérdéses bejegyzés közzététele vonatkozásában mindkét eljárás alá vont cég benyújtotta adatszolgáltatása mellékleteként a Reckitt Benckiser által a Humbák Művek Kft. részére megküldött felszólító levelet¹⁰⁹, amelyben a Reckitt Benckiser, mint védjegyjogosult felszólítja a Humbák Művek Kft.-t a kérdéses Facebook bejegyzés törlésére és az ennek megtörténtéről való értesítésre.¹¹⁰ Az eljárás alá vontak nyilatkozata szerint a Humbák Művek Kft. a bejegyzést eltávolította. A véleményvezér Facebook oldalán közzétett bejegyzésekből látható, hogy a kérdéses bejegyzés törlésére 2020. április 1. napján került sor.¹¹¹
365. A fentiek alapján az eljáró versenytanács álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyíték alapján nem állapítható meg az Fttv. mellékletének 11. pontjában foglalt magatartás megvalósulása által az Fttv. 3. § (1) bekezdésében való tilalom megsértése.

VIII.

Összegzés és jogkövetkezmények

VIII.1. A kötelezettségvállalás kérdése

366. Az eljárás alá vont a vizsgálati jelentésre tett észrevételeiben jelezte, hogy az eljárás alá vont nyitott kötelezettségvállalásra. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján nem tartott elfogadhatónak kötelezettségvállalást a lenti szempontok mérlegelését követően.
367. A jelen ügyre irányadó, a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a Tpv. 75. §-a szerinti kötelezettségvállalásról szóló 1/2018. közleménye¹¹² (a továbbiakban: Kötelezettségvállalási Közlemény) 11. pontja értelmében az eljáró versenytanács esetről esetre mérlegeli, hogy a speciális és generális prevenció elveit is figyelembe véve a versenyfelügyeleti eljárás kötelezettségvállalással történő lezárásával elérhető előnyökhöz képest indokoltabb-e a közérdeket ért sérelem jellege, súlya miatt a tényállás teljes körű tisztázása és adott magatartás jogi minősítése, esetlegesen a jogsértés megállapítása és bírság kiszabása.
368. A Kötelezettségvállalási Közlemény értelmében a kötelezettségvállalás elfogadása ellen szóló körülmény, ha a vizsgált magatartás jelentős súlyúnak minősül, így különösen, ha a vizsgált magatartás jelentős számú fogyasztót érint, illetve ha a vizsgált magatartás tanúsítását megelőzően kikristályosodott a joggyakorlat, vagy jogszabályi rendelkezés egyértelmű eligazítást nyújtott a

¹⁰⁹ VJ/12-7/2020. számú irat 4. számú melléklete és VJ/12-8/2020. számú irat 6. számú melléklete (az irat tartalmának ismertetését lásd: vizsgálati jelentés V.3. fejezete)

¹¹⁰ VJ/12-7/2020. számú irat 4. számú melléklete és VJ/12-8/2020. számú irat 6. számú melléklete

¹¹¹ VJ/12-93/2020. számú feljegyzés 10. számú melléklete

¹¹² Egységes szerkezetben az azt módosító 1/2021. közleménnyel.

vállalkozások tanúsítandó magatartását illetően, és a vállalkozások ezek alapján már ismerettel rendelkezettek (vagy tőlük elvárhatóan rendelkezettek volna) a jogszerű magatartással szembeni elvárásról. Továbbá a Gazdasági Versenyhivatal a vizsgálat elrendelését megelőző 10 évben jogerősen megállapította, hogy a vizsgálatot elrendelő végzésben megfogalmazott, feltételezett jogsértéshez képest az eljárás alá vont hasonló jogsértést már elkövetett. A jelen ügyben az eljáró versenytanács szerint ezen körülmények megállapíthatók.

VIII.2. A döntés

369. Az eljáró versenytanács tehát a Tptv. 76. § (1) bekezdés f) pontja alapján megállapítja, hogy

i. a Reckitt Benckiser a **Dettol termékcsaládba tartozó biocid termékek hatékonyságára vonatkozó**

d) a www.dettol.hu weboldalon 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. június 7-ig alkalmazott

„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”

„...megöli a vírusok és baktériumok 99,9%-át....”

„...megöli a kórokozók 99,9%-át...”

e) a www.dettol.hu weboldalon 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. április 20-ig alkalmazott

„Víz nélkül pusztítja el a kórokozók 99,9%-át.”

f) az ezen kívüli további a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. sz. mellékletében megjelölt kereskedelmi kommunikációs eszköz vonatkozásában pedig 2018. január 1. és 2020. május között alkalmazott

„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át.”

„Elpusztítja a kórokozók 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat, beleértve az influenza vírust.”

„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át és inaktíválja a vírusokat.”

„Elpusztítja a baktériumok és vírusok 99,9%-át.”

állítások megjelenítésével megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt tényállást és ezzel megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

ii. a Reckitt Benckiser a www.dettol.hu weboldalon, valamint Google Adwords hirdetésekben 2018. január 1., valamint 2020. június 15. közötti időszakban **a Dettol termékcsaládba tartozó érintésnélküli kézmosó készülékekhez alkalmazandó folyékony szappan kozmetikum termékkel kapcsolatban**, a termékek hatékonyságára vonatkozó, százalékos értéket tartalmazó állítások megjelenítésével megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt tényállást és ezzel megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.

iii. a Reckitt Benckiser 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. április 20-ig a Dettol termékcsaládba tartozó **biocid felülettisztító termékek vonatkozásában a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával”/”Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” ajánlás és a termékek hatékonyságára vonatkozóan megjelenített állítások együttes alkalmazásával**, a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. sz. mellékletében megjelölt kereskedelmi kommunikációjával, megvalósította az Fttv. 6. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt tényállást és ezzel megsértette az

Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat kivéve az indoklás 358. pontjában megjelölt kereskedelmi kommunikációt (TV reklámokat).

- iv. Az eljáró versenytanács a Tpv. 76. § (1) bekezdés o) pontja alapján megállapítja, hogy a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft., valamint a Humbák Művek Kft. a „Tibi atya” elnevezésű véleményvezér Facebook oldalán 2020. március 16-án közzétett bejegyzéshez kapcsolódó Dettol termékcsaládba tartozó terméket megjelenítő profilkép tekintetében megvalósított magatartás, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, nem jogsértő.

370. A Reckitt Benckiser egyéb, a jelen vizsgálat tárgyát képező alábbi állításai tekintetében nem áll rendelkezésre elegendő bizonyíték arra vonatkozóan, hogy azok megtévesztésre alkalmasak lettek volna, és e körben az eljárás folytatásától sem várható eredmény, így azokkal kapcsolatban az eljáró versenytanács a Tpv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel megszünteti a versenyfelügyeleti eljárást:

„Elpusztítja a vizsgált vírusok 99,9%-át.”
„Elpusztítja a baktériumok 99,9%-át.”
„Megöli a baktériumok 99,9%-át.”
„Elpusztítja a tesztelt baktériumok és vírusok 99,9%-át”
„Elpusztítja a vizsgált baktériumok és vírusok 99,9%-át”
„Kézfertőtlenítő gél a bacik 99.9%-át elpusztítja.”

371. A Reckitt Benckiser 2018. január 1-jétől kezdődően 2021. április 20-ig a Dettol termékcsaládba tartozó biocid felülettisztító termékek vonatkozásában a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával”/”Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” ajánlás és a termékek hatékonyságára vonatkozóan megjelenített állítások együttes alkalmazásával megvalósult, az indoklás 358. pontjában megjelölt kereskedelmi kommunikáció (TV reklámok) tekintetében a eljáró versenytanács a Tpv. 60/A. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel megszünteti a versenyfelügyeleti eljárást.

VIII.3. Az eljárás alá vonttal szemben kiszabott bírság

372. Figyelemmel a jogsértés jellegére, súlyára, a generális és speciális prevenciók céljaira, az eljáró versenytanács a jogsértés megállapításán túlmenően a Tpv. 76. §-a (1) bekezdés k) pontja és a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján bírság kiszabását is indokoltnak tartja a Reckitt Benckiser Kereskedelmi Kft. eljárás alá vonttal szemben.

373. A Tpv. 78. § (3) bekezdése értelmében a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására, gyakoriságára – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a végső üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

374. A versenyfelügyeleti bírság kiszabásának célja az, hogy a vállalkozásokat visszatartsa a tisztességtelen magatartástól, és egyúttal megteremtse a gazdasági verseny tisztességét. A bírság összegének megállapítása során a Gazdasági Versenyhivatal ezért szem előtt tartja, hogy a bírság kiszabásának célja az egyedi és általános elrettentés is, így a bírság összegének alkalmasnak kell lennie arra, hogy a vállalkozás számára a jogsértő magatartásért megfelelő büntetést helyezzen kilátásba, ami a jogsértés gazdasági jelentőségét is kifejező szankció alkalmazását teszi szükségessé.

375. A 2021. április végén kiegészített Bírságközlemény részletezi azokat a szempontokat, amelyek alapján a Gazdasági Versenyhivatal meghatározza az Fttv. és a Tpv. III. fejezete, illetve valamennyi, az Fttv. eljárási szabályaira visszautaló, ezen szabályokra tekintettel alkalmazandó és a Gazdasági

Versenyhivatal hatáskörébe tartozó – fogyasztók és üzletfelek tisztességes tájékoztatását szabályozó – jogszabályi rendelkezések megsértése miatt indított ügyekben kiszabott versenyfelügyeleti bírság mértékét.

376. A kiszabandó bírság összegének a meghatározása alapvetően öt, egymást követő lépésben történik. Az eljáró versenytanács először meghatározza a bírság kiinduló összegét, majd az adott ügyben figyelembe veendő, a jogsértés súlyát, hatását enyhítő és súlyosító körülmények mérlegelésével meghatározza a bírság alapösszegét, ezt követően – amennyiben indokolt – az esetleges korrekciós tényezőkre tekintettel megváltoztatja az alapösszeget, majd figyelemmel van a vállalkozások együttműködésére, végül pedig mérlegeli az esetleges fizetési nehézségekre tekintettel alkalmazható könnyítéseket.

VIII.3.1 A kiinduló összeg meghatározása

377. A Bírságközlemény 16. pontja értelmében a bírság összegének megállapítása során főszabályként a Gazdasági Versenyhivatal a jogsértő kereskedelmi kommunikáció(k) igazolt (nettó) költségéből indul ki. Ennek alapul vételét az indokolja, hogy a vállalkozás a jogsértő gyakorlattal jellemzően legalább az arra fordított kiadást elérő bevételek szert kíván tenni.

378. A figyelembe vett költségek köre a vizsgált kereskedelmi gyakorlat jellegéhez igazodik. Amennyiben a vizsgált kereskedelmi gyakorlat nem vagy nem csak reklám(ok) útján valósul meg, a reklámköltségek mellett vagy helyett más jellegű ráfordítások is alapul vehetők. Amennyiben a költségekre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre pontos, megbízható adatok, a kiinduló összeg meghatározásánál figyelembe vehetők becslött értékek is.

379. A Reckitt Benckiser előzetes álláspontra tett észrevételei szerint egyes költségelemek tévesen kerültek beszámításra a bírság kiinduló összegébe.

380. Egyrészt, álláspontja szerint tévesen kerültek beszámításra az olyan kereskedelmi kommunikációval kapcsolatos költségelemek, melyek olyan állításokat tartalmaznak, melyekkel kapcsolatban az eljáró versenytanács előzetes álláspontjában meg tervezte szüntetni az eljárást, ahol a Heim Pál ajánlás olyan módon jelenik meg, amely alapján az ajánlás nem válik a fogyasztók által érzékelt reklámüzenet részévé. Másrészt, álláspontja szerint a Heim Pál ajánlás nem jogsértő állításokkal való együttes használata az előzetes álláspont szerint nem volt jogsértő, és így az ezzel kapcsolatos költségelemek sem vehetők figyelembe.

381. Az eljáró versenytanács ezen kereskedelmi kommunikációk (és a hozzájuk kapcsolódó költség) kapcsán először is arra mutat rá, hogy Reckitt Benckiser iratellenesen hivatkozik arra, hogy az előzetes álláspont csak akkor találta volna jogsértőnek a Heim Pál ajánlást, ha az jogsértőnek minősített állítással együtt szerepelt. Az előzetes álláspont ugyanis teljesen egyértelmű volt a tekintetben, hogy jogsértést kíván megállapítani az érintett termékek vonatkozásában a „Heim Pál Gyermekkorház ajánlásával”/”Heim Pál Gyermekgyógyászati Intézet ajánlásával” ajánlás és a termékek hatékonyságára vonatkozóan megjelenített **összes vizsgált** állítás együttes alkalmazásával. Az előzetes álláspont sehol nem tartalmaz a Reckitt Benckiser által állított tartalmú szűkítést, és a vizsgált állítások köre (4. sz. táblázat) is egyértelműen tartalmazza a termékek hatására vonatkozó összes állítást. Ezen túl a Reckitt Benckiser (téves) értelmezése logikailag sem helytálló, hiszen az eljáró versenytanácsnak az előzetes álláspontban és jelen határozatban is változatlanul kifejtett álláspontja szerint, a vizsgált reklámállítások és a Heim Pál ajánlás együttes alkalmazásában nem az a jogsértő, hogy a vizsgált állítások nem voltak igazoltak, hanem az, hogy az állításoknak (akár igazoltak, akár nem) a Heim Pál ajánlással együtt való együttes feltüntetése összhatásában azt a látszatot keltette a fogyasztókban, hogy a termék szakemberek által is elismerten különösen hatékony.

382. A Reckitt Benckiser továbbá arra hivatkozott, hogy a Heim Pál ajánlás olyan módon jelenik meg, amely alapján az ajánlás nem válik a fogyasztók által érzékelt reklámüzenet részévé, mert az csak a csomagoláson jelenik meg, vagy kis méretben, nem jól kivehető módon.¹¹³
383. Az eljáró versenytanács ismételten egyenként áttekintette azokat a reklámokat is, amelyekben a Reckitt Benckiser szerint az ajánlás kis méretben nem jól kivehető módon látható, és megállapította, hogy az előzetes álláspontra tett észrevételek 2. sz. mellékletének első három sorában szereplő TV reklámok esetében az ajánlás a kis méretű megjelenítés miatt kérdéses, hogy jól kivehető és jól érzékelhető volt-e (és ezért nem állapítható meg egyértelműen ezek jogsértő volta – lásd 358. pont), ezért az ezzel kapcsolatos reklámköltséget, összesen [ÜZLETI TITOK],- Ft-ot levont ez előzetes álláspontban a kiinduló összeg számításakor figyelembe vett reklámköltségből.
384. A fentiekre tekintettel az eljáró versenytanács rendelkezésére álló adatok alapján a jogsértő kommunikációk összköltsége [ÜZLETI TITOK],-Ft volt, amely nem tartalmazza a saját weboldal megjelenési költségeit, illetve 14 további jogsértő kereskedelmi kommunikáció esetében nem áll rendelkezésre költségadat (így a reklámköltség összege ténylegesen valószínűleg magasabb volt).¹¹⁴ Tekintettel arra, hogy a promóció, display, POS, szórólap, e-dm esetében éves összesített költségadatok kerültek megadásra, ezen jogsértő kommunikációs eszközök költségének meghatározása arányosítással volt lehetséges (éves partnerköltség összesen: [ÜZLETI TITOK], ebből jogsértő kommunikációs eszköz arányosított összege: [ÜZLETI TITOK]).¹¹⁵
385. A bírság fentiek szerint kalkulált kiinduló összege így [ÜZLETI TITOK],-Ft.

VIII.3.2. A bírság alapösszege

386. A kiinduló összeg fentiek szerinti meghatározását követően kerül sor az alapösszeg kiszámítására, amely a jogsértés súlyát, hatását és a vállalkozás jogsértéshez való viszonyulását kifejező súlyosító és enyhítő körülmények figyelembevételére ad lehetőséget. Ennek keretében értékeli az eljáró versenytanács különösen a Tpv. 78. § (3) bekezdésében példalózó módon felsorolt szempontokat, így például a vállalkozás magatartásának felróhatóságát, a fogyasztói érdekek sérelmének a körét, a jogsértés kiterjedtségét. A súlyosító és enyhítő körülmények egyes kategóriáihoz az eljáró versenytanács határozatában súlyt is rendel, megjelölve, hogy az adott szempontot kis, közepes vagy kiemelt mértékűnek (jelentőségűnek) tartja az érintett ügyben, az érintett magatartás és az érintett eljárás alá vont vállalkozás vonatkozásában.
387. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben kiemelt súlyosító körülményként azonosította a jogsértő kereskedelmi gyakorlat intenzitását, tekintettel arra, hogy az rendkívül széles körű volt (sok televíziós csatornán sugárzott tv reklám, sajtóhirdetések, display, POS, saját honlap, online megjelenések, Facebook, Youtube, stb.)¹¹⁶ és így a célközönség jelentős részét elérhette, huzamos ideig, több mint két évig (2018 kezdetétől 2020 májusáig, illetve a www.dettol.hu weblapon, illetve Heim Pál ajánlás esetén ennél jóval tovább, 2021 közepéig) tartott, a jogsértő kereskedelmi gyakorlat üzenete (kórokozók közel 100%-os elpusztítása) egyszerű és erőteljes volt, különös tekintettel az időközbeni járványhelyzetre is, és így különösen alkalmas volt a fogyasztói döntéseket orientálni. Az, hogy a Reckitt Benckiser álláspontja szerint a többi reklámkampányhoz viszonyítva átlagos mennyiségű kereskedelmi kommunikációs eszközt használt, az eljáró versenytanács a fent felsorolt tényezők figyelembe vételével

¹¹³ Lásd az előzetes álláspontra tett észrevételek 78. a) pontját és az észrevételek 2. sz. mellékletét

¹¹⁴ A vizsgált kereskedelmi kommunikációk összes költsége tekintetében részletesen lásd a kiegészítő vizsgálati jelentés 2. számú mellékletét. A Reckitt Benckiser által az előzetes álláspontra tett észrevételek 78. c) pontjában jelzett, valamint a 383. pontban megjelölt összegek nem kerültek beszámításra a bírság kiinduló összegének kiszámításába.

¹¹⁵ A Reckitt Benckiser által rendelkezésre bocsátott adatok alapján az arányosítás a promóciók, display, POS, szórólap, e-dm kereskedelmi kommunikációs eszközök összes költségének és darabszámának alapul vételével került kiszámításra, oly módon, hogy az összes éves partnerköltség költsége elosztásra került az összes kereskedelmi kommunikációk darabszámával (411 db) amely adatok alapján megállapítható vált egy darab kereskedelmi kommunikációs eszköz költsége, majd az így kapott összeg ([ÜZLETI TITOK],- Ft, mely az összes költség/összes éves költségüként jelölt reklám hányadosa) megszorzásra került a jogsértő kereskedelmi kommunikációk (18 db) számával.

¹¹⁶ Lásd részletesen a IV.1.1. pontot

nem csökkenti a kereskedelmi gyakorlat intenzitását, illetve ezen állítását a Reckitt Benckiser semmivel nem támasztotta alá.

388. Közepes súlyú súlyosító körülményként értékelte az eljáró versenytanács, hogy a jogsértés hatása jelentős volt, az eleve nagy piaci részesedéssel rendelkező, eleve nagy piaci részesedéssel rendelkező eljárás alá vontnak a 2018. január és 2020. december közötti időszakban a Dettol termékcsaládba tartozó termékek értékesítésből származó árbevétele és piaci részesedése a vizsgált időszakban jelentősen nőtt (lásd a 30. és 35. pontot). Ebben a körben az eljáró versenytanács rámutat arra, hogy a Reckitt Benckiser észrevételeivel ellentétben nem pusztán amiatt állapította meg a jelentős hatást, mert a társaságnak árbevétele keletkezett az eladott termékek után, hanem azért, mert egy eleve jelentős piaci súlyú szereplőről van szó, amelynek árbevétele a vizsgált időszakban ugrásszerűen megnőtt és piaci részesedése is növekedett (lásd a 30. és 35. pontot).
389. Az eljáró versenytanács szintén közepes súlyú súlyosító körülményként értékelte továbbá, hogy jelen eljárásban két, egyébként önállóan is megítélhető jogsértő magatartás (a termékek hatásosságával kapcsolatos állítások, valamint a Heim Pál ajánlásnak a termékek hatására vonatkozó állításoknak együttesen történő használata miatt) állapított meg jogsértést.
390. Az eljáró versenytanács, a Reckitt Benckiser észrevételeit méltányolva, az előzetes álláspontban foglaltakkal ellentétben (ahol közepes mértékű enyhítő körülményként tervezte ezt figyelembe venni), kiemelt mértékű enyhítő körülményként veszi figyelembe, hogy a vállalkozás a jogsértéssel érintett kereskedelmi kommunikációját a versenyfelügyeleti eljárás megindításának hatására módosította, illetve a Heim Pál Intézet ajánlásával kapcsolatos állítások használatával felhagyott.
391. A súlyosító és enyhítő körülmények módosító hatását összességében figyelembe véve, az eljáró versenytanács a kiinduló összeget felfelé korrigálta. A bírság kalkulált alapösszege kerekítve így 138.000.000,- Ft.

VIII.3.3. Korrekciós tényezők, bírságmaximum

392. Az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor a jogsértés esetleges ismétlődésének, a jogsértéssel elért előnynek, az elrettentő hatásnak és a Tpv. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának a figyelembe vételére. Ezen szempontok kapcsán kiemelendő, hogy figyelembevételükre az előző pontban ismertetett sorrendben, egymást követően kerül sor, azaz bármely körülmény miatt szükségessé váló bírságkorrekció az előző lépések eredményeként előálló bírságösszeget módosítja pozitív vagy negatív irányba. A Bírságközlemény 54. pontja szerint az eljáró versenytanács súlyosabb szankciót alkalmaz az ismétlődő jogsértések esetén.
393. A Reckitt Benckiser a VJ/51/2011. sz. ügyben megállapított jogsértéssel kapcsolatban előadta, hogy a megállapított jogsértés közel tíz évvel ezelőtt történt, vagyis a Bírságközleményben meghatározott határidő végén. Erre nézve az eljáró versenytanács arra mutat rá, hogy a jogsértést megállapító döntés meghozatala 2012 novemberében került kiadásra, és a Bírságközlemény 57. pontja egyértelmű a tekintetben, hogy az ismétlődés figyelembevételére az adott ügyben hozott határozatot megelőző 10 évben meghozott döntések esetében kerül sor.
394. A VJ/51/2011. sz. ügyben a jogsértést megállapító döntés a jelen eljárásban megállapított jogsértéssel azonos jogalapon állapított meg jogsértést, a kiszabott bírság nem volt alacsony, és a jogsértés jellege hasonló volt (megtévesztésre alkalmas reklám közzététele valótlan információk közlésével). Ezért a Reckitt Benckiser azon észrevételeit, miszerint a jogsértés súlya elenyésző volt, és a jogsértés jellege lényegesen különbözik a jelen eljárás tárgyától, valamint, hogy a Calgon termék már más társaság portfóliójába tartozik, az eljáró versenytanács nem tartotta elfogadhatónak illetve relevánsnak az ismétlődés miatti növelés mértékének meghatározásakor. Ugyanakkor azt, hogy az érintett termék különbözik a jelen eljárással érintett terméktől, és így a tényállás nem teljesen azonos, és, hogy jelentős idő telt el a jogsértés óta, az eljáró versenytanács figyelembe vette, és így a fentiek szerint kalkulált bírságösszeget az előzetes álláspontban tervezettnél jóval kisebb mértékben, csak 15%-kal növelte.

395. Az eljáró versenytanács a jelen ügyben jogsértéssel elért – a bírság körében egyértelműen figyelembe vehető – előnyt nem azonosított, illetve nem tartotta indokoltnak a tervezett bírságösszegre figyelemmel az elrettentő hatás önálló figyelembevételét sem
396. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a kalkulált bírságösszeg megfelelő visszatartó (elrettentő) hatással rendelkezik, melyre tekintettel az összeg további korrekciója nem szükséges, továbbá nem haladja meg a Tpvt. 78. § (1b) bekezdésében rögzített, a vállalkozáscsoport nettó árbevételének 10%-át jelentő bírság maximumot sem (hiszen a kalkulált bírságösszeg a Reckitt Benckiser Kft. 2020. évi árbevételének kevesebb mint 2%-a, illetve világszintű, mintegy 14 milliárd GBP-re rúgó árbevételéhez képest elhanyagolható)¹¹⁷.

VIII.3.4. A vállalkozás együttműködésének figyelembe vétele

397. Az eljárást segítő együttműködő magatartás akkor lehet hatással a bírság összegére, ha a vállalkozás eljárást segítő magatartása túlmutat a jogszabályokból fakadó általános és alapvető együttműködési kötelezettségén, amelynek hiánya ellenben szankcionálható, továbbá az együttműködés jelentőségének hangsúlyozása érdekében ezen szempontok értékelését az eljáró versenytanács a bírság meghatározására irányuló folyamat végső fázisában végzi el.
398. Az eljáró versenytanács a lentiekben ismertetésre kerülő elvek szerint értékelte, hogy a [ÜZLETI TITOK] felajánlott adomány, illetve a fogyasztók edukálását segítő információk elhelyezése a www.dettol.hu weblapon a Bírságközlemény értelmében tevőleges jóvátételként elfogadható-e.
399. A Bírságközlemény 71. pontja értelmében az olyan magatartás minősülhet tevőleges jóvátételnek (kompenzációnak), amikor a jogsértő vállalkozás a jogsértés negatív hatásait részben vagy egészben reparálja, ezért a tevőleges jóvátételre vonatkozó vállalás figyelembe vétele során különösen az alábbiakat mérlegelheti az eljáró versenytanács:
- a felajánlott tevőleges jóvátétel közvetlen összefüggést mutat-e a versenyfelügyeleti eljárásban érintett problémával,
 - a vállalás kifejezetten az eljárásban érintett probléma orvoslására szolgál-e és nem egy már korábban elhatározott és egyébként is elvégzésére kerülő intézkedésről van szó;
 - az intézkedés (pl. beruházás) értéke, költsége (vagy fiskális hatásai) hogyan viszonyul a kalkulált bírság összegéhez,
 - a tevőleges jóvátétel a fogyasztók széles köre (de legalább a jogsértéssel érintettek) számára közvetlenül hasznosul-e,
 - a vállalás munkahelyteremtésre, piacra jutásra, külkereskedelemre, adóbevételekre milyen hatást gyakorol,
 - a vállalás hozzájárul a fenntarthatósághoz vagy környezetvédelemhez, ezáltal fogyasztói jólétet eredményezve,
 - a vállalással elérni kívánt előnyök adatokkal vagy elemzésekkel alátámaszthatóak-e, majd a végrehajtást követően a hatások utóbb auditált eredményekkel is igazolhatóak-e és számon kérhetőek-e.
400. A Bírságközlemény 72. pontja szerint a fenti szempontokat is figyelembe véve dönt arról az eljáró versenytanács, hogy a tevőleges jóvátételt milyen mértékű bírságcsökkentésként ismeri el a jogsértés megállapítása mellett, így értékeli azt is, hogy a fenti szempontok szerint előálló közérdekű hatás miként viszonyul az esetleges bírsággal elérhető elrettentő hatáshoz (a bírsággal a piac felé küldhető fegyelmező üzenethez). Ez az értékelés eredményezheti a tevőleges jóvátétel elvetését, a jogsértés

¹¹⁷ <https://www.reckitt.com/investors/annual-report-2020/>

megállapítása mellett a teljes bírság elengedését, vagy annak összegének csökkentését. Azonban bírságcsökkentés keretében csak olyan tevőleges jóvátételt fogadható el, amelyre az eljárás alá vont önkéntesen tesz vállalást. Ezen értékelés körében az eljáró versenytanács figyelembe veszi a jogsértés súlyát, azt a társadalmi-gazdasági kontextust, amiben a jogsértés megtörtént, újszerűségét vagy éppen az ezzel kapcsolatos joggyakorlat kiforrottságát, a visszaesést, az okozott kár mértékét, valamint azt, hogy az üzletfelet vagy fogyasztót, ez utóbbin belül sérülékeny fogyasztói kört érintett-e.

401. Jelen esetben az eljárás alá vont természetbeni támogatást nyújtott egy karitatív szervezet számára, illetve a fogyasztók edukálását segítő információkat kíván elhelyezni a www.dettol.hu weblapon a jövőben. A eljáró versenytanács, a fenti szempontok alapján megállapította különösen, hogy:

- a felajánlott adomány nem mutat közvetlen összefüggést (de még közvetett sem) a versenyfelügyeleti eljárásban érintett problémával;
- a jövőbeni fogyasztói edukáció sem részben, sem egészben nem képes a megtörtént jogsértés negatív hatásainak reparálására;
- az adomány és az edukációra vonatkozó vállalás nem az eljárásban érintett probléma orvoslására szolgál (a fogyasztók edukálására vonatkozó anyag általános jellegű, nem a jogsértésekkel érintett problémára vonatkozik, azt meg sem említi);
- a tevőleges jóvátétel a jogsértéssel érintettek számára közvetlenül nem hasznosul, mivel nem közvetlenül őket érinti;
- a vállalás munkahelyteremtésre, piacra jutásra, külkereskedelemre, adóbevételekre, nem gyakorol hatást, fenntarthatósághoz vagy környezetvédelemhez nem járul hozzá;

402. Az eljáró versenytanács szerint a fentiek figyelembevételével, felajánlott adomány még közvetett és részleges jóvátételként sem fogadható el. Ebben az összefüggésben az eljáró versenytanács értékelte azt is, hogy a fenti szempontok szerint előálló közérdekű hatás lényegesen alulmúlná a bírsággal elérhető elrettentő hatáshoz fűződő közérdeket, tekintettel a vizsgált jogsértésekkel kapcsolatos joggyakorlat kiforrottságára, a visszaesésre, illetve a jogsértés jellegére, valamint arra, hogy az széles fogyasztói kört érintett. Az eljáró versenytanács egyéb együttműködést is figyelembe vehet bírságcsökkentő tényezőként. A Bírságközlemény 88. pontja szerint enyhítő körülmény különösen az olyan mértékű közreműködés az eljárás során, amely a jogsértés felderítésének eredményességét szolgálja, például a jogsértést alátámasztó bizonyítékok önkéntes szolgáltatásával, a jogsértés körülményeinek tisztázásával vagy a jogsértés beismerésével, illetőleg a tények nem vitatása révén.

403. A Reckitt Benckiser előadta, hogy a „Dettol érintés nélküli kézmosó készülék és ahhoz használatos folyékony szappan” tekintetében sosem vitatta azt a tényt, hogy a 99.9%-os hatékonyságra vonatkozó állítás tévedésből került feltüntetésre. Ennélfogva a jogsértést ebben a körben lényegében beismerte, mely beismerést ismételten megerősítette az előzetes álláspontra tett észrevételeiben. Arra tekintettel, hogy a Társaság a tényállást ebben a körben nem vitatta és a jogsértést is beismerte, az eljáró tanács a kalkulált bírságot kis mértékben, 2%-kal csökkentette, tekintettel arra, hogy az a jogsértés elhanyagolhatóan kis részét jelentette, és a kalkulált bírság kiszámításakor az ahhoz kapcsolódóan figyelembe vett reklámköltség is elhanyagolható volt (az erre tekintettel adott bírságcsökkentés összegéhez képest nagyságrenddel kisebb).

404. Az eljárás alá vont észrevételeiben bemutatta, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljáráshoz (is) kapcsolódva, létező megfelelési programját megerősíti, és az érintett munkavállalók részére szóló reklámjogi útmutatót dolgozott ki, melyek alkalmazása esetén álláspontja szerint érdemben enyhül egy esetleges jövőbeni jogsértés kockázata.

405. A Bírságközlemény VI.2. pontja mutatja be a megfelelési erőfeszítések elismerésére vonatkozó gyakorlatot, amely szerint az utólagos megfelelés az előzetes programoknál kisebb, legfeljebb 20%-os mértékű bírságcsökkentéssel honorálható, amennyiben arra tevőleges jóvátétel tanúsításával vagy a jogsértés beismerésével párhuzamosan kerül sor.

406. A jelen ügyben tett, már megvalósított kiegészítések és frissítések az eljáró versenytanács szerint kisebb mértékű továbbfejlesztést, előrelépést és elköteleződést jelentenek, továbbá a jogsértés részleges beismerésével párhuzamosan került rájuk sor. Figyelemmel azonban arra, hogy csak a létező megfelelési program továbbfejlesztéséről van szó, és arra is csak a versenyfelügyeleti eljárás későbbi szakaszaiban került sor, valamint hogy az eljárás alá vontak nem minősülnek kis- vagy középvállalkozásnak, ezért az eljáró versenytanács a jelen üggyhöz kapcsolódó, a már teljesítés alatt álló, megkezdett utólagos (szintemelő) megfelelési vállalatot a maximális 20%-os mértéknél jelentősen kisebb mértékben, 5%-os mértékben vette figyelembe bírságösszeget csökkentő tételként.
407. Az együttműködés miatti bírságcsökkenések levonásával kalkulált végső bírságösszeg lefelé kerekítve 147.000.000,- Ft.

VIII.3.5 Fizetési könnyítés

408. Az eljáró versenytanács felhívja az eljárás alá vont figyelmét a Tptv. 62/C. §-ára, melynek (1) bekezdése alapján, ha a kötelezés jellege megengedi, részletekben történő teljesítés is megállapítható. A (2) bekezdés szerint a kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti a kötelezettséget megállapító döntést hozó vizsgálótól, illetve eljáró versenytanácstól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

VIII. 3.6. Szakértői költség

409. A bírság kiszabásán túl, az eljáró versenytanács kötelezi a Reckitt Benckiser Kft.-t az eljárás során felmerült, eljárási költség (szakértői díj) megfizetésére, a Tptv. 62/B. § (4) bekezdése alapján. Az igazságügyi szakértői szakvéleménnyel kapcsolatban felmerült szakértői díj mértékéről és megelőlegezéséről a Gazdasági Versenyhivatal a VJ/12-76/2020. számú végzésében rendelkezett, amely döntés ellen az eljárás alá vontak nem éltek jogorvoslattal, így az jogerőre emelkedett. A szakvélemény kiegészítésével kapcsolatban felmerült díjigényt illetően az eljáró versenytanács 2021. november 24-én kelt VJ/12-189/2020. számú végzésével megállapított szakértői díj összegének megfizetéséről, az eljáró versenytanács, az esetleges bírósági felülvizsgálat esetén hozott bírósági ítélet jogerőre emelkedését követően, külön végzésben rendelkezik.

IX.

Egyebek

410. A Tptv. 80/Q. § szerint a jogorvoslatra a Tptv. XII. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az Ákr. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Az Ákr. 112. § szerint a hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye, a 113. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási per kérelemre induló jogorvoslati eljárás. A 114. § (1) bekezdése szerint az ügyfél - az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével - a véglegessé vált döntés ellen közigazgatási pert indíthat.
411. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-ának (7) bekezdése szerint, ha jogszabály bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé, azon 2018. január 1-jétől közigazgatási pert kell érteni. A közigazgatási per szabályait a Kp. határozza meg.
412. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló

2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz. Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.

413. A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. Ugyanakkor a Kp. 50. §-a szabályozza az azonnali jogvédelem iránti kérelmet az alábbiak szerint. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül fenyegető hátrány elhárítása, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése is. A kérelem benyújtható a keresetlevéllel együtt is. Ha nem a keresetlevéllel együtt nyújtják be, a kérelmet a bírósághoz kell benyújtani. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.
414. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 37. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárásért az Itv.-ben megállapított illetéket kell fizetni.
415. Az Itv. 45/A. § (2) bekezdése alapján az illeték alapjára a 39-41. §§-ban foglaltakat, az illeték mértékére a 42. §-ban foglaltakat kell alkalmazni a marasztalási perben, valamint akkor, ha az eljárás tárgya adó-, illeték-, adójellegű kötelezettséggel, társadalombiztosítási járulék- vagy vámkötelezettséggel, versenyfelügyeleti üggyel, sajtótermékkel és a panaszügyek kivételével médiaszolgáltatással, továbbá elektronikus hírközléssel vagy közbeszerzéssel kapcsolatos.
416. Az Itv. 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján a közigazgatási bírósági eljárásban a felet illetékfeljegyzési jog illeti meg. Az Itv. 59. § (1) bekezdése szerint az, akit tárgyi illetékfeljegyzési jog illet meg, mentesül az illeték előzetes megfizetése alól. Ilyen esetben az fizeti az illetéket, akit a bíróság erre kötelez.
417. A Tpvt. XII/A. fejezete rendelkezik a Gazdasági Versenyhivatal döntésének végrehajtásáról.
418. A Tpvt. 84/A. § alapján a végrehajtásra a fejezetben nem szabályozott kérdésekben az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
419. A Tpvt. 84/C. § értelmében, ha a kötelezett pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, illetve az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára az adózás rendjéről szóló törvény szerinti késedelmi pótlékkal azonos módon számított mértékű késedelmi pótlékot fizet.
420. Az Ákr. 133. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el. Az Ákr. 134. §-a értelmében a végrehajtást - ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete másként nem rendelkezik - az állami adóhatóság fogatosítja.

Budapest, 2021. december 3.

dr. Gál Gábor

előadó versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella
versenytanácsstag

dr. Kóhalmi Attila
versenytanácsstag